

38
'71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 850
18 SEPTEMBRIE 1971

În sapte zile

Cronica obiectivă a zilelor pe care le parcurgem nu poate să nu consemneze ca fapt dominant, atotcuprinzător, încrederea nestrămutată a întregului nostru popor în Partidul Comunist, legătura indestructibilă, unitatea de gând și voință dintre partid și popor. Edificiul a fost construit în timp, la temelia lui stînd faptele — argumentele cele mai puternice — întreprinse de partid pentru ridicarea țării spre culmile civilizației, pentru fericirea și bunăstarea locuitorilor acestor strămoșești meleaguri. Nimic nu vine de la sine, fiecare lucru mic sau mare se face prin muncă, printr-o muncă îndrăjită, perseverență și permanentă. Uzinele trebuie să ni le ridicăm noi și în ele tot noi să producem bunuri care să poată concura cu tot ce este mai valoros, indiferent în ce parte a lumii s-ar produce; ogoarele tot noi trebuie să le arăm și tot noi trebuie să le culegem rodul. Sînt convingeri pe care partidul le-a sădit adînc în conștiința fiecărui om al muncii din patria noastră. De aceea fiecare chemare a partidului de a îmbunătăți activitatea, de a intensifica munca într-un domeniu sau altul, are un profund ecou în rîndurile tuturor oamenilor muncii, se bucură de adeziunea totală, de hotărîrea fermă de a înfăptui neabătut îndemnul partidului.

Săptămîna pe care o comentăm a fost dominată, alături de continuarea marii dezbateri privind programul de educare comunistă a întregului popor, de scrisorile adresate de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** oamenilor muncii care activează în domeniul producției și desfacerii bunurilor de larg consum, țărănilor, tuturor lucrătorilor din agricultura noastră socialistă. Ele sînt o manifestare de căldă și omenească apropiere a dialogului pe care conducătorul nostru iubit îl are în permanență cu poporul. Scrisoarea adresată comitetelor de partid, organelor și organizațiilor de partid din agricultură, consiliilor populare județene, tuturor lucrătorilor ogoarelor, a suscitat și în această săptămînă ample și fructuoase dezbateri. Exprimînd încă o dată atenția deosebită pe care partidul o acordă înfăptuirii programului de dezvoltare a agriculturii, scrisoarea formulează cu precizie și adînc realism sarcinile și obiectivele de lucru menite să ridice agricultura noastră pe o treaptă superioară, să se smulgă pămîntului roade cît mai bogate. Prin conținutul său programatic, prin orientările de înaltă rigoare științifică, scrisoarea a constituit un indemn însușit cu entuziasm de toți lucrătorii ogoarelor.

Parcurgînd presa acestor zile, alături de telegramele adresate Comitetului Central, personal tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, de participanții la dezbaterile programului de educare comunistă, găsim publicate mai grupaje de telegrame ale activului din agricultură, ale țărănilor cooperatori. Ele exprimă cu limpezime sentimentul încrederii depline în cuvîntul partidului, hotărîrea fermă de a răspunde întocmai, printr-o muncă energetică și judicioasă organizată, chemărilor adresate de secretarul general al partidului, de a valorifica mai riguros rezervele agriculturii. Angajamentele au acoperirea faptelor, a muncii desfășurate în prezent pentru a strînge și depozita roadele acestei toamne bogate, pentru a pregăti în cele mai bune condiții recolta anului viitor. Pentru că vrem, pentru că trebuie să asigurăm cuibului nostru de gînduri și dragoste, vetei noastre strămoșești — România socialistă — cămări și mai bogate, hambare și mai pline, pentru că vrem, pentru că trebuie să merităm ca masa fiecăruia dintre noi să fie și mai îmbelșugată. Și se poate, pentru că tot ce se face în țara asta e pentru om, pentru bunăstarea lui.

Și cel ce a vizitat al V-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum, deschis în această săptămînă în prezența tovarășului **Nicolae Ceaușescu** și a celorlalți conducători de partid, are încă o imagine vie, concretă a acestei preocupări. Cele 70 000 de exponate prezentate, realizate de industria republicană și locală atestă justitea orientărilor date încă de Congresul IX al partidului, a măsurilor stabilite de atunci pentru corectarea unor rămîneri în urmă, a unor decalaje nejustificate între industria grea, industria constructoare de mașini și ramurile industriei producătoare de bunuri de larg consum. Numărul mare de vizitatori care parcurg în aceste zile perimetrul expoziției se conving «pe concret» de eforturile industriei noastre de a îmbogăți sortimentele produselor de larg consum, de a le ridica la un nivel calitativ care să răspundă pe deplin exigențelor oamenilor muncii. Și expoziția, în ansamblul său, demonstrează existența unui bogat sortiment de produse, executat cu măiestrie profesională și la un nivel calitativ corespunzător — mărturie ale capacității, talentului, ingeniozității și bunului-gust ale lucrătorilor din acest important sector. «Toate aceste realizări, cu care pe bună dreptate vă puteți mîndri, dragi tovarăși — se spune în scrisoarea adresată de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** celor ce lucrează în domeniul producției și desfacerii bunurilor de larg consum — evidențiază marile rezerve și posibilități de care dispune producția noastră de bunuri de consum, lucrătorii din acest sector, de a folosi și pune în valoare condițiile tehnico-materiale existente, talentul și inițiativa lor creatoare în vederea obținerii unor progrese și mai însemnate pe linia realizării unor produse care, prin caracteristicile și calitatea lor, prin varietate și mod de prezentare să satisfacă într-o măsură cît mai deplină exigențele în continuă creștere ale oamenilor muncii».

Indemnul exprimă încă o dată scopul fundamental al întregii activități a partidului nostru, care este omul, cu nevoile sale, cu exigențele sale «în continuă creștere», exigențe cărora trebuie să le corespundă pe deplin tot ce se produce și se întreprinde pentru om și mai binele său.

Petru ISPAS

Marti, 14 septembrie 1971

2

ÎN PREZENȚA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU S-A DESCHIS CEL DE-AL V-LEA PAVILION DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM

La Complexul expozițional din Piața Școlii s-a deschis cel de-al V-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum. La festivitatea inaugurală au luat parte secretarul general al partidului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, soția sa Elena Ceaușescu, alți conducători de partid și de stat. În aplauzele puternice ale asistenței, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** a tăiat panglica inaugurală și a declarat deschisă cea de-a V-a ediție a Pavilionului de mostre.

Sînt vizitate apoi standurile cu exponate produse de unități economice din subordinea a 10 ministere și organizații centrale. De asemenea, consiliile populare județene expun o gamă foarte variată de produse. Se remarcă buna calitate a exponatelor, varietatea lor, modul de prezentare. Organizarea acestei mari expoziții se înscrie în ansamblul de măsuri stabilite pe baza indicațiilor tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, privind perfecționarea relațiilor dintre industrie și comerț, îmbunătățirea continuă a aprovizionării cu mărfuri a populației.

Atrag atenția în mod deosebit cele aproximativ 2 000 de modele de confecții pentru femei, bărbați și copii, prezentate în pavilionul Centralei Industriei Confecțiilor-București, exponatele din cadrul pavilionului Chimiei, al Industriei Lemnului. Apreciînd calitatea multor produse, secretarul general al partidului recomandă ca acestea să poată fi găsite de cumpărători în magazine, în cantități suficiente, necesitatea ca produsele să fie realizate într-o gamă cît mai variată și de o calitate mereu mai bună.

Vizita tovarășului **NICOLAE CEAUȘESCU**, a celorlalți conducători de partid și de stat la cel de-al V-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum, a evidențiat încă o dată grija permanentă a partidului și statului nostru pentru aprovizionarea în condiții din ce în ce mai bune a populației, pentru creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii.

- 1** Moment solemn. Secretarul general al partidului taie panglica inaugurală și declară deschisă cea de-a V-a ediție a Pavilionului de mostre de bunuri de consum.
- 2** Popas la pavilionul chimiei.
- 3** Discuție de lucru în fața standului cu articole din mase plastice, coloranți, lacuri și vopsele.
- 4** Sînt apreciate eforturile lucrătorilor din industria ușoară de a lărgi gama produselor destinate copiilor.
- 5** Produsele industriei textile sînt prezentate într-o mare varietate. Remarcînd calitatea, modelele și coloritul țesăturilor, secretarul general al partidului recomandă o și mai bogată diversificare a lor, o preocupare încă mai intensă în ce privește calitatea, necesitatea ca specialiștii din ramură să cunoască și să țină seama de gusturile și exigențele cumpărătorilor, să realizeze produse la prețuri tot mai accesibile.

săptămîna în imagini

SĂ TRIUMFE

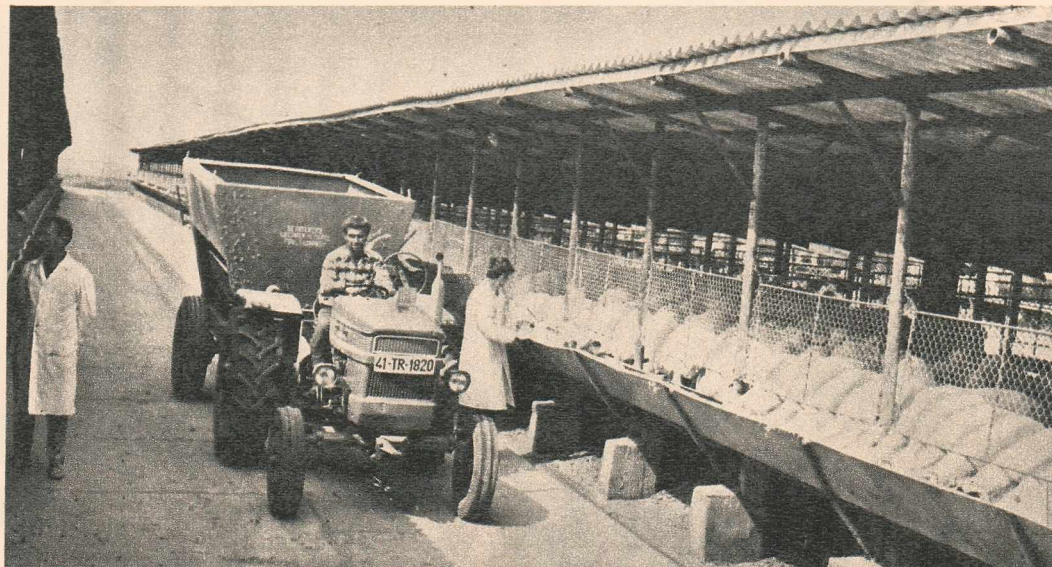
SPIRITUL

MUNCII

Nu o dată m-am întrebant eu și alții: de unde disprețul manifest al unora pentru muncă, pentru normele de conviețuire îmbrățișate de marea majoritate a membrilor societății noastre? De unde aviditatea dezgustătoare a unora puși pe înavuțire în timp record, fără să se încurce în vreun scrupul moral. Iată, află din ziare și reviste că cutare salariat al statului, repet, salariat al statului! frizer, ospătar, vinzător în vreun magazin, doctor chiar, refuză să-și îndeplinească îndatoririle dacă nu percepe o anumită sumă de bani sub formă de «atenție» sau mai pe șleau zis: bacșiș. Aflu că din aceste mici «atenții» respectivii și-au făcut averi, că arborează un lux sfidător, în flagrantă contradicție cu veniturile lor reale, cu capacitatea lor profesională, cu locul real pe care îl ocupă în societate. Mai văd oameni tineri care refuză să muncească, care omoară timpul cu tot felul de preocupări neserioase dacă nu chiar nocive pentru ei și pentru alții. Li vezi populind de dimineață pînă seara cafenelele și restaurantele, oameni fără căpătii, fără vreun rost, fără viitor. Mă doare acest lucru. Și sper din tot sufletul ca puternica opinie publică formată să-i măture pe acești paraziti. Nimeni nu este dispus să hrănească, să încurajeze lenea, parazitismul, necinstea. Am 30 de ani de cînd lucrez în uzină. Împreună cu tovarășii mei de muncă am cunoscut multe, și perioada războiului cînd în întreprindere se dezlănțuise o adevărată teroare polițienească și arestările se țineau lanț, și perioada reconstrucției cînd munceam fără răgaz pentru ca producția să crească neîncetat. Am participat la crearea și fabricarea primului autocamion românesc și-mi amintesc și acum de mîndria noastră, de orgoliul nostru de constructori, de muncitori. Și acum, cînd uzina a atins dezvoltarea cunoscută, oamenii noștri, în imensa lor majoritate, dau dovadă de aceeași calitate: hărnicie, disciplină, spirit de inițiativă. La noi în uzină are valoare doar munca, munca făcută cît mai inteligent, cu rezultate cît mai eficiente. În focul acestei munci m-am format eu, și alții, ca muncitor, aici am înțeles înaltele virtuți și responsabilități ale titlului de om al muncii.

Societatea noastră socialistă are ca principiu fundamental munca, munca în folosul tuturor, pentru propășirea tuturor. În acest efort constructiv generai nu pot fi tolerați profitorii, cei ce vor să se înfrupte din rezultatele muncii altora. De aceea, recente documente de partid cu privire la necesitatea îmbunătățirii muncii ideologice și educative, răspund celor mai întime aspirații ale noastre, se adresează sufletului nostru. Să nu mai fie tolerate sub nici o formă parazitismul, lenea, necinstea, să acționăm și să gîndim în așa fel ca fiecare să-și ocupe în societate locul la care activitatea sa, capacitățile sale îi dau dreptul.

Mihai BINDER
tehnolog — Uzina de autocamioane, Brașov

Deși înființată anul acesta, roadele muncii din Asociația intercooperatistă pentru creșterea și îngrijirea animalelor-Roșiori de Vede, jud. Teleorman, sînt vizibile. Asociația are o fermă pentru creșterea berbecuților, cu o capacitate de 30 000 de capete și o fermă de porci cu un efectiv de 5 000 de capete. Alături de cooperatorii din întreaga țară, teleormănenii sînt hotărîți să-și îndeplinească sarcinile ce le revin în urma indicațiilor cuprinse în telegrama adresată de tovarășul Nicolae Ceaușescu lucrătorilor din agricultură.

15 septembrie — ziua tradițională a deschiderii școlilor — a prilejuit manifestări sărbătorești în toate școlile țării. Elevii din licee și școli profesionale au marcat începerea noului an de muncă și învățatură prin scurte adunări festive, cîntece și versuri patriotice dedicate cu recunoștință patriei, partidului, pentru grija ce o acordă pregătirii și educării tinerei generații.

Cînd strugurii se coc și Centrul de creație al UCECOM (singurul care ne poartă grija și ne potolește, de două ori pe an, pofta noastră de informație vestimentară) își prezintă colecția sa de modă, e clar: toamna a sosit, a sosit și momentul să ne scotocim nemulțumiți prin garderobă și să visăm la noua noastră versiune costumieră. Anul acesta, creatorii UCECOM ne vor, dacă vreți să știți, dragi consore, mai grave, mai romanțioase și chiar învăluite într-un ușor mister tip 1930, ne vor îmbrăcate în negru, maro, violet și roșu, ne îngăduie fantezia unui șort sau a unui pantalon căzăcesc, și ne sfătuesc energic la o lungime «cumsecade», acoperind decent genunchii. Ce e frumos în această colecție — asupra căreia vom mai reveni — e că orice punct de vedere ar exprima în ultima vreme, creatorii noștri, o fac cu gust ales și măsură. Ceea ce, după cite știm, e legea de bază a distincției vestimentare.

OPERTA MARAMURĂ

ANN Irina din comuna Văleni, județul Mureș,
- Ce faci aici în poartă?
- Cresc... mare.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12.
Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic
«Casa Științei».

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

literatură pentru copii

Dedicată celor mici, literatura respectivă ridică dificultăți mari. O dialectică explicabilă face ca greutățile să fie cu atât mai greu de învins cu cât sînt lectorii mai prichindei. Și asta din pricini psihologice subtile: copiii se plictisesc repede. În consecință, resping, cu un instinct sigur, artificiile prețioase, «profunditățile» aride, digresiunile parazitare, afirmațiile neargumentate, dialogurile incerte, descrierile lipsite de necesitate, orice formă de limbaj echivoc. Fără să știe, copiii sînt niște critici nesofisticați, de un gust sigur, verificat. De aceea sînt și cărțile bune, închinatelor lor, atât de rare.

Am înaintea ochilor mei cuceriti, o asemenea carte: «Eroii fabulelor». Volumul poartă două semnături, fericit asociate: un poet și un fotograf: Ion BRAD și Ion MICLEA. Poetul ne-a convins de mult cu ingenuitatea și candoarea lui nesimulată, fotograful ne cucerește astăzi cu o fantezie neistovită. Colaborarea lor însă, întru totul remarcabilă, rod al unor sensibilități logodite, obligă la meditații de natura unei estetice derutante. Că fotografia poate fi ridicată la treapta artei, o știam de la Man Ray. Numai că o asemenea subtilă și distilată artă a clișeului dezvoltat, o credeam opozabilă exclusiv retinelor savante, de o rafinată și îndelungată pregătire artistică. Iată însă că obiectivul aparatului, atunci cînd intră în serviciul inteligenței și al poeziei, poate surprinde imagini uimitoare și pentru cei mici și pentru adulții ce nu și-au trădat copilăria. În fața faptului artistic real, copiii și maturii sînt egali în receptivitate și entuziasm, așa cum versurile poetului, cite patru sau cinci pe o pagină, nobile în laconismul lor absolut, fac voluptatea tuturor lectorilor, indiferent de vîrstă, iar răsfoirea albumului se soldează cu un beneficiu pedagogic exemplar: învață pe toată lumea să iubească animalele. Concluzie ce se încrustează în conștiințe pe nesimțite, validîndu-se astfel un principiu estetic de un preț inestimabil: arta adevărată face educația oamenilor fără s-o declare, fără s-o impună și fără nici un fel de ostentație.

Gîndită pentru cei mici, «Eroii fabulelor» e o carte mare.

TOAMNĂ MARAMUREȘEANĂ

La vîltoarea din satul Sîrbi, renumitele cergi maramureșene cu firul lung, mițoase, sînt finisate după un procedeu binecunoscut — dar numai locuitorilor de la munte.

Moș Grigor din lafa, vîntor vestit, este un dușman neînduplecat al răpitoarelor. Din viclenele și firoascoasele ulpi n-au mai rămas decît gulere, manșoane și trofee; la fel, jderii cei rumos bălțați și «iuți» de picior, lupii îngeroși sau «înțeții» moși Martini, amatori de mioare, au ajuns, ca și pisul din prim plan, fără piele.

«șatră», cum se zice prin partea de munte, neobositele maramureșence rosii-cușugul grădiniilor de legume pentru a fi frăgezit de soarele de toamnă. Priviți cu cită artă sînt împletite «fructele» cu gustul iute și ardeiat al cepelor și usturoiului.

După atît belșug, odihna este binevenită, și dacă omul se odihnește mînd de ce nu s-ar odihni petrecînd.  aci a venit vremea nun ilor — cu chioate, cu strigături, cu lăutari și vinul casei — intr-un cuv nt veselie mare, ca cea de fa , petrecut  la vremea «pirastrilor» tinerilor Anu a (19 ani) și Vasile Ulici (22 ani) din Sighet.

II

INSTANTANEE dintr-o călătorie SENTI- MENTALĂ

de
A. MIHAILOPOL

(Continuare din nr. trecut)

Am lăsat de mult în urmă poarta Galațiului, prinzînd de coadă tirgul Focșanilor. Tirg nu mai există. Se fac case mari cu ceramică mică. Celelalte case, mici, privesc parcă resemnate. O fabrică de confecții s-a ridicat în picioare pe drumul fostelor cazărni. Străzile s-au asfaltat. Fabrica este curată și te îmbie s-o vizitezi. Aici există un teatru, cred al doilea sau al treilea, ca frumusețe și personalitate arhitecturală, din țară. Alături — panouri cu afișe. Afișele sînt lipite unele peste altele. În colțul «Străzii Mari» s-a deschis un bar, cochet, iar hotelul de alături s-a renovat.

- O cafea, vă rog!
- De care?
- Un «Expres».
- «Expres»-ul nu merge.
- O turcească.
- N-avem.
- Un «nes», vă rog!
- N-avem nici «nes».
- Un pepsi atunci!
- N-avem pepsi.
- DAR ce-aveți?
- Dumneavoastră aveți chef de ceartă?

Văduvele ostașilor căzuți în primul război mondial au îngropat la Mărășești 10 000 de eroi. Aceste femei au dăruit pămîntului național un monument care simbolizează istoria țării noastre. Printre labirinturi sînt coroane de flori trimise de departe o dată cu gîndurile scrise. Pereții sînt albi. M-am ferit să cumpăr ilustrata de la intrare, care este foarte-foarte colorată. Cui să trimiți o asemenea ilustrată? În alb-negru monumentul de la Mărășești va trebui să existe în cartea de citire pentru copiii-copiiilor noștri. Accept să fie vizitat cu pioșenie dar nu accept să fie punct turistic de O.N.T. — cu șorturi.

Existau trei fabrici renumite de zahăr: Roman, Giurgiu, Sascut. Cînd am trecut prin Adjud am fost atent, deoarece aici s-a născut Dichiseanu, prietenul meu, actorul. Gara a rămas pe loc, iar Sascutul e gri. Pe lîngă altele, fabrica ar trebui să facă și zahăr andel, cel adorat de copii, în formă de cris-

tale legate unele de altele sau ceva deosebit. Ceva ce nu se găsește încă.

.....
Intenționat am sărit peste faleza Galațiului, pentru a departaja meritele muncitorilor de aici și conștiinciozitatea lor, care se detașează total de...

...«Pescașul» este un restaurant de specialitate construit cu har, tot de soții Cocioabă, aceia care au devenit brăileni și de care am pomenit înainte. Ridicat pe malul taluzat, are în fața sa toată panorama Dunării, cu port cu tot. Este format din mai multe bărci lipite (bineînțeles din beton). Vizavi se poate merge la strandul «Cocuța» (asta ca să fie!), fiindcă vapoarele trec mai departe spre Tulcea și de acolo spre deltă pline cu turiști curioși.

...Și cînd am plecat de la șantier, aveam o foame omenescă... și construcția era grozavă. Pe o faleză extraordinară, placată cu marmură ca la romani, cu mozaicuri, și pe dedesubt, o Dunăre superbă. Și... are restaurantul ăsta o plită mare și îmbietoare, pe care însă nu era nimic. Șase bucătărese roiau printre muște, meșterind niște conserve aduse de peste mări, alături de cinci ospătari plictisiți, printre care unul a cătădicit să-mi silabisească: «Ieri am avut!»

— O ciorbă de cap de crap, de baltă, dacă doriți. Atît!

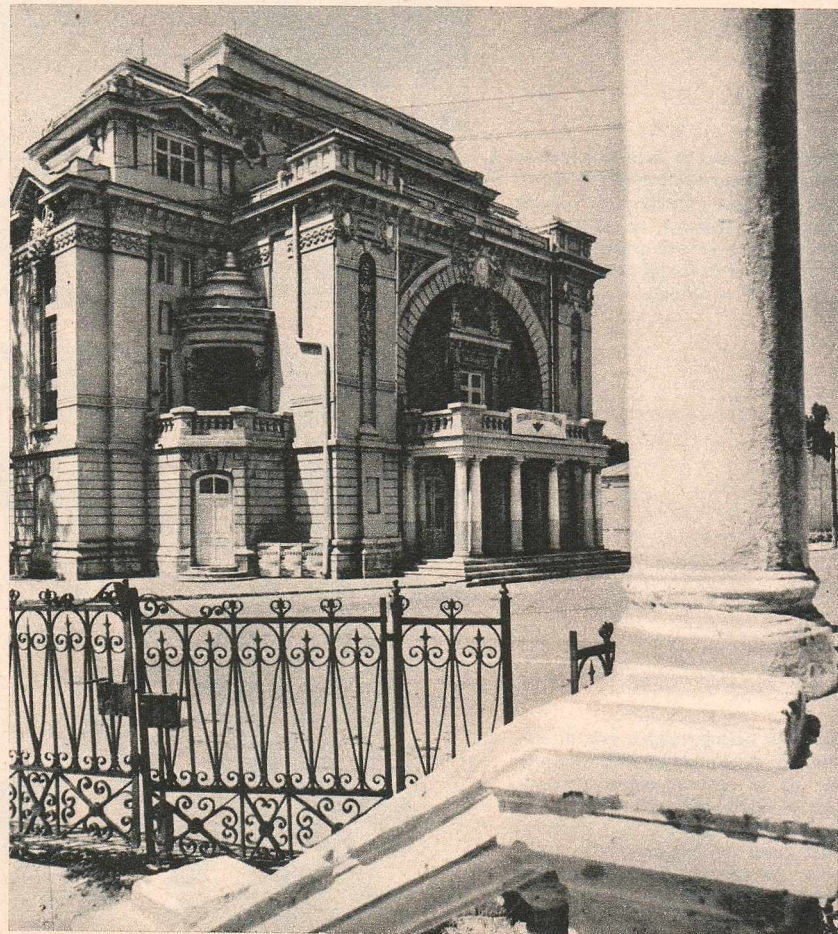
— Atît?...

Și ciorba era amară, fiindcă cele șase bucătărese uitaseră osul acela mic din capul crapului, deoarece osul acesta se scoate foarte greu și nu le veniseră încă aparatul acela special Swiss cumpărat cu valută... Dacă ar fi să ridă Dunărea... cea bună și plină cu pește.

.....
Băcăoanii și-au construit în centru un hotel enorm, ce domină acum orașul. El este grandios și în general totul în jur respiră.

.....
Cine n-a vizitat încă orașul Piatra Neamț, trebuie să-l vadă. Acolo, printre altele, să meargă neapărat și la teatru. Un colectiv mereu tînăr, înmiresmat parcă de aerul proaspăt ce-ți intră prin toți porii și te zgîlție pînă ce te remontează. Colectivul teatrului

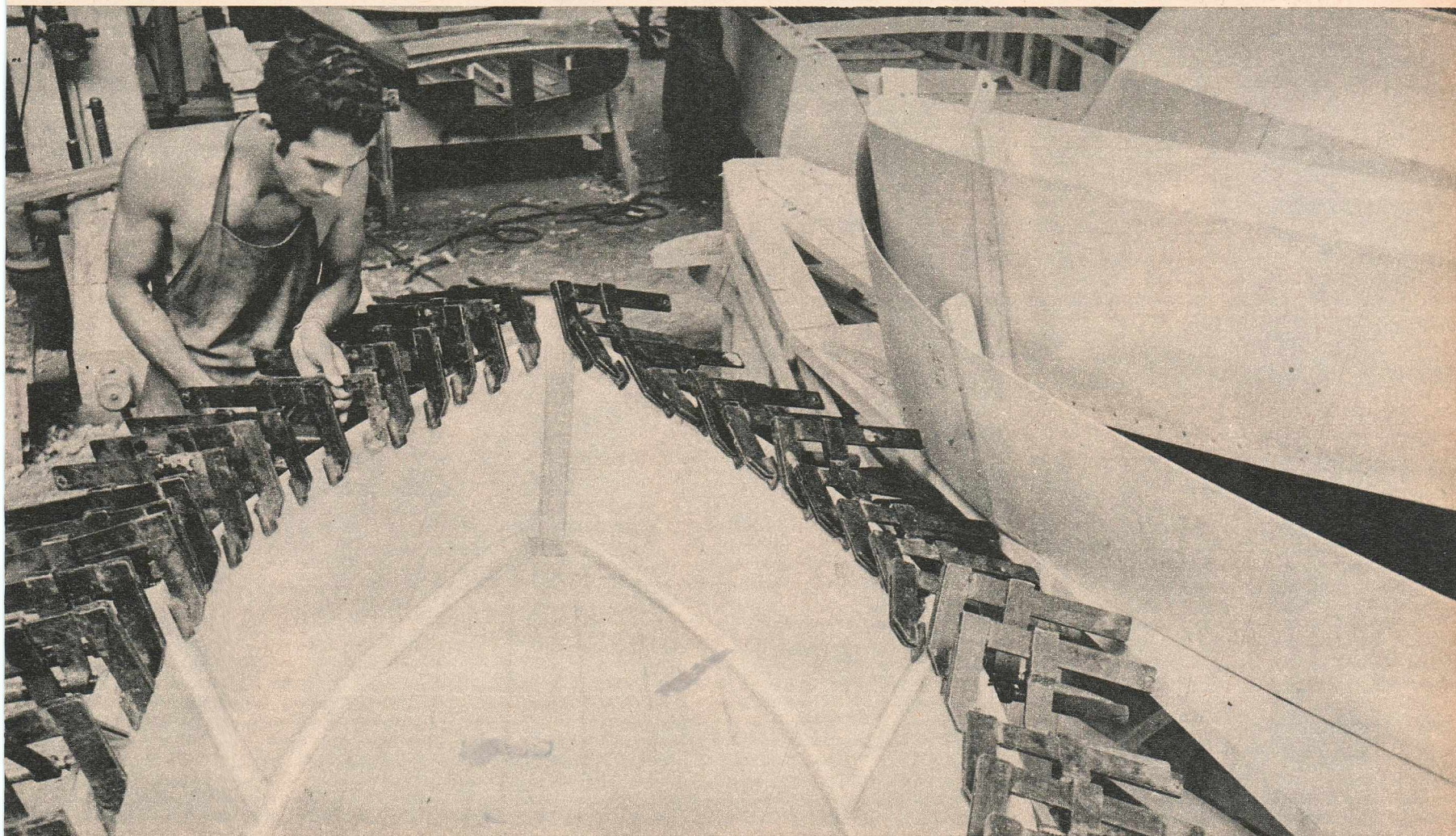
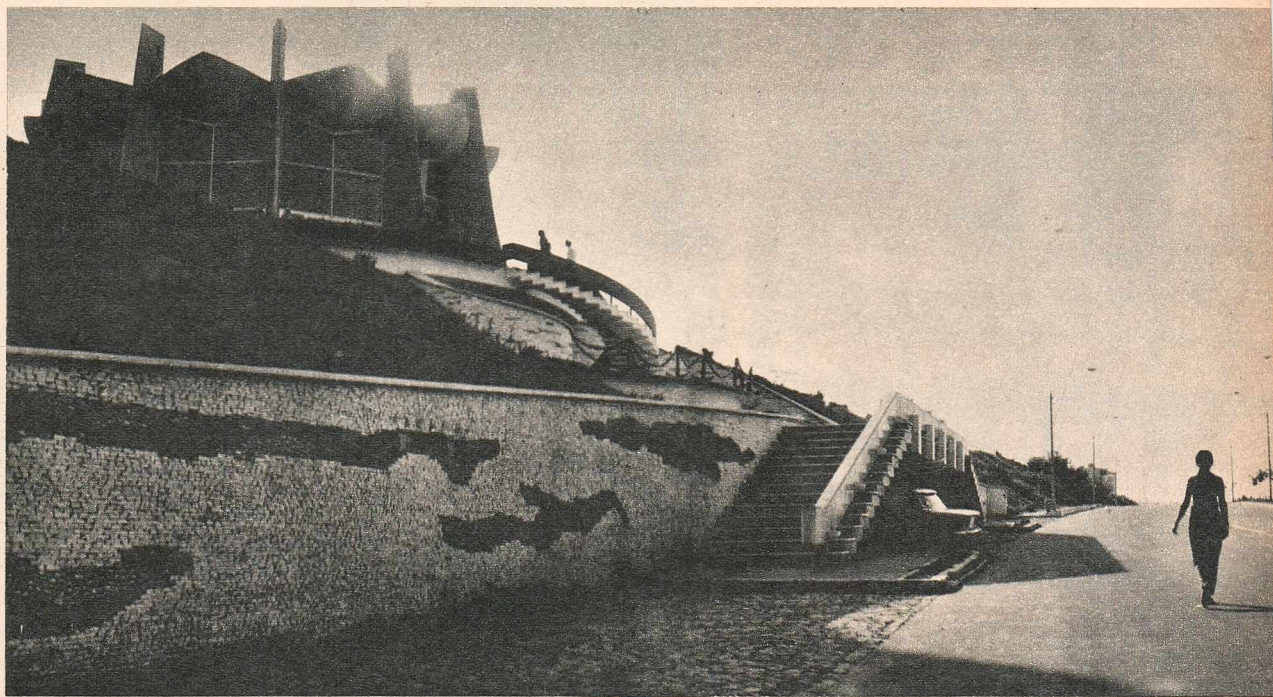
Teatrul din Focșani, o frumusețe arhitecturală incontestabilă.

se afla deocamdată în delegație pînă colea... la San Marino, și zic: ce păcat că aerul de aici nu se poate trage la sticle!... ca să-l pot trimite unui prieten de-al meu care-mi scrie din AFRICA (tot în delegație) că se coace lîngă struți.

Oamenii aici n-au vîrstă și sînt mîndri foc de istoria lor străveche și de viața lor cotidiană. În tinerețe, umblam des pe aici trecînd spre Săvinești, ca să prind în poză la fabrica «nouă» fetele cu cozi ce-și lăsaseră la poartă trocii și coșircile de cules afine. Cîteva erau desculțe, dar toate frumoase și sînguincioase. Le-am fotografiat mai tîrziu în fața războaielor. Calificate, acum trăgeau în suluri fire grozav de subțiri și miinile lor alergau dibace. Crescuseră și deveniseră cochete. Eram tînăr și mă întrebau, pe șoptite, dacă nu pot să le fac o poză mai așa — fără război. Mai încolo, spre Țibucani, președintele de atunci m-a ascuns seara într-un hambar cu ceapă de arpagic de sămînță. Acolo am dormit. Erau primele mele fotoreportaje și încă mai erau proaspete în

Restaurantul «Pescarul» — oclădire extraordinară, plasată admirabil pe taluzul Dunării superbe — are o plită formidabilă dar... pe plită nu-i nimic...

ușa primăriei gloanțe trase pe furiș.

Multă lume vine la Piatra Neamț, dar hotelul mare, «Ceahlău», e prea mic. Cel puțin două-trei, la fel, cred că ar face față cererilor și nimeni nu va pierde nimic. Sînt cereri simandicoase și vorba aia, ori sînt gazdă, ori nu mai îmi zic moldovan.

Mergînd pe serparul drumului am descoperit pentru a 15-a oară Cheile Bicazului. De jur împrejur aerul este săltăreț și fără să vrei începi să fluieri a noroc. Este aici cea de-a 8-a minune a lumii, omisă la numărătoare în vechime, deoarece pe atunci nu existau mașini. Se putea veni și pe jos însă șoselele noastre nu erau trecute pe hartă. Zic: nu-i nimic, dinșii au pierdut, nu noi! În fiecare an găsesc aici un alpinist, Geza, care are ce are cu «Suhardul». Geza vine în august și pleacă în septembrie, după ce a pipăit muntele și a vîrît în el cuie pe care se cațără. Zice că — «o masă bună numai sus îți priește». Geza are costum special și

Se montează o barcă mică la I.C.I.L.-Reghin, pentru satisfacții mari pe Herăstrău...

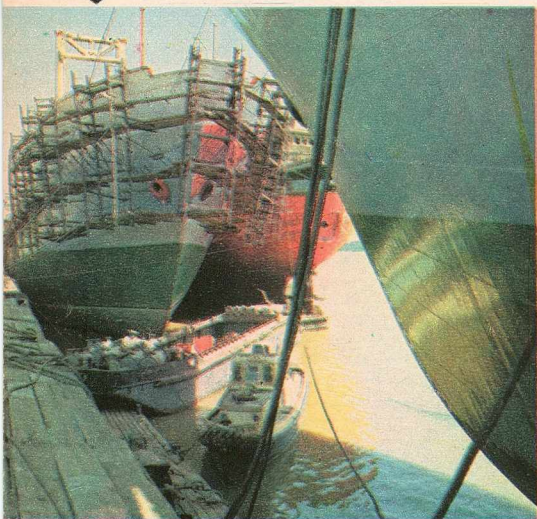
Berea crește pe prăjini... (Hameiul de la I.A.S.-Soromiclea, Sighișoara.)

frînghie multă, eu n-am așa ceva. O să mînc jos. Dar nici jos n-am mîncat!... În definitiv un amărit de restaurant n-o să-mi taie mie cheful de viață. Un singur stejar umbros face cît trei restaurante irresponsible la un loc. Bat monedă fiindcă de fapt aceștia, să le zicem responsabili, au fost singurii care au presărat drumul cu indolența lor nenorocită și sînt singurii care te obligă să te uiți chiorș în jur. O dispoziție are la bază o gîndire cît de cît logică. De cei care o aplică mi-a fost însă

▶ În general, Bacăul respiră...

▶ ...am lăsat de mult în urmă vapoarele, cheiul și vraja Dunării albastre.

▶ «Culoare» la Țiglina.

întotdeauna frică. Aici e bubă! Incapacitatea, dezinteresul, căpătuiala, plictisul și le transmit parcă telepatic. Sper că nu torturez pe nimeni dacă dau un exemplu din aproape în aproape. Statul face 15 km de șosea asfaltată din drumul național pînă la complexul turistic «Sîmbăta de Jos». Aici există munți și riuri, păduri în care vevește rod alune, aici există o mănăstire albă și un aer binefăcător. Statul construiește aici, prin organele locale, un complex din piatră, cu multe cabane, cu restaurant, hidrofoare etc. Statul trage lumină electrică, aduce frigider, mese, scaune, mă rog, tot ce trebuie într-un complex. Turiztii sau muncitorii de la Galațiul pe care vi l-am descris, sau din toată țara, sau oameni în tratament, vin aici să se simtă bine, să se odihnească. Statul nostru asigură toate acestea, are grijă de om. Statul asigură și omului numit acolo casă și masă, salariu și dreptul la odihnă, la spitalizare (Doam-

ne ferește!), la învățămîntul copiilor săi și etc. O singură sarcină are acest om (în cazul de față tov. Ciurea, responsabil de complex): să asigure integral buna servire a cetățenilor veniți. Nu mă interesează nici măcar faptul că dînsul crește porci sau că lipsește duminică cînd «deverul» e în toi. Mă interesează, și vă rog să n-o luați ca o meschinărie, mă interesează zic, ca după ce am fost poftit (cît de cît), fiindcă sînt și reclame în șosea care te poftesc, să găsesc acum, în plină vară, cînd la umbră sînt 39 de grade, o sticlă de borviz rece și o ciorbă! Nici o explicație din lume nu mă va face să înțeleg această lipsă. Relațiile responsabililor cu nu știu cine nu mă impresionează. Țara noastră este una dintre cele mai frumoase și bogate țări de pe glob. Are cei mai harnici oameni, care în 27 de ani au făcut tot ceea ce era posibil de făcut. Cine permite acestor apatici din comerț să dea cu tifla acestor

grandioase înfăptuiri?! Fiindcă statul dă luptă tocmai pentru ca oamenii să aibă pe masă ce le trebuie, să se odihnească după muncă!...

- Cum te cheamă?
- Buta Grigore.
- Și ce ești tu?
- Cioban.
- Păi, mai există azi ciobani?
- Adică, dișe să nu fie!
- Păi așa... și de unde sînteți?
- Din Ruștior de lingă Sieuț-Năsăud.
- Și atîta groază de oi pe mîna voastră?
- Hai, măi, Sărmașule, că dînsu-i domn di la oraș și ne glumește... Nu vezi șenădraji are și ște șlampăre de fată?...

Am lăsat de mult în urmă Bicăzul, cel care a format oameni întregi. Am lăsat și lacul lui unde există comandant de navă cu grad.

Am lăsat de mult în urmă buturugi retezate ce dau cota Lacului Roșu din creasta munte lui. Aici s-au născut legende și noi păstrăm legendele. Fetele se plimbă noaptea fără frică, deoarece sînt fete-matematiciene. Fetele cunosc legendele și primesc bucuoroase flori de cîmp strînse în buchete mici de băieți-ciberneticieni.

După plopii de la Dumbrăvioara am cotii pe șoseaua principală spre satul Vălenii de Mureș. Cu fustele în vînt merg țărăncile pedalînd grăbite pe biciclete. Pălării mari de pai trase peste un batic le acoperă fața «Spartane», n-au măcar nici desagă cu alimente. Merg la cîmp cu o bășică de apă și atît. În sat au rămas cîteva fete tinere gata de a fi neveste. Aici am văzut ceea ce n-am văzut niciodată.

Aveau înșirate între case și șosea patru alții mari și toate cele patru alții erau pline cu... țigle. Cu perii de paie frecău țiglele de

Mureșul la Deda-Bistra.

La Reghin se montează nervuri la un «vapor» care o să fie pe lac — la anul (stînga sus).

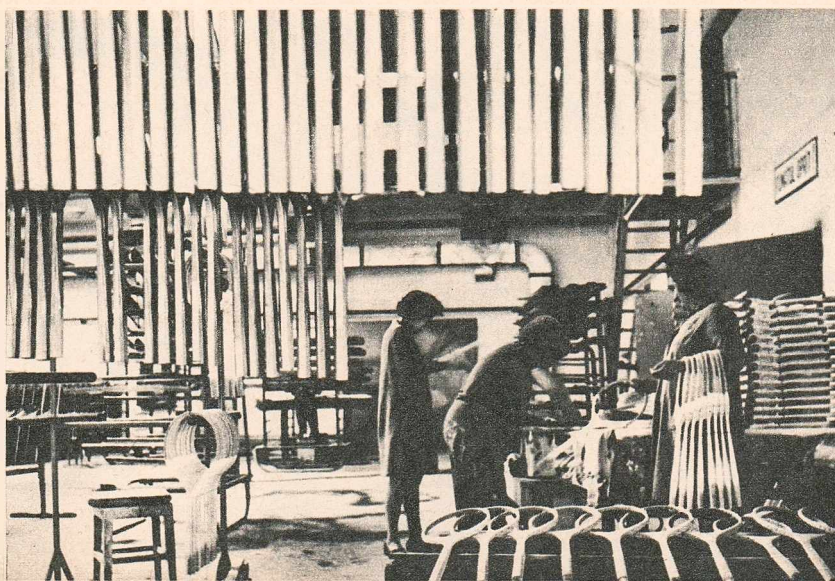

Tîrgu Mureș trebuie «gustat» spre seară, cînd odată lumea stă pe terase și bea răcoritoarea Bem-Bem!

rugina lor verde ca să fie curate și chicoteau. De vizavi o fetiță blondă-albă privea la mine.

- Tu nu ajuți?
- Nu, că sînt mică.
- Dar ce faci aici în poartă?
- Cresc mare!

De o parte și de alta a șoselei berea crește pe prăjini. Nu știu cît la sută va da peste, dar anul acesta I.A.S.-Soromiclea, Sighișoara va da sigur o producție de hamei, mamă-mamă! Planta este bine îngrijită aici și cînd am vizitat-o era chiar fotogenică. Cei de la «Faița»-Sighișoara vin să se inspire de la frunze, și după cum o să vedeți o să avem

Reghin: minunata metamorfoză a lemnului.

hamei și în farfuriile de supă. Am cunoscut odată un inginer de la această fabrică unde artiștii fac casă bună cu industrializarea. Dînsul a făcut ce-a făcut și a venit în București la o fabrică mai mică. Chiar mică. Cînd l-am reintîlnit ofta după Sighișoara și parcă ar fi vrut... dar eu sînt sigur că sighișorenii nu l-ar mai primi.

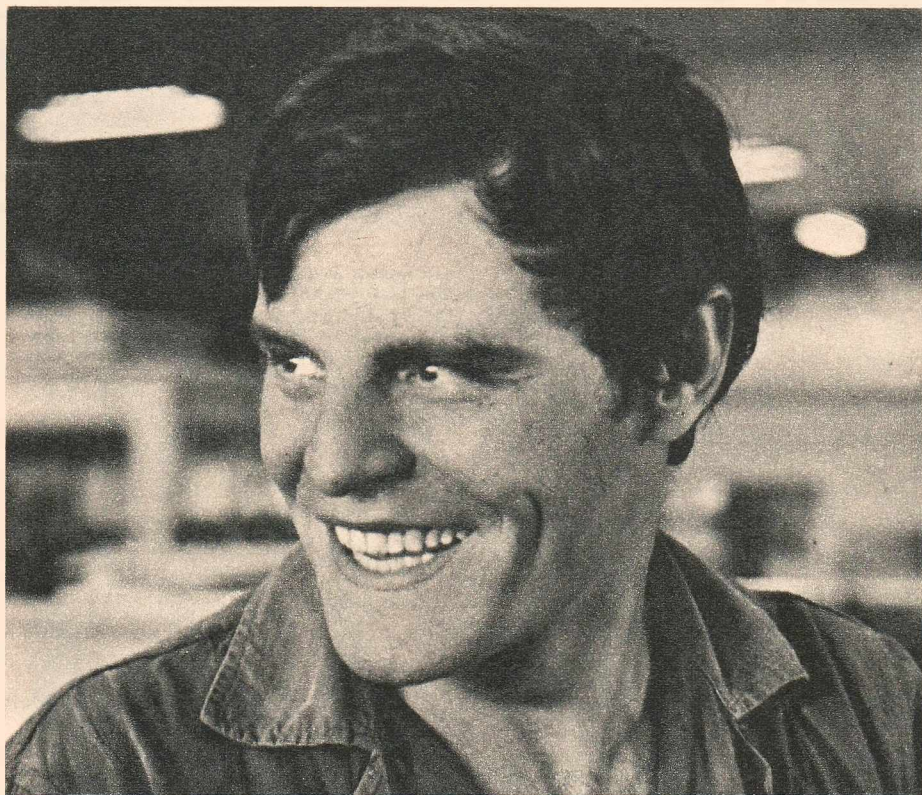
Am lăsat de mult în urmă Tîrgu Mureș. Oraș cu tradiții. El trebuie gustat seara, cînd oamenii își schimbă hainele de lucru și ies pe terasele cele multe. Toată lumea mîncă prăjituri și bea răcoritoarea Bem-Bem, ultima inovație, care, rece, nu-i rea de loc. Bine că dumnealor știu să facă și publicitate unui produs, asta-i altceva. Dar, în general, oamenii sînt civilizați și moderni. Personal, am un dinte pentru fabrica de hîrtie fotografică că nu «pune» pe piață și format 40 x 50, carton-contrast-lucios; dar cum vă spuneam, asta este chestiune personală și n-are nimic cu obiectivitatea și cu fotoreportajul de față. Este poate (aici îmi asum răspunderea integrală), este, zic, poate singurul oraș în care linia arhitecturală a păstrat linia specifică a clădirilor vechi de alături. Este, dacă vreți, singurul oraș în care dacă-mi dați drumul, legat la ochi, din elicopter și pic pe bulevard spun dintr-o dată: Tîrgu Mureș! Este bine așa, și dacă greșesc, primesc osîndă în scrisorile cititorilor noștri.

Am trecut însă de mult de Reghin și zău că merită să ne oprim la Reghin.

Utecistul Simon Iosef modela o vioară. O vioară este o întreagă știință a dulgheriei. Și nu oricine are harul acesta. La I.C.I.L.-Reghin mulți pot modela o vioară, dar nu spun. E secret! Ei spun că în primul rînd trebuie să simți lemnul și asta se învață mai greu. Cu simțul acesta te naști. Fără să mă uit la grafice, privind rafturile cu aceste rezonanțe albe am plecat de acolo cu senzația că muncitorii de aici ne pregătesc o mare surpriză. Nu știu cînd, nu știu cum, dar ce vă spun ține de adevăr. «Fiecare copil va avea o vioară». Mă citez pe mine și sînt fudul pentru această certitudine.

Șalupe, caiace, bărci mici pentru vele, bărci mari, rachete pentru viitorii Tîriaci și Năstași, aici se fac. Lemnul se arcuiește artistic în mina lui Ioan Sava, ca plastilina, și cînd lucrul este finisat juri că nu-i făcut de mină de om. Dar toată lumea știe că nimic nu pică din cer în afară de ploaie și trăsnete și de aceea autocamioanele aduc zilnic bușteni grei de rezonanță aleși pe sprinceană pentru I.C.I.L.-Reghin. Și deși Simon Iosef modelează de 10 ani viori el ascultă și îi place în mod cu totul deosebit: țambalul. Țambalul este pasiunea lui adevărată.

SÎNT 4 DIN 3 000. PATRU MUNCITORI DIN CADRUL C.I.L.-PIPERA. I-AM ÎNTÎLNIT LA LOCUL DE MUNCĂ, ÎN DIFERITELE SECTII ALE FABRICII DE MOBILĂ, ȘI EA LA RÎNDUL EI SECTIE A URIAȘULUI COMBINAT ÎN CARE ZILNIC SE NASC MII DE GARNITURI DE MOBILĂ FRUMOASĂ ȘI ELEGANTĂ. I-AM ÎNTÎLNIT, I-AM SURPRINS ÎN TIMPUL UNEI MUNCII MIGĂLOASE, DE FINISARE, ÎNCHEIND, ARTICULÎND, DIN DIVERSE PIESE DISPARATE, ACEA MOBILĂ ȘI LE-AM ADMIRAT ÎNDEMÎNAREA, PRECIZIA, RAPIDITATEA. APOI AM STAT DE VORBĂ. MI-AU VORBIT DESPRE MUNCA LOR, DESPRE EI ÎNȘIȘI, DESPRE DORINȚA DE A-ȘI RIDICA ACTIVITATEA PE O TREAPTĂ SUPERIOARĂ, MI-AU VORBIT DESPRE COMBINAT — ACEST CONGLOMERAT FORMAT DIN ȘASE FABRICI SURORI — CU DRAGOSTEA CU CARE VORBEȘTI DESPRE O FIINȚĂ APROPIATĂ. SÎNT 4 MUNCITORI, 4 OAMENI MAI MULT SAU MAI PUȚIN DEOSEBITI, DAR CARE ASEMENEA ALTORA ÎȘI PUN ÎN ZILELE ACESTEIA O ÎNTREBARE CAPITALĂ: CUM SĂ FACĂ SĂ MUNCESCĂ ÎNCĂ ȘI MAI BINE, ȘI MAI CU SPOR, CUM SĂ FACĂ, CUM SĂ ACTIONEZE CA ÎN FIECARE ORĂ, ÎN FIECARE ZI A EXISTENȚEI LOR, SĂ-ȘI POATĂ RĂSPUNDE FĂRĂ EZITARE: DA, TRĂIESC ȘI MUNCESC AȘA CUM SE CUVINE, ÎN CHIP COMUNIST.

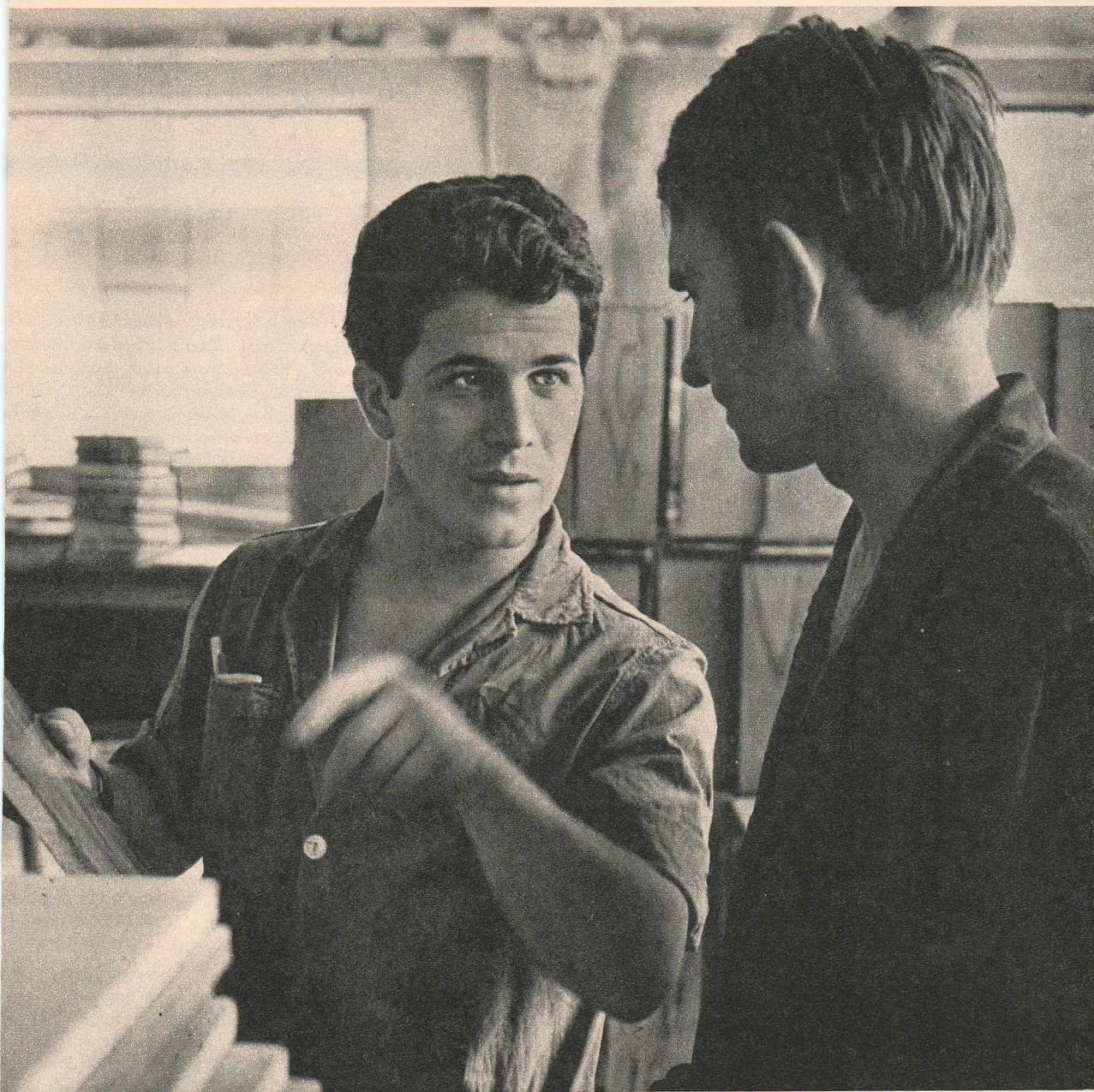
AUTOPERFECTIONARE

și

de Mihai HETCO fotografii de Elena GHERA

RESPONSABILITATE

«...Da, ne dăm seama că trebuie să muncim, să gândim, să ne comportăm într-un mod superior, să fim cu adevărat tineri». (Nicolae Dorobanțu, maistru la secția finisaj)

«...Nu-mi doresc decât să tot particip la asemenea dezbateri. Concise, pline de miez, în care propunerile serioase, cumpănite, abundă. Băieții noștri au dovedit o maturitate pentru unii surprinzătoare, nu însă și pentru mine!...» (Gheorghe Pistol, brigadier în sectorul montaj, secretarul organizației U.T.C.)

«...Tînărul din fața mea, scund, brunet, cu mișcări iuți, își găsește, în sfîrșit, o clipă de răgaz. Este maistrul Nicolae Dorobanțu de la secția de finisaj. Lucrează în fabrică de 10 ani. Nu-i puțin. Maistrul, tînărul maistru — n-are nici 30 de ani — ar avea toate motivele să fie satisfăcut. Drumul i-a fost mereu ascendent — școala profesională, munca făcută cu pasiune, ceea ce i-a determinat pe cei mai vîrstnici să-l propună pentru o altă școală, cea de maiștri, absolvită de asemenea cu succes. Îmi vorbește despre activitatea zilnică, despre problemele care, normal, se ivesc destul de des în cadrul procesului de producție.

În ce-l privește, a căutat și va continua să dea tot ce are mai bun în el, să se comporte, atît în calitate de maistru cît și de om, în așa fel încît nici el, și nici alții să nu-i poată reproșa ceva. «Mă obligă la aceasta, îmi spune, printre altele și faptul că lucrez ca maistru exact în sectorul în care înainte lucrasem ca simplu muncitor. N-aș putea, și nu vreau să-mi dezamăgesc în vreun fel foștii tovarăși de muncă. Mai mult, doresc să dovedesc că speranțele puse în mine n-au fost înșelate, că sînt un maistru care știe să-și facă datoria.»

Cu toate acestea își dă seama, simte că mai sînt destule de făcut. Că de la el și de la ceilalți muncitori ai secției se cere încă și mai mult. Recentele documente de partid, expunerea secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, cu privire la măsurile de îmbunătățire a muncii politico-ideologice și cultural educative, au declanșat în acești tineri adevărate procese de conști-

ință. «Am citit cu atenție. Apoi ne-am adunat, am discutat. Fiecare și-a dat seama că trăiește un mare moment. Că ni se cere să ne autodepășim, că în noi s-au investit mari speranțe. Puteam noi oare să nu răspundem unei chemări ce se adresează, atît de direct, sufletului nostru?»

Au privit în jur. S-au privit unii pe alții. La prima vedere, nimic de zis, totul părea în ordine. Mașinile lucrau, oamenii lucrau și ei, garniturile de mobilă prindeau contur una după alta. Era însă destul? Nu se putea face oare mai mult? Ore, zile, acești băieții au reanalizat fluxul tehnologic, procedînd în același timp la o reconsiderare fără menajamente a muncii lor, a comportamentului fiecăruia dintre ei. N-a fost simplu. Au trebuit chiar ei, cei mai tineri, cei mai dinamici, să înfrîngă o anumită rutină. În gîndire, în acțiune. Dar au avut, au în continuare satisfacții mari. Mai întii, și-au dat seama că sectoarele interioare și exterioare ale uzinei pot fi mult mai bine întreținute. «Uzina noastră — casa noastră», păruse unora o formulă depășită, de gazetă de perete de-acum nu știu cîți ani. Ei bine, nu este! Da, mașina la care lucrezi merită, trebuie s-o întreții într-un mod cît mai perfect cu putință, la fel spațiile dintre ele, culoarele, apoi spațiile dinafară, drumurile interuzinale, cum se spune. Din respect pentru mașină, pentru fabrica și colegii în mijlocul cărora te-ai format și crescut, din respect pentru tine însuși. N-a fost simplu. Ici-colo, comoditatea mai scotea capul la iveală, pe lîngă o mașină se mai găseau piese și talaș împrăștiat, se mai întimpla ca o mașină să funcționeze defectuos, să se consume de pomană curent electric. Prompt, maistrul și ceilalți interveneau, și respectivul era chemat la ordine. Fără ședințe, fără proces-verbal, fără înscriere la cuvînt. Direct, sincer, muncitoreste. Efectul? «A fost aproape instantaneu, îmi spune maistrul. Fiecare și-a dat seama ce obligații are și, mai ales, ce i se cere lui,

ca muncitor într-o întreprindere a României socialiste a anului 1971!»

O reacție în lanț, binefăcătoare. Să menționăm doar că maistrul Nicolae Dorobanțu, împreună cu alți doi colegi, a reușit să pună la punct un nou procedeu de finisare a canturilor la garnitura de mobilă «Perinita». Că băieții din secție și-au confecționat singuri șabloane, reușind să realizeze de asemenea prin forțe proprii utilajul necesar lustruirii canturilor, ceea ce a dus la economii importante.

— Dar disciplina?

Maistrul mă privește, deodată, serios.

— Am avut probleme.

— Mai aveți?

— Mult mai puține și ne străduim să nu mai avem de loc.

Se mai înregistrau absențe nemotivate, întîrzieri. Se mai întimpla că vreun tinerel (în fabrică marea majoritate a muncitorilor sînt tineri, între 20 și 30 ani), una-două, să-și ceară o învoire. Trebuia intervenit cu promptitudine. S-a discutat cu cei cîțiva plimbăreți, s-a discutat chiar pe un ton mai ridicat, și pînă la urmă lucrurile s-au îndreptat, merg tot spre mai bine. Toți, sau aproape toți, și-au dat seama că fără disciplină, fără dragoste intensă pentru profesiunea aleasă, nu se poate merge înainte. Și și-o doreau cu tot sufletul.

— Ar trebui să ne vedeti sîmbătă, la sfîrșitul programului, îmi spune maistrul. Am hotărît de comun acord să procedăm la un control, la o revizie generală a tuturor mașinilor. Numai după ce constatăm că sînt în perfectă stare, plecăm. Cine nu și-o îngrijește cum trebuie, nu pleacă. Fără supărare.

Un alt tînăr, subțire, înalt, ars de soare. Paul Magercu, muncitor timplar. Mi-a fost recomandat ca unul dintre cei mai buni oameni ai secției de montaj. Vorbește și se ajută în vorbă de mîini, niște mîini mari, puternice, expresive, mîini de timplar din

ată-n fiu, fiindcă toți în familia lui Paul au făcut de cînd se știe, acolo, la Titu-Obdești, timplărie. Are șapte ani de meserie aici, în combinat, șapte ani în care n-a stat pe loc. A absolvit recent liceul la seral și trăiește în prezent o mare dilemă: ce să urmeze? Școala de maiștri ori să se încumete să «dea» la facultate, la A.S.E.? Drumul, în toți acești ani, i-a fost dominat de muncă și învățatură. Ziua în combinat, după-amiaza și seara la liceu. A fost greu, dar n-a vrut să abandoneze. Iar acum trăiește satisfacția de a putea, de a avea dreptul să aleagă între școala de maiștri și facultate. S-ar putea crede că un asemenea tînăr care de ani și ani luptă efectiv pentru a se instrui, pentru a atinge un tel, se poate declara satisfăcut, în favoarea muncii sale, dorinței de autodepășire ple-dînd tocmai rezultatele obținute în producție și învățatură. Nicidecum. Pe un asemenea teren fertil, hotărîrea unanimă a celor de la fabrica de mobilă de a găsi în ei energia necesară, inteligenta pentru a se autoperfectiona atît profesional cît și uman, a înflorit plenar. Tînărul, obișnuit să înfrîngă greutățile, dornic să urce alte și alte trepte ale măiestriei profesionale, ale desăvîșirii sale ca om, a găsit în documentele de partid, în cuvintele vibrante ale tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU un răspuns propriilor sale căutări. Îmi vorbește și dînsul despre sentimentul încercat atunci, la lectura ziarelor, că trebuie, că este imperios necesar ca viața, activitatea sa să înregistreze un apreciable spor de calitate. Îmi vorbește cu simplitate, fără emfază, despre programul de studii aprofundat pe care și-l-a întocmit, care, coroborat la o și mai exigentă activitate în cadrul producției, să-i permită să-și însușească noi cunoștințe de specialitate, să dea produse de o calitate și mai bună. Orgoliul său și al altora este că nu concepe să dea nici un rebut. Și cine a văzut cît de migăloasă, cîtă precizie, la urma urmei cîtă meserie, reclamă montarea unei garnituri de mobilă finită, acela poate aprecia cel mai bine ce înseamnă să nu rebutezi o piesă, o palmă de placaj, o bucată de furnir. La 24 de ani, Paul Magercu a dovedit prin propriile-i calități că poate depăși orice dificultăți. Un om pe care se poate conta.

*

— Nu-mi doresc decât să tot particip la asemenea ședințe. Spontane, fără convocator, pline de miez. Într-un fel, a fost o revelație...

Spunîndu-mi aceasta, Gheorghe Pistol, brigadier în cadrul sectorului montaj, secretarul organizației U.T.C., se referea la adunările spontane ale tinerilor, ale celor peste 130 de uteciști din fabrică. S-au discutat probleme în care toți, în cel mai înalt grad, erau interesați. S-a discutat despre disciplină, despre necesitatea ca tinerii, mai ales, să dea dovadă atît în muncă cît și în comportament de acele calități care sînt proprii omului nou al societății noastre, comunistului.

— I-am văzut «puși în mișcare» pînă și pe cei mai lăsători, căci mai avem și dintre aceștia. Și ce e mai îmbucurător e că după discuții însuflețite s-a trecut la fapte.

...Niciodată ca în aceste zile colectivul celor de la fabrica de mobilă nu s-a simțit mai unit, mai responsabil. Băieții, fiindcă ei formează covîrșitoarea majoritate a muncitorilor, s-au pus pe treabă. Primii care au

«...Ne stau în față sarcini mari, mai mult, ni se cere, viața ne-o impune, să ne autoperfectionăm. Cred că vom reuși. Vom fi la înălțimea cerințelor, speranțelor ce se pun în noi». (Vasile Tatomir, tehnician, secretarul organizației de bază.)

AUTOPERFECTIONARE ȘI RESPONSABILITATE

simțit pe propria piele schimbarea «de ritm» survenită au fost cei câțiva lăsători ori chiulangii, mai tachinați, mai trecuți cu vederea pînă atunci. Puternicul curent de opinie format i-a trezit, și încă fără menajamente. Cu unii s-a discutat, «recidiviștilor» li s-a pus în vedere că dacă nu-și modifică radical atitudinea pot să-și caute de lucru în altă parte. Mi se relatează unul din aceste incidente. Comitetul U.T.C. organiza (n.n. — lucrurile s-au petrecut recent) o excursie la mare. Transport, cazare, totul în condiții optime. Bineînțeles, bătaie pe bilete. Au fost distribuite celor mai buni. Cei câțiva care lucrau în dorul lelii au cerut și ei bilete. Au fost tinuți «în șah» pînă-n ultima clipă. «Și să vedeți, îmi spune secretarul U.T.C., cum au lucrat și cum s-au comportat în acele zile. Parcă aveau aripă! Și cum participau la toate acțiunile inițiate de organizația noastră, la cursurile de instruire politică, la muncă patriotică, unde, nu știu cum se face că tot ei, cei cu rezultate mai slabe în muncă, nu se prea arătau». Epilogul? Au primit mult rîvnitele bilete și de-atunci efectiv muncesc și se comportă altfel.

* — Fără nici o exagerare, întregul nostru colectiv trăiește momente de mare efervescență, îmi spunea secretarul organizației de bază a fabricii de mobilă, tehnicianul Vasile Tatomir. Păcat că n-ați asistat la adunarea generală deschisă a organizațiilor de bază care a reunit întregul colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri ai combinatului nostru. S-a discutat responsabil, fiecare a căutat să-și analizeze cât mai complet, cât mai cinstit munca sa, activitatea și comportamentul în societate. Dar nu adunarea în sine a fost importantă ci, așa după cum cred că ați putut constata și dv., ceea ce s-a făcut concret încă de a doua zi. Li văd, îi urmăresc,

îmi dau seama că marea majoritate a muncitorilor noștri depun un efort intens pe multiple planuri. Privesc altfel fabrica în care s-au format și se dezvoltă, mașina cu care s-au înfrățit, altele sînt relațiile dintre ei. Nu-i vorbă, erau băieți buni și pînă acum, dar parcă și noi, mai vîrstnicii, am fost poate cei dintîi de vină că nu le-am spus-o! Îi simțeam că pot da mai mult, că pot fi, nu știu dacă mă înțelegeți, mai tineri. Acuma da, trăiesc în concordanță deplină cu vîrsta lor. Dar nici noi, cei ce avem dublul vîrstei lor, nu ne lăsăm mai prejos. Și noi vrem să dovedim că există doar o singură «bătrînet», cea a spiritului, cea legată de rutină, și că cei ce-și impun să nu se lase niciodată copleșiți de ea, cei preocupați de continua lor perfecționare morală și profesională, apoi da, aceia sînt tineri, tineri o viață».

* Am plecat din combinat sub impresia acelei hotărîri vădite peste tot, de auto-depășire, de autoperfecționare. Interlocutorii mei au fost mult mai numeroși, faptele, acoperirea în aur a celor spuse de dinșii, multiple și elocvente. Am reținut că în ultima perioadă rebuturile au fost reduse cu 75%, că pe întregul combinat, în primele 8 luni, nu s-a înregistrat nici un refuz la export, că indicele de folosire a timpului de lucru reprezintă circa 20 700 ore/om în plus față de aceeași perioadă a anului trecut. Că printr-o muncă gîndită și executată superior s-au economisit foarte importante cantități de materie primă lemnoasă. Sînt în număr de patru cei ale căror nume au fost menționate în însemnările de față. Patru oameni dintre mulți alții, ce-și pun întrebări, ale căror răspunsuri le găsesc în munca exigentă și responsabilă, într-o continuă luptă cu rutina și automulțumirea, într-un etern dialog cu viitorul.

▲ Paul Magercu, unul dintre băieții pe care se poate conta. Are meseria în sine, dar, după cum am văzut, nu neglijează nici învățătura.

dialog cu cititorii

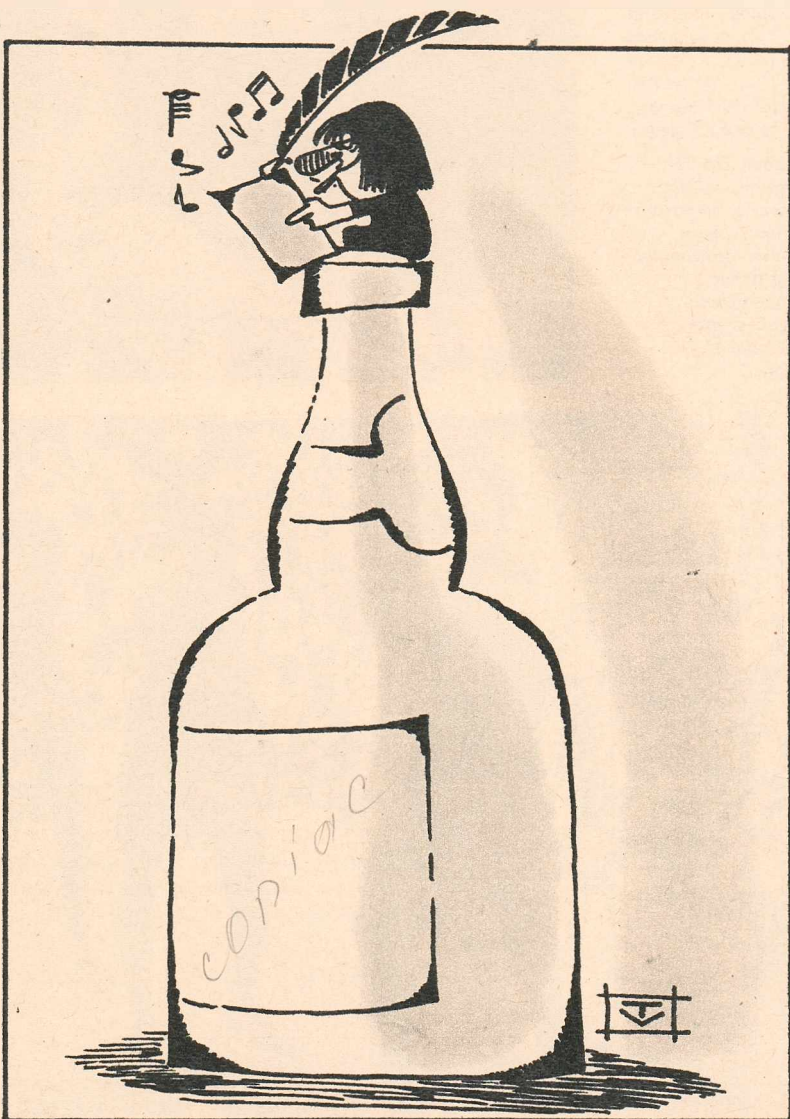
de H. DONA

Mai mulți cititori, printre care A. Fedoriuc (Botoșani), N. Călinoiu (Alexandria), Tache Popescu (Buzău), Mihai Verțean (Tg. Mureș), și-au exprimat dorința de a vedea revista noastră ocupîndu-se mai pe larg și mai cu continuitate de problemele învățămîntului. O asemenea dorință corespunde întru totul și intențiilor noastre. Desigur, ne propunem să ne ocupăm cu prioritare nu de cine știe ce subtilități pedagogice, nu atît de probleme organizatorice de strictă specialitate, ci de contribuția majoră pe care școala poate și trebuie s-o aducă la educarea tinerei generații în spiritul idealurilor societății noastre, la formarea unui om capabil să înfrunte cu discernămint și răspundere dificilele și complexe probleme ale ultimului pătrar al secolului nostru.

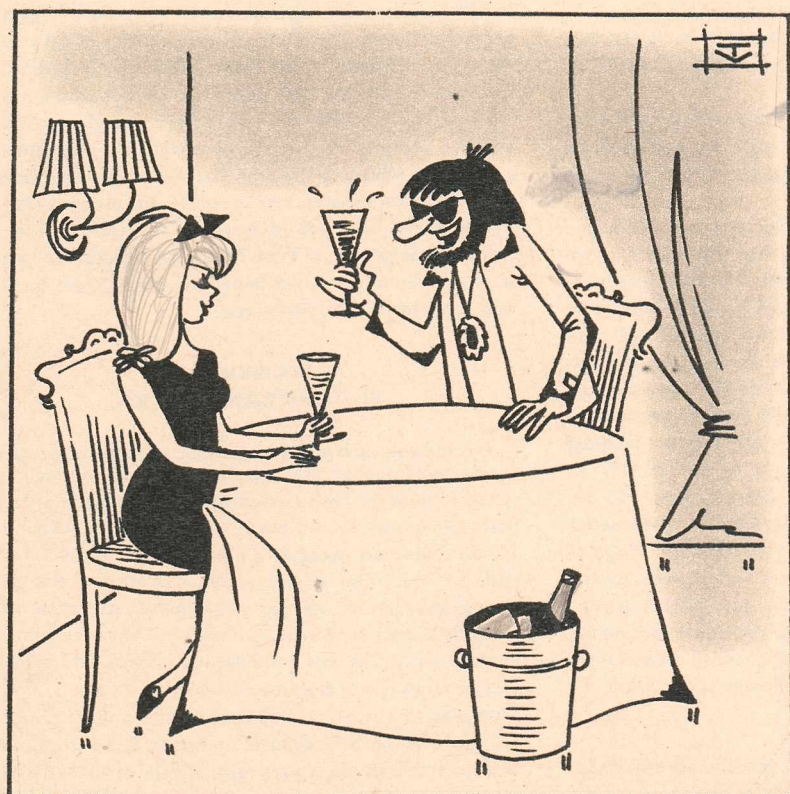
Tînărul cititor Virgil Ploscaru din Pitești are intenția după cit se pare, să ne devină coleg; așa se explică, probabil, întrebările pe care ni le pune cu privire la posibilitatea de a se califica în profesiunea de ziarist. O asemenea intenție nu poate decît să ne facă plăcere și să ne onoreze. Sîntem obligați totuși să-i atragem atenția că drumul spre meseria de ziarist nu e nici simplu, nici ușor. Mai întîi și mai întîi, cei care se cred chemați pentru o asemenea profesiune trebuie să facă două lucruri: să învețe cu patimă pentru a-și însuși o cît mai bogată și multilaterală cultură generală și, în primul rînd, o cultură politică, pentru că ziaristul, indiferent de domeniul căruia i se consacră, este mai presus de orice un om politic, un activist obștesc, un om capabil să înțeleagă și să explice convingător mecanismele complicate ale vieții politice și sociale, să militeze pentru cauza socialismului și comunismului, iar în al doilea rînd să-și verifice vocația, urmărind fenomenele vieții publice, scriind cît mai mult. Poate ar fi bine să-l avertizăm pe tînărul nostru prieten și asupra unor iluzii și prejudecăți cu privire la munca de ziarist, văzută de unii (din afară) sub prisma facilității și a nu știu căror avantaje. De fapt, meseria noastră nu oferă decît o singură satisfacție (ce-i drept, colosală): aceea de a te afla în miezul fierbinte al vieții, de a te lupta pentru descoperirea și victoria noului, de a fi printre primii care aduci în mase cuvîntul partidului. Încolo, muncă fără hotar, în care se șterg de obicei deosebiriile dintre zi și noapte, efort fizic și necesitatea de a te adapta la cele mai neobișnuite (și precare) condiții de «pe teren», tensiune nervoasă împinsă uneori pînă la limitele insuportabilului necesitatea de a reîncepe, în fiecare zi, munca de la capăt obligația de a studia mereu, fără pauză, de a te ține zi de zi la curent cu tot ce se întîmplă în lume și cite și mai cite. Nu degeaba Organizația Mondială a Sănătății a stabilit că profesiunea de ziarist uzează mai repede decît orice altă profesiune și că foarte rar ziaristii ating vîrste foarte înaintate. Nu amintim aceste lucruri pentru a-l speria pe corespondentul nostru piteștean, ci doar pentru a-l sfătui ca înainte de a alege o asemenea meserie (cu care, de obicei te căsătorești pe viață), să chibzuiească bine de tot.

Cititoarea Maia Apuseanu din București ne întreabă puțin malițios, puțin provocator, ce părere avem despre filmul «Paharul cu apă». Nu vrem să împietăm asupra atribuțiilor cronicarului nostru de televiziune care, de altfel, a avut, mi se pare, prudența să nu se exprime asupra acestui film. În ce ne privește, nu putem decît să-i deplîngem pe acei naivi care cred că lumea se mai poate amuza cu poveștile siropoase (ca în vodevilurile lui Scribe) în care istoria este determinată de bizdicurile unor cucoane romanțioase. Habar n-au ei ce povești captivante, pline de tensiune și «suspense», yii și colorate oferă istoria adevărată! Și televiziunea, prin multe dintre filmele transmise în ultima vreme (nu mă refer, bineînțeles, la «Paharul cu apă»), ne-a ajutat să înțelegem acest adevăr.

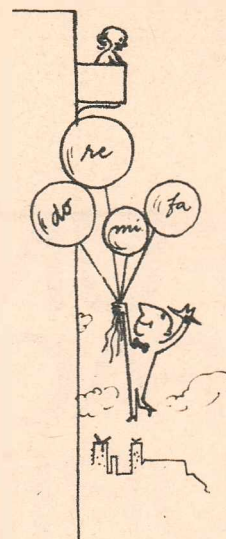
În ultima vreme primim tot mai multe scrisori în care sîntem întrebați cînd apare și cum va arăta almanahul «Flacăra» pe 1972. De apărut va apărea, probabil, ca de obicei, pe la sfîrșitul lunii noiembrie sau începutul lunii decembrie. În ce privește conținutul și aspectul, ne permitem să rezervăm unele surprize pentru cititori. În orice caz, în alcătuirea almanahului am ținut seama și de observațiile primite în anii trecuți. Alte amănunte, mai aproape de termenul apariției.

— Variațiuni pe tema «Turnul de fildeș».

— Ei, Fifi, succes la corigente!
— Mersi la fel!

DO, RE, MI, FA... ETCETERA!

1	S	2	O	3	L	4	I	5	S	6	T	7	8	9	10	11
2	I	P	A					U	R	S	U					
3	M	E	L	O	D	I	E									
4	F	R	A	G				O	R	Z						
5	O	A								E	A				T	
6	N		A							N	A				A	
7	I		T							A					R	
8	E									D					A	
9										A					G	
10								N	A						O	
11	P	I	A	N											T	

ORIZONTAL: 1) Cîntă de unul singur — Fond muzical propriu. 2) Într-un țipăt! — Mormăie ceva pe limba lor — Strop din cascada veseliei! 3) Do, re, mi, fa... etcetera în stadiu final — Pămîntul fertil în «cultivarea» temei. 4) Negre și cu cozi (sing.) — Colecție de naiuri (pl.). 5) Notă singulară la «corul maternității» — Refren din cîntecele sud-americane — Umanist al Renașterii. 6) Burduf de muzică. 7) O coardă pe care se recomandă «a cînta» cu atenție — Osii. 8) E... duo! — Stop pe calea... acordului — Start și sosire în cursa armoniei — Oxigen 2! 9) Instrument la care se cîntă, de obicei, după program fix — Refren pasional pe note de «nimă albastră». 10) Rimă la acord! — Ține — Călătorie în țările. 11) Cutia cu dantură alb-negru — A cînta.

VERTICAL: 1) Maraton muzical — Operă de dimensiuni reduse! 2) Mama-mare în familia compozițiilor — Pose-sori ai unui exotic folclor muzical. 3) Două de pe... sol! — La intrarea în Ateneu! — Poezie cu cîntec. 4) Lut muzical. 5) Un pol — Adevărate cate-drale sonore. 6) Triplă asociație muzi-cală — Materie primă pentru unele in-strumente — Orgă de buzunar. 7) Sirop cam călduș servit la... chitară (od.). 8) Prima parte la gigă! — Alb-negru — Zit! 9) Ușoară prin conținut (propriu-zis prin lipsa sa!) — Oboi la un concert enigmis-tic! 10) Uvertură la un refren «pocnind din bici pe lângă boi» — O lulea care face muzică. 11) Tobă — Superlativ în orice gamă.

Toma MICHINICI

Dezlegarea jocului JUMĂTĂȚI, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) POGON — MAUGHAM. 2) AMETIT — AMIAZA. 3) CU — INEL — EOLOS. 4) ALECSANDRI — TT. 5) TEME — F — OA — RAR. 6) TI — SATIRI — TO. 7) E — SPIRA — EGA — I. 8) CATIR — TU — NSUA. 9) URITELE — DO — RN. 10) ATH — NA — PERRIN. 11) TE — BARBA — AIAI. 12) ORIE — MIRE — OS. 13) REMIZA — ADONIS.

NAVA SE SCUFUNDĂ: FACETI JOCURILE!...

de Radu BUDEANU

La Saigon, nu departe de palatul guvernamental, se întinde tentacular «tîrgul de hoți». În beciuri adînci, prin curți dosnice, de-a lungul străzilor strîmte, populate de figuri suspecte, se propune cu glas șoptit și privire complice marfa: aparate de fotografiat, ceasuri, alimente, îmbrăcăminte, băuturi, țigări, arme și muniții. Se vinde și se cumpără cu tocmală sîngeroasă, la bucată și «en gros». De la puști mitralieră la stilouri — tot ce se desface aici e de furat. Devalizate masiv de pătura funcționarilor saigonezi mai mici sau mai răsăriți, bazele americane și-ar putea găsi aici multe din piesele trecute la capitolul «pierderi». Dar față de cifra globală a pierderilor americane în Vietnamul de Sud, cîteva mii de vestoane sau cutii de ciocolată nu mai contează....

Adeesea, prin «tîrgul de hoți» sînt văzuți umblînd agale, în căutare, soldați americani cu cizme sub braț sau vreo geantă doldora. La ieșirea din acest paradis sumbru al cerșetorilor, prostituatelor și delincvenților, soldații pleacă cu mîinile goale dar avînd în buzunar un mic pachetel. Cu opiu, heroină... În capitala lui Thieu se vinde și se cumpără orice. Scuturînd zdravăn pușculițele administrației, guvernării saigonezi nu se încurcă în scrupule cînd e vorba să-și găsească bani de buzunar pentru necesitățile curente: pentru night-cluburile din Saigon, garderobele și bijuteriile consoartelor etc. Bani se storc din orice: se vînd posturi în administrație și armată, adeverințe și certificate pentru toate trebuințele, furnituri de război... Dar ce nu se vinde și nu se cumpără la Saigon?

Acum, la spartul tîrgului, cînd pe front Thieu și mercenarii săi dau din colț în colț iar grevele, nemulțumirea generală a populației nu mai pot fi suprimate nici cu promisiuni, nici cu arestări și persecuții, înalții funcționari saigonezi, mituindu-se în lanț, vor să trăiască cît mai din plin momentul. «După noi potopul», pare să fie deviza personajelor care — toiesc prin culisele vieții politice de la Saigon. Cutremurul care zgîlție administrația nu împiedică protagoniștii ca — între o escapadă nocturnă și o afacere în stil mare — să se hăituiască reciproc pentru un post mai important. Generalul Cao Ky, într-un moment de realism, cu totul accidental desigur, declara: «Vietnamul de Sud poate fi comparat cu o navă care se scufundă... La Saigon s-a creat o nouă clasă de profitori de război... Oamenii și-au pierdut orice încredere în guvern».

Așa e. Are dreptate. Cu toată neîncrederea populației în guvern, «președintele» Thieu a anunțat însă alegerile generale. Pregătirea lor a întrunit secvențe pînă într-atît de penibile încît întreaga presă mondială, în căutarea unui epitet realist acestor alegeri «democratice», nu a putut găsi decît termeni ca «farsă», «parodie», «tertip» «manevră rușinoasă» etc....

PATRU SPERANȚE PENTRU UN FOTOLIU...

Anunțînd alegerile pentru 3 octombrie, «președintele» Thieu s-a gândit să instaureze în țară un climat... propice. A intensificat arestările și suprimarea ziarelor. Gestul nu l-a costat un efort deosebit. Dexteritatea șefului administrației saigoneze în practicarea opresiunilor de tot felul este binecunoscută și a înregistrat o curbă ascendentă: în 1968, de pildă, au avut loc 30 de confiscări de ziare, în 1969 — 40 în 1970, numai în primele cinci luni ale anului — 250, în sfinal, în 1971 au avut loc 100 de confiscări într-o singură lună. Thieu nu s-a mulțumit să reducă la tăcere ziarele (care

Duong Van Minh: «...alegerile nu mai au valoare...»

și permiteau să mai relateze cîte ceva din viața privată a domniei-sale sau, culmea, să dea amănunțe privind manevrele antipopulare ale administrației). Și-a umplut și închisorile — în continuă extindere — cu cei care într-un fel sau altul crînesc împotriva regimului. În primele trei luni ale anului acesta au fost arestați, spre exemplu, 10 000 de sud-vietnamezi.

În această atmosferă «degajată de impurități» s-a deschis campania electorală, vegheată cu grijă de partizanii lui Thieu, gata oricînd să domolească elanul electoral al pretendenților...

Pînă în momentul închiderii listelor electorale, la Saigon nu circulau decît patru nume cu șanse mai mari sau mai mici de a se putea constitui candidați «valabili», apți adică de a trece prin filtrul legii electorale speciale impuse de Thieu înainte de a începe campania. În ce constă această lege, care demonstrează cu o mare limpezime cît de aprig se cramponează Thieu și cercurile ce îl susțin de menținerea actuali stări de lucruri din Vietnamul de Sud? Ea prevede că pentru a putea participa la cursa electorală un candidat trebuie să întrunească semnăturile a 40 din cei 197 de membri ai Adunării Naționale sau ale cel puțin 100 din cei 554 de consilieri provinciali și orașenești. Aici merită să consemnăm un «amănunt» care poate oferi imaginea obiectivității cu care s-au inventariat semnăturile cu pricina: nu demult Thieu a numit 18 noi guvernatori provinciali (sub a căror autoritate se află consilierii provenind din regiunile respective) și, tot dintre acoliții săi, pe ministrul justiției care automat îndeplinește și calitatea de președinte al comisiei electorale...

Dar cine au fost candidații?

În primul rînd, Nguyen Van Thieu, actualul «președinte», care și-a exprimat intenția ca vicepreședintele său să fie Tran Van Huong, fost prim-ministru în 1965 și în perioada 1968-1969, dar care se află de atunci într-o aproape completă vacanță politică. Observatorii au apreciat că atrage-

Politica vietnamizării într-o imagine elocventă: rîniți din trupele saigoneze.

Secvență din capitala Vietnamului de Sud: printre copii infometai, soldații americani și saigonezi își văd de treabă. Razii de dimineață, la prînz și seara.

Între două chemări la cazarmă soldații saigonezi și americani participă cu un entuziasm nedisimulat la programele... culturale oferite de administrație. Pentru refacerea nervilor...

rea lui Huong în primele rînduri ale colaboratorilor lui Thieu se leagă foarte strîns de faptul că fostul prim-ministru are o clientelă electorală destul de masivă în rîndul budiștilor din Saigon și din regiunea deltei. Al doilea protagonist, generalul Duong Van Minh, cel care a jucat un rol controversat în răsturnarea lui Diem, beneficiar prezumtiv al voturilor catolicilor, și-a desemnat ca vicepreședinte pe Ho Van Minh, catolic din sud, în prezent vicepreședinte al Marii Adunări Naționale. Actualul vicepreședinte al guvernului, generalul Nguyen Cao Ky — cunoscut comerciant de opiu și «specializat» în roluri mai proeminente sau mai discrete, în toate loviturile și contraloviturile de stat de la Saigon — și Tran Tam, fost director de cabinet al ministrului informațiilor în urmă cu peste 10 ani, încheiau lista candidaților la președinție.

MANEVRA ȘI CONTRAMANEVRA

Trecîndu-se, cu o «obiectivitate»... metodică, la numărarea semnăturilor transcrise pe liste, conform legii electorale impuse de Thieu, inventarul candidaților s-a simplificat. Generalul Ky n-a putut prezenta decît 80 din cele 100 de semnături necesare din partea consilierilor provinciali, iar Tran Tam s-a retras din... proprie inițiativă. În aceste împrejurări, de loc neașteptate, generalul Minh s-a decis să declare că «el consideră necesar să reexamineze problema propriei sale candidaturi, întrucît fără candidatura generalului Ky alegerile nu mai au valoare».

Începînd din acest moment scandalul a luat proporții, și pe fir a intrat ambasadorul american Elsworth Bunker, care nu era străin de toate preparativele de culise ale campaniei electorale. Bunker a dialogat pe rînd cu Thieu, Minh și Ky, încercînd să aplice o situație extrem de neplăcută pentru Washington: organizarea de alegeri la Saigon cu un singur candidat — actualul «președinte»

de Ioan GRIGORESCU

RECVIEM PENTRU UN TÎNĂR MOTOR DEFUNCT...

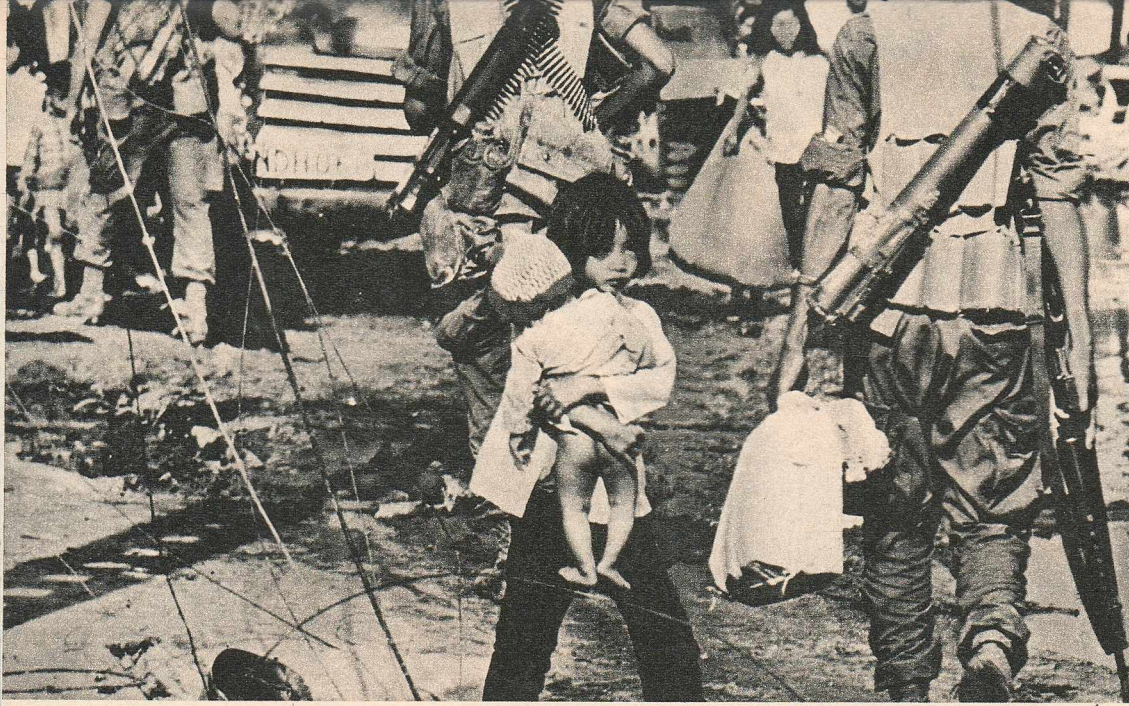
Sebastian Smith, un cumsecade și prea modest agent de circulație pus să dirijeze încrucișarea mașinilor la o mare intersecție din New Jersey, a înnebunit. Nu avea decât 26 de ani, fusese un elev conștiincios, un fiu devotat, un soț atent și un tată iubitor. Nici un antecedent suspect în biografia lui sanitară, nici un caz similar printre membrii familiei. Și totuși, din senin, omul și-a pierdut mințile. O nebunie calmă, lipsită de accese de furie, chiar «rațională» i s-ar fi putut spune dacă medicina ar accepta așa ceva.

Mai întâi, Sebastian Smith a venit la postul său, situat pe un podium ca o jumătate de butoi chiar în inima răscruții, purtând pe cap o mască de gaze. Colegii au făcut haz de trăsnaia lui, dar au considerat că tânărul sergent, care se plîngea de dureri de cap tot mai acute, avea dreptul să încerce și acest remediu după ce înghițise inutil sute de hapuri și pilule. Apoi, într-o zi, și-a scos masca de gaze și, provocând un enorm ambuteiaj prin oprirea tuturor mașinilor intrate în intersecție, a coborît de pe podiumul său de doi coți și a început să care la pumni și la picioare în caroseriile vehiculelor, demonstrând adevărate aptitudini pugilistice, spărgînd câteva faruri, două parbrize, un cap de șofer și, pînă la urmă, chiar butoiul, vopsit cu culorile drapelului național, pe care stătuse. La spital, a «inventat» un sistem de lecuire a tuturor durerilor de cap întorcînd țevile de eșapament ale mașinilor și introducîndu-le capătul în gura celor de la volan. Cînd a ieșit din spital, pașnic și civil, a început să cutureiere străzile, și unde vedea o mașină oprită, se ducea și îi vîra o floare în țeva de eșapament. Găsea flori veștede în Greenwich Willage, pe la florarii care nu reușeau să-și vîndă toată marfa și le vîra senin și surzător una câte una, cu o răbdare angelică, în fiecare gură de fum inecăcios întinsă spre el ca o țevă de pușcă. Cam atît. Dacă n-aș mai menționa și frazele pe care sergentul cu floarea le rostea celor de la volan: «Satana e în motorul dumneavoastră? Puneți-vă o floare în țeva de eșapament!»

Drama acestui nou sfînt Sebastian, tintuit sub tirul de mitralieră al țevilor de eșapament de la o rîspîntie din New Jersey, mi-a amintit de o înmormîntare la care am asistat cu cîțiva ani în urmă la cimitirul din Bronx. Cîteva zeci de tineri însoțiți de vreo duzină de vîrstnici veniseră la această ciudată ceremonie funerară cu pancarte de protest și lozinci care revendicau... o gură de aer curat. Răposatul era un motor de automobil pogorit ca un mort de pe nășălia pe care fusese adus pînă la groapă, într-un mormînt săpat proaspăt pe una din aleile cimitirului pentru morții săraci ai New Yorkului. Nu curgeau lacrimi, dar nici nu rîdea nimeni, nu se auzeau bocete, nici discursuri funerare; un motor era vîrit în țărîna cimitirului și imaginea surprinsă atunci de un fotograf, aflat întîmplător acolo, a făcut înconjurul lumii. Unii au văzut în acei tineri ciocli ai simbolului poluării citadine «ingerii morții», alții au identificat în spatele lor glugile negre ale Ku-Klux-Klanului. Nimic din toate acestea. Cincizeci de milioane de mașini americane, cincizeci de milioane de țevi de eșapament erau astfel condamnate cu naivitate de cei ce credeau că, îngropînd un motor, vor provoca miracolul trezirii conștiințelor. Nu s-a produs nici un miracol. Țărîna a căzut pe carcasa de duraluminu a motorului, pietrele au sunat în metalul lui zornăind înfundat, cîțiva tineri au împins pămîntul în groapă cu pancartele de protest prefăcute în lopeți. Parcă asistam la una din acele dezlănțuiri de furie ale muncitorilor din perioada începuturilor mașinismului care, neînțelegînd de unde le venea răul social, se năpusteau cu baroasele asupra motoarelor, sfărîmîndu-le.

Printre cei prezenți era și un agent de circulație cu casca lui neagră, dar n-avea în mînă nici o floare. Și mai erau vreo cîteva viguroase bastoane de cauciuc care se bălăngăneau intrigate, pe de lături, așteptînd cine știe ce fărădelege, ca să intre în acțiune. O față a aruncat o floare peste «mortul» îngropat, dar cineva a împins-o cu piciorul în lături. Era o toamnă cu cer galben care se căznea să nască un smog. A început curînd să picure ploaia, lacrimi murdare dintr-un cer poluat. Și lumea s-a împrăștiat în tăcere.

«Puneți-vă o floare în țeva de eșapament!», imploră angelic un nebun care, nu știu de ce, îmi apare nu mai puțin sănătos decît mine. Doar cit stă mașina, stă și floarea. Agentul de circulație, un alt sergent cu mască de gaze, ridică brațul, automobilele țișnesc din loc scuișind floarea, strivind-o sub pneurile lor, dar sfîntul Sebastian, cel cu mintea ciuruită de săgețile mitralierelor de fum ale motoarelor neînarmate, o ridică presată și se apropie de un volan: «Satana e în motorul dumneavoastră? Puneți-vă o floare în țeva de eșapament!»

Thieu. Negocierile în lanț dintre ambasadorul american și cei trei protagoniști nu au dat nici un rezultat. Minh nu a revenit asupra candidaturii, iar Ky, chiar după încercarea Curții Supreme saigoneze de a-l reintroduce pe listă, după ce același for îl invalidase, a refuzat să accepte... validarea. În legătură cu manevra penibilă a Curții Supreme, care dispune de soluții pentru orice situație... cerută, agenția «United Press International» remarcă și elementul care i-a stimulat «decizia». «Nu încapă nici o îndoială că presiunile ambasadorului Bunker au fost cele care au determinat Curtea Supremă sud-vietnameză să-și revoce hotărîrea anterioară și să-i permită lui Ky să candideze contra lui Thieu».

Dar, după cum se preciza mai sus, cu toată readucerea lui Ky în primele rînduri ale cursei electorale — fapt ce l-a pus pe Thieu în situația neplăcută de a fi flancat de un adversar pe care îl crezuse eliminat — actualul vicepreședinte este hotărît să nu continue lupta în aceste condiții. În schimb, el propune altele: demisia imediată a sa și a lui Thieu, transferarea puterii către președintele Senatului care să organizeze alte alegeri în termen de trei luni. Căci, a declarat Ky, tardiv iluminat, actualele «alegeri» au fost dinainte aranjate...»

TOTUL DE FURAT...

Parodia algerilor de la Saigon ar fi numai de un comic copios dacă implicațiile jocurilor de culise nu s-ar răsfrînge asupra tabloului social-economic din țară.

Toată această mascaradă are loc pe fundalul unor realități dintre cele mai sumbre. Sînt concludente pentru ilustrarea acestei situații datele oferite de revista americană «Newsweek» care consemnează: «Trei milioane de oameni întînghesuiți în străzile suprasaturate și fetide ale Saigonului. Efectiv 70-90% din populația capitalei, din Da Nang și alte orașe trăiește în cocioabe construite din bidoane de aluminiu sau din deșeuri de lemn. În nici o regiune urbană nu există instalații adecvate de canalizare...»

În Vietnamul de Sud nu există practic vreo industrie mai importantă. Cele cîteva întreprinderi mijlocii sau mici au în regim de producție anarhic, adesea întrerupt. Toate țrașele sud-vietnameze depind de afluxul de bani generat de afacerile de război, de micul sau marele comerț al dughelelor și barurilor, în ultimă instanță de «pompa cu dolari» prezentei americane. Aceeași revistă «Newsweek» remarcă: «Nu mai puțin de o treime din populația urbană trăiește de pe urma salariilor plătite în cecuri, care s-ar răbuși imediat dacă nu ar fi sprijinite de devize americane în valoare de 750 milioane de dolari...»

Pe acest fond care exprimă crahul absolut al politicii economice saigoneze, dacă această politică a existat vreodată, înflorește corupția cea mai crasă. Funcționari dintre cei mai înalți și cei mai apropiați de putere — mai ales dincolo de marginea — legii. Tran Thanh, șeful poliției și mic intim cu Thieu, a fost implicat într-un scandal «de coravuri» care a costat tirajul mai multor ziare saigoneze. Generalul Dan Van Quong, de asemenea partizan al «președintelui», după ce a fost destituit, de formă, pentru corupție a primit ca o recunoaștere a abilității sale funcția de consilier și agent electoral. În noua sa ocupație, Quong i-a menținut reputația necontestată de a fi cel mai mare raficator de droguri din Vietnamul de Sud.

Ocupîndu-se de figurile marcante din galeria eminențelor politice saigoneze, corespondenții presei străine au

mai putut relata și unele aspecte privind modul cum se utilizează aparatul militar sud-vietnamez: armata aerului condusă de generalul Ky a participat cu un entuziasm remarcabil la transportul stupefiantelor, ofițerii transmîțînd procente însemnate din totalul încasărilor «boss»-ului lor, generalul Ky... În ce îl privește pe generalul Ngo Dzu, șeful regiunii Platourilor Înalte (regiune unde doamna Ky a achiziționat cu aprobări în regulă 1 400 hectare de teren pentru organizarea unei ferme «familiale»), acesta este implicat în vânzarea ilicită a unor însemnate cantități de materiale de război, precum și în importul, tot ilicit, de automobile. Adjunctii generalului Dzu, adoptînd «stilul» de lucru al superiorilor lor ierarhici, sînt în prezent anchețați pentru sustragerea de echipament militar în valoare de 29 milioane de dolari de la bazele americane Radcliffe și de la fosta bază de elicoptere de la Phu-Hieup...

Lista învirtelilor din armată și din administrație ar putea continua la nesfîrșit. Corupția este singura lege la Saigon și dincolo de capitală, oriunde mai respiră încă «democrația» lui Thieu...

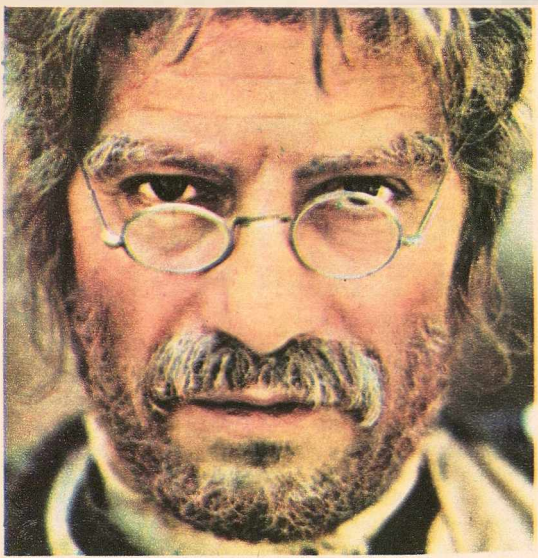
SINGURA SOLUȚIE

Nici nu este de mirare în această situație de ce în programele confuze, avînd comun doar entuziasmul belicos și anticomunismul, ale candidaților rămași sau nerămași pe scena electorală saigoneză nu se află înscrise — nici măcar în treacăt — opțiunile clare ale populației din Vietnamul de Sud. Dorința de pace, de progres, democratizarea vieții sociale, măsurile pentru corijarea mersului actual al economiei nu sînt luate în seamă de guvernarea saigoneză. Explicația vine de la sine: lipsa oricărei legături cu aceia în numele cărora vorbesc. «Singura cale corectă — se precizează în comunicatul publicat la Paris de delegația Guvernului Revoluționar Provizoriu al Vietnamului de Sud — este ca administrația Nixon să-și retragă total trupele americane din Vietnamul de Sud în cursul anului 1971 și să renunțe la toate manevrele, inclusiv la farsa electorală prin care urmărește rămînerea la putere a clicii generalului Thieu».

Populația sud-vietnameză nu a întîrziat să-și exprime oprobiul față de prepararea farsei electorale de la Saigon. În principalele localități urbane și rurale s-au constituit comitete de luptă care în cadrul a numeroase mitinguri demască «sistemul» prin care Thieu tinde să obțină majoritatea absolută în viitoarele alegeri.

Efervescență electorală există în Vietnamul de Sud. Dar nu aceea scontată de Thieu și de acoliții săi, care au ratat, din nou, pînă și în spațiul de manevră al propriilor culise. Eșecul profund al politicii lui Thieu și a acoliților săi capătă proporții dintre cele mai semnificative pe fundalul mutațiilor hotărîtoare care se produc în Vietnamul de Sud, ca urmare a succeselor repurtate pe toate fronturile de forțele patriotice. A devenit clar că administrația marionetă, instrument al politicii de «vietnamizare» a războiului, nu numai că nu se bucură de nici un fel de sprijin din partea populației, singurul reprezentant real al poporului sud-vietnamez fiind Guvernul Revoluționar Provizoriu, dar a pierdut definitiv partida, după cum limpede reiese din declarațiile amărîte ale «protagoniștilor» vieții politice saigoneze.

Cacialmau urnelor care se va juca în sezonul electoral din octombrie va însemna — ca orice cacialma — o partidă ce se dorește serioasă, dar cu utilizarea unor cărți derizorii...

▲ Nino Manfredi, meșterul Geppeto:
«Sînt entuziasmat de rolul meu».

▲ Zina, ceva mai coaptă, în viziunea lui Comencini. Presa italiană spune că regizorul s-ar fi gândit prima dată la Audrey Hepburn dar că, în cele din urmă, a preferat-o pe Lollobrigida.

ÎN CARNE ȘI OASE

La sfîrșitul acestui an, televiziunea italiană va prezenta o insolită adaptare cinematografică semnată de Luigi Comencini: *Pinocchio*, năstrușnicul și nostalgicul erou al lui Collodi, prietenul cîtorva generații de copii, «cea mai faimoasă păpușă de lemn din lume». Numai că cineastul italian (care a întors acest proiect pe o parte și pe alta timp de vreo cinci ani) a renunțat, după multe ezitări, la un *Pinocchio* neînsuflețit, hotărînd să-i dea chipul unui copil cu identitate precisă: Andrea Balestri din Pisa, în vîrstă de șapte ani și jumătate: «A fost o decizie dificilă și chinuitoare — mărturisește Comencini. Vreau să spun, curajoasă. Nu mă căiesc. Sînt sigur că am făcut alegerea cea mai bună, singura posibilă. *Pinocchio* se naște ca o păpușă de lemn din miinile lui Geppeto. Intervine însă Zina care face un pact cu el: îl transformă în băiețel adevărat dar îl avertizează că dacă nu se va purta frumos va deveni din nou un «buratîno». În cartea lui Collodi tratatul sună altfel, exact invers: dacă te vei purta frumos, te voi transforma în băiețel». După părerea regizorului, «*Pinocchio* semnifică libertatea interioară de care orice om se bucură în copilărie, libertate pe care o pierde cu vîrsta dar pe care nu o uită și pe care o visează tot restul vieții...»

Nu numai viziunea regizorului va surprinde, poate, pe unii, dar și anumite elemente din distribuție pot stîrni semne de uimire; bunăoară, Zina, «frumoasă copilă cu părul albăstrui și chipul alb ca o imagine din ceară», cum o descrie Collodi, va fi interpretată de Gina Lollobrigida, pentru că același Comencini vede în ea «încarnarea ideii de mamă». Meșterul Geppeto va avea trăsăturile lui Nino

▲ *Pinocchio* este elev în clasa a III-a la o școală din Pisa. Ca să nu piardă anul, echipa de filmare a angajat un învățător ce-l însoțește în tot timpul turnărilor.

Manfredi transformat însă de inspirația unui machior care a vrut să-i dea, neapărat, asemănarea unui cioplitor în lemn care trăiește actualmente la Florența. *Cotoiul și Vulpoiul* au fost lăsați pe seama cunoscutului cuplu de comici (după părerea noastră mizerabili, de-a dreptul, dar asta este altceva) Franco Franchi și Ciccio Ingrassia.

M. MIHAIL

CIRCUITE INTEGRATE, DAR SUFLET DE COPIL

A fost odată...
— Un împărat!, vor spune repede micuții cititori. Nu, copii, n-ați nimerit. A fost odată o bucată de lemn. Nu era, ce-i drept, un lemn de preț, ci doar o bucată din grămadă, din cele pe care le băgăm iarna în sobe sau în vetre ca să aprindem focul și să încălzim odăile.
Și nu știu cum s-a întimplat dar într-o bună zi...
Și mici, și mari, ați recunoscut desigur în aceste rînduri începutul nemuritoarei cărți a lui Collodi. În adevăr, cine n-a citit sau măcar n-a auzit de «*Pinocchio*»? Cine — firește, în afară de sugari, care peste cîțiva ani se vor delecta și ei cu isprăvile năzdrăvanei păpuși și le vor povesti apoi copiilor lor.

Așadar, a fost odată o bucată de lemn...
Nu, domnule Collodi, n-ați nimerit. A fost odată o bucată de oțel și de material plastic, a fost odată un mănunchi de transistoare și de minuscule radioreceptoare. A fost odată — într-un cuvînt — un robot pe nume *Pinocchio*. «Tatăl» lui este Carlo Rambaldi. Îl cheamă Carlo, ca și pe dv., dar s-a născut exact cu o sută de ani mai tîrziu: în 1926. Și, trăind în secolul electronicii și al ciberneticii,

«*Pinocchio* o porni cu minunatul său *Abeceda nou-nouț*, la subsuoară, pe drumul ce ducea la școală. Mergea și își croia în căpșorul lui mii de planuri mii de gînduri, unul mai năstrușnic decît celălalt!»

Țîndărică al său nu putea semăna întru totul cu omonimul său din secolul trecut.

Dar faptul că noul *Pinocchio* beneficiază de circuite integrate nu știrbește cu nimic din farmecul păpușii care ști să danseze, să se bată în duel și să se dea tumba; care er cit p-aci s-o pățească la teatrul de păpuși; care s-a lăsat trasă pe sfoară de Vulpoi și de Cotoi (cine dintre noi n-a fost măcar o dată tras pe sfoară de Vulpoi și de Cotoi?) care a fugit într-ascuns în «Țara Distracțiilor»; care a fost mîncată de pești și apoi înghițită de o balenă fioroasă; și care... și care...

Înginerul Rambaldi a construit păpușa pentru a fi folosită la turnarea unui film, la Roma. A fost o operă ingineresc foarte complicată, dar reușita a fost deplină: mișcările actorului din spatele aparatului de filmat se transmit prin radio păpușii care este filmată; impulsurile electrice puse în mișcare samedenie de micromotoare, și păpușa prind viață! Despre finețea micromotoarelor telecomandate este suficient să spunem că sînt de tipul celor folosite în navele spațiale «*Apollo*».

Impresia generală, după cum puteți judeca privind fotografiile alăturate, este extraordinară.

Firește, acest *Pinocchio* electronic este doar una din viziunile posibile. Luigi Comencini, care pregătește un film pentru televiziunea italiană, are o altă concepție. Oricare operă literară vie, înfiorată de atingerea artei adevărate se pretează la diverse transpuneri pe scenă sau pe ecran. Și ele nu pot fi respinse decît dacă trădează mesajul opere respective. Sîntem încrezători că aceasta nu se va întîmpla cu nici unul din cei doi *Pinocchio* ai anului 1971: cel în carne și oase al lui Comencini, și cel din plastic și sîrme al lui Rambaldi. Căci *Pinocchio* nu este numai al lor, ci și al nostru, al tuturor celor care au plîns și au ris urmărirea atît de omeneștile aventuri ale păpușii de lemn care ști să danseze, să se bată în duel și să se dea tumba...

Lionel NIȚESCU

«Monstrul era, nici mai mult nici mai puțin,
Balena cea uriașă, care,
pentru prăpădul pe care-l făcea și pentru lăcomia
sa nemaipomenită, fusese supranumită
«Spaima peștilor și pescarilor».

PE PLATOURILE LUMII

de două ori PINOCCHIO

Mișcările păpușii
sînt telecomandate
cu extremă finețe.
Pare simplu, dar
la acest rezultat
nu s-a ajuns
decît după un an
de muncă încordată.
Robotul a costat
cîteva milioane
de lire italiene.

▲ Pinocchio cu tatăl său din secolul XX.
Noul meșter Geppeto este
inginerul electronist Rambaldi.

de Constantin POPESCU

DUBOIS Marie

Actriță franceză de film, teatru și TV, născută la Paris, la 12 ianuarie 1937. În pleiada de tinere talente actricești care s-au afirmat în Franța în ultimul deceniu, M.D. se situează la un loc de frunte. A studiat la Conservatorul de artă dramatică din Paris la clasa lui Henri Rollan, și, remarcându-se ca un element valoros, capătă roluri importante la Comedia Franceză, unde avea să-și pună în valoare jocul spiritual și farmecul malițios, calități pe care le va releva din plin și la TV în numeroase piese și filme. Remarcată de François Truffaut, debutează în cinema în *Trageți în pianist* (1960), alături de Charles Aznavour, după care va fi solicitată de mai toți cineaștii francezi. Turnează film după film, devenind pe nesimțite un adevărat star, o figură familiară a filmului francez. *Le signe du lion*; *Une femme est une femme*; *Le monacle noir*; *La croix des vivants*; *Jules et Jim*; *Jusqu'au bout du monde*; *La chasse à l'homme* marchează etapele ascensiunii sale. Face frumoase creații în: *La ronde* (de Vadim-1964); *Vista ingrată* (id.); *Gabin și Fernandel*; *Les grandes gueules* (1965); *Serbările galante* (id) de René Clair (turnat la noi); *Le 17-ème ciel* (id.); *La grande adouille* (1966); *Hotul* (id.) de L. Malle; *cu Belmonto*; *Un garçon, une fille* (id.) cu Trintignant; *Nous les jéricho* (1967); *Rallye de Monte-Carlo* (1968) cu Bourvil; *Afurisitul de bunici* (id.) cu Michel Simon; *Le jeune homme de Lübeck* (1969); *La maison des Baries* (1970); *L'armée des ombres* (id.)

DUDOW Slatan

Regizor german de film și teatru, scenarist și autor dramatic, de origine bulgară, născut la Taribrod (Bulgaria), la 30 ianuarie 1903 — mort la Berlin, în 1963. Fiul al unui lucrător socialist, S.D. cunoaște încă din copilărie tristețile realității din țara lui, mizeria, șomajul și exploatarea. Când mai târziu, ca student, se va stabili la Berlin spre a studia arhitectura și mai apoi teatrul. S.D. va fi deja câștigat pentru ideile de stînga și va privi arta ca pe un mijloc de ridicare a maselor, de răspindire a idealurilor progresiste. Studiază germana, marxismul și arta dramatică, ia contact la Moscova cu teatrul sovietic (Meyerhold, Tairov, Vahtangov, Stanislavski) și la Berlin colaborează cu Piscator, Jessner și devine asistent (neoficial) al lui Fritz Lang în timpul turnării filmului *Metropolis*. Debutează ca regizor cu un film de avangardă: *Baloane de săpun* (1929), și scriește un veritabil uragan în Germania, un an înainte instalării nazismului, cu primul film revoluționar realizat aci: *Kühle Wampe* (*Burși goale*-1932), descriind mizeria șomerilor berlinezi, presiunile politice ale cercurilor reacționare. Filmul avea la bază un scenariu scris împreună cu Brecht și avea să fie interzis de cenzură încă înainte de instalarea lui Hitler la putere. Obligat să se exilieze în U.R.S.S., el va lucra aici 10 ani în studiourile sovietice, după care, reîntors în R.D.G., va ocupa un loc important în noua cinematografie, turnînd între 1949 și 1959 o serie de filme realiste despre transformările social-politice din țințara Republicii Democrată Germană: *Viața începe din nou*; *Familia Benthin*; *Destinul unor femei*; *Mai tare ca noaptea*; *Căpitanul din Köln*; *Rătăcirile dragostei*, filme realizate în studiourile DEFA.

DUNAWAY Faye

Actriță americană de film, teatru și TV, de origine germano-irlandeză, născută la Bascom (Florida), în 1941. Este una dintre revelațiile cinematografice ale ultimilor ani. Bucurîndu-se de o serioasă pregătire intelectuală (absolventă a Universității din Florida) și profesională (bursieră a centrului dramatic al Universității din Boston, apoi, Lincoln Center New York și studii la Actor's Studio), F.D. debutează pe scenă la New York, susținută și îndrumată de Elia Kazan. Obține un prim rol important în piesa *Un om pentru eternitate* (transpusă mai târziu în film), unde va fi remarcată de producătorul Sam Spiegel, care-i va da ocazia să debuteze pe ecran sub conducerea lui Otto Preminger în celebrul film antisarist: *Hurry Sundown*, alături de Jane Fonda (1966). O mare popularitate i-a asigurat interpretarea rolului principal din filmul *Bonnie și Clyde* (1967), peliculă pe drept cuvînt criticată pentru prezentarea complexității și violenței, pentru idealizarea unor elemente declasate. Dar F.D. și-a dovedit capacitățile dramatice și în alte filme, de o altă ținută: *The Happening* (id.) cu Anthony Quinn; *Thomas Crown and Comp.* (1968); *Un loc pentru îndrăgostiți* (*Amantii*) — r: Vittorio de Sica (id.), cu Marcello Mastroianni; *The Arrangement* (1969 — r: Elia Kazan), cu Kirk Douglas; *Little Big Man* (1970 — r: Arthur Penn), cu Dustin Hoffman; *Doc* (1971 — r: Frank Perry) etc.

DUNNE Irene

Actriță americană de film, teatru și operă, născută la Louisville (Kentucky), la 20 decembrie 1904. Înainte de a deveni una dintre cele mai populare actrițe ale ecranului american, I.D. a fost o stea a muzicalului, cîntînd chiar și pe scena Metropolitanului. Debutează în film, în comedii muzicale și reviste, și după ce cunoaște gloria cu producții ca: *Roberta*; *Domnița codrului*; *Show-Boat* (*Magnolia*); *Dulce Adeline*, în care cînta melodii lui Jerome Kern și Rodgers, își descoperă un neașteptat talent pentru dramă, făcînd mai ales o creație de neuitat (menționată în toate istoriile de film) în *Back Street* (*În umbra fericirii*), film eras de John Stahl în 1932 din romanul lui Fanny Hurst. Știe să emoționeze publicul cu mijloace simple, discrete, printr-un joc de o mare căldură și mult omenesc. Devine populară grație unor drame ca: *Cimarron*; *Sinfonia celor șase milioane*; *Dragostea ignoară legile*; *Secretul d-nei Blanche*; *De-aș fi liber*; *Ann Vickers*; *Sublima amintire*, după *Obsesia* de Lloyd Douglas; *Ea și el*; *Invitația la fericire*; *Ultima noapte*; *Refrunel dragostei*. O salutară tentativă de a schimba puțin genul în care părea definitiv ancorată are loc în 1936 cu comedia satirică *Miss Theodora*. Succesul nemaipomenit al acestui film avea să aducă revelația unei a treia Irene Dunne, strălucită interpretă a celui burlesc de salon, care era comedia americană sofisticată și în care ea a făcut admirabile creații, alături de un Cary Grant: *Adevărul îndrăcit* și *Nevasta lui Adam*, de un Douglas Fairbanks: *Fac ce-mi place*, de un Charles Boyer: *Din nou împreună*. În anii '40 va mai realiza câteva frumoase creații în filme ca: *Dorință neîmplinită*; *A Guy named Joe*; *White Cliffs of Dover*; *I remember Mamma*; *Life with Father*; *Anna and the King of Siam*; *The Mudlark* etc. S-a retras de pe ecran în 1952.

PE ECRANE

CROMWELL

Ken Hughes (regizor englez cu un bogat stagiul de documentarist) aparține acelei familii de cineaști care caută în istorie permanența ideilor înalte, constanța efortului și a pasiunii de a înțelege — dintr-o perspectivă mai generoasă — destinul societății. Pentru a da contur și sens confruntării — de ațitea ori dramatice — dintre om și istorie, cineastul nu smulge învelișul concret al evenimentelor pînă la acea limită în care esențele încep să doară (cum face Miklos Jancso, bunăoară), ci se îndreaptă cu capul sus către o simplificare a liniilor epocii, către o răsfirare a țesăturii unor complicate relații, nădăjduind ca, prin ochiurile create, să răzbată acele semnificații în stare să cultive conștiința statorniciei demersurilor progresiste. Fără îndoială, epoca războiului civil din Anglia (1642-1649), care prefigura cu aproape un secol și jumătate înainte cîteva din ideile Revoluției franceze, a fost mult mai complexă decît lasă să se întrevadă ecranul, Cromwell însuși apare cam idealizat, dar filmul își cucerește rațiunea sa de a fi, angajează spectatorul prin pregnanța cu care reamintește un adevăr fundamental: istoria nu este un șir de capricii ale unei forțe exterioare omului, ea a fost scrisă de acele voințe lucide, clarvăzătoare, atente la mișcarea și destinul maselor. Oliver Cromwell — în care Engels vedea o îngemănare de Robespierre și Napoleon — cel care a declanșat războiul absolutismului monarhic (al lui Carol I Stuart), cel care a înțeles că «numai ideile drepte asigură prosperitatea unei țări», a fost o astfel de voință. Înfruntarea dintre el și rege are loc tot timpul pe un teren în care sînt aruncate într-un joc continuu principiile progresului, ale însănoșirii organismului social, ale neacceptării înlocuirii unei tiranii fățișe cu alta disimulată, pe de o parte, iar pe de alta — credința trufașă în originea divină a puterii, disprețul în fața avertismentelor epocii. Hughes nu ocolește aducerile față-n față insistente, ca la rampă (teatralismul — în general — este o prejudecată întreținută doar de inconsistența dezbaterii de conținut), pentru a face să scapere două înțelegeri ale conceptelor de putere și de demnitate: pentru Cromwell, a fi puternic înseamnă a nu accepta compromisul, a fi demn înseamnă a avea conștiința că aparții unei «țări respectate, care să poată umbla în lume cu fruntea sus»; pentru adversarul său, mina călăului este doar o prelungire a unui braț din ceruri, moartea — o obligație moștenită. Asemeni altor multor filme despre oameni mari, și *Cromwell* se sprijină, cu toată făptura, în personalitatea unor actori mari al căror farmec copleșitor și inteligentă creatoare asigură nu numai ținuta personajului, ci și neîncetatul transfer de la interpret la erou, astfel încît timpii morți ai acțiunii aproape că nu se mai simt, iar exagerările se estompează.

Poate că dezbaterile din Parlament ni s-ar fi părut că merg prea «ca la carte» fără forța lui Richard Harris, înfipt în scaun ca un copac în pămînt, fără glasul său — amestec ciudat de strigăt demn și de plîns înăbușit — trecut prin proba de foc a școlii engleze de declamație. Poate că orgoliul și placiditatea regelui ar fi rămas o simplă mască bine compusă fără acele tresăriri abia perceptibile ale lui Alec Guinness, care lasă să se ghicească o umbră de tristețe pentru neputința de a înțelege la timp cum îi bate ceasul.

Magda MIHĂILESCU

de Liviu TIMBUS

despre un autentic limbaj tv

O dată cu inventarea televiziunii, milioane de spectatori au beneficiat de «cele mai bune locuri» la toate spectacolele artistice, la toate competițiile sportive și au devenit, de la numai cîteva pași, martorii oculari ai celor mai însemnate evenimente ale planetei noastre. Suprimînd barierele spațiului și timpului, imaginea electronică a realizat, totodată, fericita și miraculoasă coincidență dintre timpul obiectiv și timpul de transmisie. Un simplu telefon, în cazul de față 334710, și spectatorul domestic participă în direct la emisiunea «Mai aveți o întrebare?», adresîndu-se tocmai celor pe care are plăcerea de a-i vedea pe micul ecran. O realizare mirifică a secolului nostru grăbit, și care, de fiecare dată, în ciuda obișnuinței, ne dezvăluie plener pasul de gigant prin care televiziunea a lăsat în urmă toate celelalte mijloace de comunicare. Și tocmai de aceea, de la începuturile ei și pînă astăzi, emisiunile realizate pe viu — cu montajul din mers și invariabila succesiune a planurilor medii și apropiate, sărace în racursiuri, compoziții sau unghiulății savante — rămîn cele mai apropiate de inima spectatorului. O emisiune în direct poartă inevitabil încărcătura și căldura elementelor de viață. Cele înregistrate pe peliculă cinematografică oferă în schimb posibilitatea unui control riguros pentru întregul material realizat. Și în această situație montajul cinematografic poate aduce reale servicii micului ecran. Dar numai atunci cînd nu sînt încălcate cu agresivitate tocmai mijloacele specifice ale limbajului TV. Prezența (directă sau simțită) a reporterului, a aparatului de luat vederi, a regizorului — subiectivitatea imaginii, cu alte cuvinte, pe care în general cinematograful o refuză — oferă în cazul televiziunii un plus de autenticitate. Și în acest sens emisiunea «Ora satului» din dimineața zilei de 12 septembrie, realizată aproape în întregime cu pelicula cinematografică, ni s-a adresat într-un veritabil limbaj TV. Am reținut în mod deosebit luarea de cuvînt a pictorului-țăran Gheorghe Mitrăchiță din Virea Doljului. Lăsat să vorbească singur de la un capăt la altul al emisiunii, ferit de intervențiile brutale ale reporterului și de neastîmpărul aparatului de filmat, artistul ne-a dezvăluit cu o sinceritate cuceritoare crezul său artistic, oferind un larg cîmp de investigație cercetătorului avizat.

Dar lucrurile nu se petrec așa totdeauna. Pentru cei care neașteaptă televiziunii realizarea unor valori autonome prin mijloacele graiului direct, al dialogului nemijlocit dintre spectator și comunicator, emisiunile riscă să se transforme din ce în ce mai mult în rude sărace ale documentarului cinematografic. De aici goana după racursiuri strălucitoare și panaramări îndrăznețe, întrebuintarea exagerată a planurilor generale care pe micul ecran produc senzația irealității. Emisiunea «Căminul» din 10 septembrie, consacrată noului început de an școlar, și realizată aproape în întregime pe bază de peliculă cinematografică, nu s-a detașat cu nimic de obiceiul documentar cinematografic, fiind lipsită — în ciuda unor certe calități — de prospețimea și vigoarea pe care o oferă faptul nud, surprins în direct și o dată cu scurgerea obiectivă a timpului. Și încă ceva: imaginea cinetică și în mod deosebit cea cinematografică, fărîmițată și trunchiată de invazia artificioasă de montaj, suferă tocmai prin ceea ce o caracterizează: continua apariție și dispariție a imaginilor, lipsa posibilității de a le revedea, efemeritatea lor. Ne întrebăm de pildă cîți dintre cei care au urmărit în cadrul aceleiași emisiuni realizarea practică a unor rețete culinare sau sfaturile pentru decorația de interior au putut reține vreun amănunt folositor.

Și cîteva cuvinte despre cele «1001 de serii». Dar nu înainte de a aduce mulțumiri și felicitări televiziunii pentru acest admirabil și permanent dialog purtat cu cei mai mici dintre noi. Știm, de asemenea, cît de greu se procură aceste scurte pelicule și cîtă migală reclamă filmul de desen animat, care, în cele mai dese cazuri, se realizează fotografic cu fotografic. Dar tocmai fiindcă-i cunoaștem pe copii, nu ne putem declara mulțumii în privința multora dintre povestioarele animate. Personal, rămînem adepții desenului clasic, bine încheiat, unde oamenii seamănă a oameni, lupul a lup și casa a casă. Istoriile care cu fructe și chibrituri antropomorfizate, cu decoruri extraterestre sau pictură în mișcare, aceste fructe ale artei moderne care fac plăcerea unor rafinați ai genului, îi plictisesc sau îi derutează uneori pe copii. De ce oare nu se pot prezenta peliculele clasice ale genului chiar dacă lucrul acesta ar necesita distribuirea unui film de lung metraj în 20 sau 30 din cele «1001 de serii». Mari și mici i-am revedea cu plăcere, atît pe Poppeye marinarul, cît și pe Pinocchio sau Albă-ca-Zăpada.

O sugestie. Iar dacă n-avem dreptate, vă rog să ne-o spuneți.

O călătorie cu automobilul prin stepa dobrogeană sau chiar printre crestele măntite ale munților tociți produce în acest timp același efect: uimirea față de luminozitatea acestei regiuni sub care se desfășoară întinderile nesfârșite ale câmpiilor acoperite acum cu a doua recoltă. Peisajul lat e întrerupt doar de coșurile înalte ale zinelor și de firele transportoare de curent. Pe colinele terasate în zeci de trepte, viile, care se coc cei mai dulci struguri ai țării, urmează adevărate fronturi înșorite. Neînfrângătoarea căldură a verilor dobrogene e binevenită pentru nenumăratele soiuri cu timp de coacere diferit, de la cele timpurii până la cele care își încheie ciclul în perioada primelor ploii de octombrie. Și totuși arșița de vară e grea de suportat. Numai apropierea Deltei Dunării aduce o vagă adiere — și câțiva kilometri înainte de a ajunge la ea

se simte respirația răcoasă a fluviului. Drumul urcă și coboară printre livezi, aerul devine mai umed; pâlcuri de pădure, mai întinse, apoi din ce în ce mai dese, frează tăcut, învăluind șoseaua în lumina lor verde, calmă. S-a schimbat mult înfățișarea acestui pământ atit de steril odinioară. În numai câțiva ani. Orașele au căpătat cu totul altă expresie decât cea știută. Pe cea a civilizației. În preajma lor a crescut o industrie puternică cu adânci reflexe în viața și nivelul de trai al oamenilor.

STRUCTURI INDUSTRIALE

La Medgidia și Hirșova, Năvodari și Mangalia, Ostrov și Cobadin, la Murfatlar sau Pecineaga, nume evocând o atmosferă prăfoasă și un ritm lent de viață, industrializarea le-a schimbat structura.

În anii socialismului s-au înălțat fabrici și uzine de utilaje, șantiere navale, termocentrale, întreprinderi de industrie alimentară, combinate pentru industrializarea lemnului, uriașe centre de vinificație, mari antrepozite, întreprinderi miniere, combinate textile etc., etc. Producția industrială globală a sporit în județul Constanța cu 200 la sută în 1970 față de 1950. Șantierele de construcții au împinșit regiunea deltei și întregul litoral. Lucrările de construcții montaj au sporit de la 134 de procente față de planul anului 1965 la 400 în 1970 în același județ Constanța. În județul Tulcea, 18 întreprinderi industriale valorifică bogățiile pământului și ale deltei. Între anii 1966 și 1970, acestui județ i-au fost alocate investiții de 2.659 milioane lei — cu 68 la sută mai mult decât în cincinalul anterior.

În actualul cincinal va fi dezvoltat portul

Tulcea, care urmează să încorporeze un complex de instalații portuare, de reparații și construcții de nave; tot aici se va construi și se va da în exploatare Uzina de alumina începând anul trecut și Uzina de fero-aliaje; se vor completa amenajările complexului Razelm și ale unor mari combinate pentru îngrășarea industrială a porcilor. Întreprinderea de industrializare a peștelui își va mări capacitatea la peste 20.000 tone anual. Adresându-se oamenilor muncii de aici, cu prilejul recente sale vizite în municipiul de la gura deltei, conducătorul partidului și al statului, tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, spunea: «În prezent, a început în județ construcția unor mari obiective industriale, care vor așeza Tulcea în rîndul centrelor industriale ale României socialiste. Aveți rezultate bune și în agricultură. Într-adevăr, în

DOBROGEEA AZI FAȚA PĂMÎNTULUI

de Neaga GRAUR

Tulcea: urbanism și arhitectură modernă.

FATA PĂMINTULUI

trecut, producția agricolă din Tulcea era foarte mică. Astăzi, după cum ați auzit aici, s-a obținut o producție la grâu de peste 2 500 kg la hectar; este o producție bună, deși noi dorim ca în viitor ea să fie și mai mare».

REMEMBER

Clocotitoarea energie umană care răstoarnă pământul (aici la propriu) a produs și produce efecte spectaculare. Și are caracter molipsitor. Încă de la începuturile transformării regiunii, la care am avut norocul să asist. Era pe timpul când trăia încă marele sculptor care a fost Cornel Medrea. Venise și el aici atras de îndrăzneala proiectelor ce se puneau la cale. În biroul secretarului de partid de atunci — și de acum — Vasile Vilcu a făcut el faimoasa propunere: să stea pe litoral o parte a anului și să lucreze. Creațiile concepute aici să rămână orașului. Dobrogenii să-i asigure doar piatra. Li plăcea mult bătrînului maestru calcarul ușor gălbui și dur al Dobrogei.

Acum, pe faleza orașului-port grupul statuar «Pescarii», iar la Eforie și Mamaia câteva statui evocă amintirea sculptorului care la 70 de ani avea încă puterea și entuziasmul de a participa la transformări. Cam tot în același timp s-au pus bazele actualului muzeu de arheologie, care avea să transforme o activitate strict specializată într-o acțiune a cărei amploare a dus la crearea unuia din cele mai bogate tezaure de vestigii ale țării. Așa și-a legat Vasile Canarache numele de orașul pe care l-a înobilat cu cel mai frumos mozaic roman descoperit aici de el, cu statui și coloane antice dispuse azi în parcurile și spațiile verzi ale Constanței și cu un muzeu devenit cunoscut în toată lumea. Și cam tot atunci (sau poate ceva mai devreme?) profesorul Teodorescu începea migăloasa muncă de înobilare a raselor dobrogene de oi, pentru obținerea acelei lîni fine care face azi faima regiunii. Toți acești oameni, pentru care profesia era crez de viață, au trecut prin biroul secretarului de partid.

Aceștia, și cîți alții? Oceanografi (centrul de cercetări de la Agigea are competențe reputeate), silvicultori care visau păduri în stepă, hortivicultori care susțineau că aici sînt cele mai bune condiții pentru dezvoltarea piersicilor — ceea ce confirmă actualele imense livezi de pe litoral — hidrologi, arhitecți, naturaliști veneau atrași de posibilitatea de a-și echivala visul cu fapta. Reputația comitetului de partid și a secretarului său se menține intactă. Cu aceeași răbdare sînt ascultați vizionarii, cu același discernămint sînt cîntărite efectele activității lor, cu aceeași grijă li se deschide cîmp liber de desfășurare. Este uimitor cum în această parte a țării sînt priviți și primiți la tot pasul toți acei care ar putea aduce un aport la înflorirea regiunii. Este în această atitudine un efect al însușirii unui spirit într-adevăr partinic. Spirit acceptat și manifestat în toate mediile, în ciuda greutăților și a neajunsurilor, încă multe.

Acum, Dobrogea își pregătește propriile cadre. În afara celor 256 de școli generale existente în județul Constanța și a unui număr aproape egal în județul Tulcea, au fost create licee de specialitate și cultură generală, chiar și în unele comune, ca de pildă la Coșealac și Comana, la Ostrov și Topraisar. În municipiul Constanța cele

patru facultăți create în 1965 au avut în anul școlar 1970—1971 peste 1 500 de studenți înscriși.

ÎNTRU DUNĂRE ȘI MARE — IRIGAȚII

Arșița verilor secetoase, care însumează anual cam 2 200 de ore insolație, constituie însă elementul natural cel mai greu de învins. Un paradox al naturii a vrut ca pământul dintre Dunăre și mare să fie vitregit de apă. O ciudățenie cu urmări atît de adînc memorate, încît pînă azi — cînd un uriaș plan de irigații transformă pământul ars al Dobrogei în livezi, lanuri cerealiere și păduri — copiii din primele clase sînt învățați să scotească: «cîți litri de apă trebuie pentru un cal? dar pentru o vacă, o oaie!» Apa, cu binecuvîntata ei putere dăcătoare de viață, trebuie adusă pe cîmpii. Dunărea, în punctul ei cheie — la Ceatal, unde-i cumpăna apelor — are un debit de 6 000 metri cubi pe secundă. Iar canicula dobrogeană amintește tropicul. Paradoxul poate fi totuși desființat.

Irigații pe 180 000 ha, cu un volum cam cit al Oltului și al Jiului împreună, vor străbate pământurile regiunii pînă la sîrșitul actualului plan de irigații. Stații de pompare,

unele extrem de aproape de suprafață, puncte de popas ale coloniilor de pelicani în drumul lor dus-întors spre deltă, dificultățile terenului însuși, care e un loess macropolitic, au condus la aplicarea unor soluții de echipare teritorială foarte diferite, în funcție de datele concrete existente. Complexitatea factorilor naturali și logica economică au determinat structurarea orașelor după un plan de sistematizare coerent și organic și totuși diversificat, așa încît de pe acum se poate citi personalitatea fiecăruia dintre ele. Deși poate la aceasta (în unele cazuri e cert acest lucru) a concurat și bogata fantezie a celor care au conceput proiectarea unor cartiere sau a unor clădiri expresive (vezi hotelul tubular Raluca, autor arh. Constantin Ghioca; hotelul sinuos Ileana, cu balcoane protejate de parapete ușor concave, și întregul cartier de căsuțe din panouri prefabricate — orașelul Venus — autor arh. Nicolae Cuiindjoglu; Paradis, cu volumele lui curbe, încorporînd barul cu piscine, discotecă, club etc., — orașelul Jupiter — autor arh. Dan Rusovan etc.).

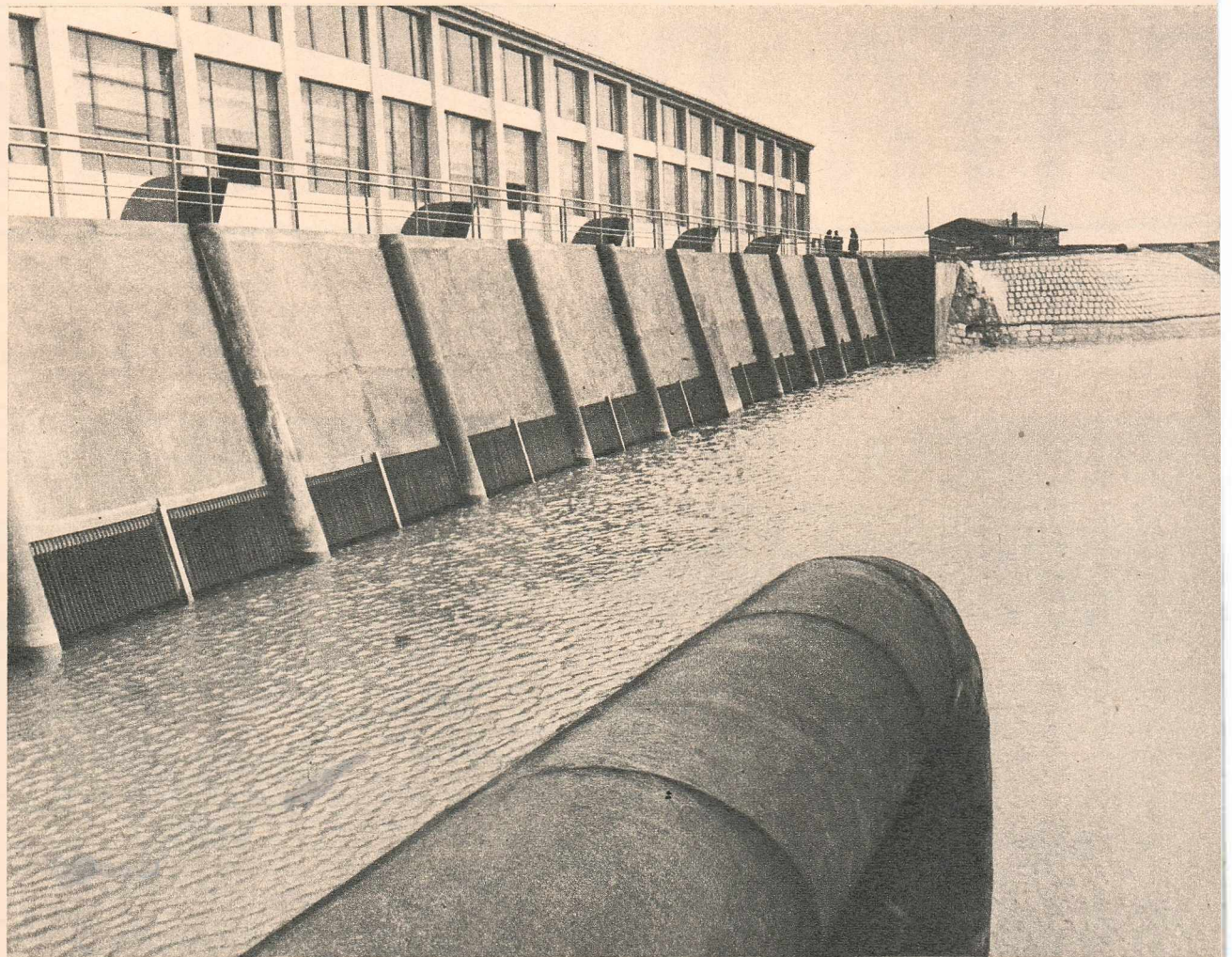
Specificul fiecărei stațiuni, deși definit, își va consolida pe parcurs personalitatea încă prea tînără. Pentru că viața lor a început în 1967, cînd au intrat în construcție primele trei: Jupiter, Venus, Saturn, iar

și altele.

Venus, cu cele trei dominante de înălțimi ale sale, prezintă cea mai mare varietate de structuri și volume, diversificate funcție de destinație: pentru vacanțe simple și familiare, publice și oficiale. Și aici prezența unui lac a determinat volumele grupului de construcții care să-l pună în valoare — un cartier de vile dispuse în trepte, străzi atît de înguste încît pot păstra umbră apoi clădiri cu cîteva etaje și un cartier de blocuri din prefabricate, care imprimă stațiunii un caracter urban; pe plajă, colibe de stof pentru cabine, salvamar, mici chioșcuri etc., dau o notă de pitoresc. Hotelurile foarte înalte au aici o notă caracteristică arhitecturii, urmărind o maximă funcționalitate, au ajuns la expresii plastice neobișnuite. De pildă, unele au forme circulare, altele sinusoidale etc.

Saturn, cu panta lui continuă dinspre sud spre nord și în vecinătatea unei plaje marelui, are ca centru două sătulețe de vacanță. Ambele proiectate pe un ecran de blocuri înalte, pe faleză, și cu un bloc turn avînd antenă de captat emisiunile de televiziune cum și un club subacvatic. Dualitatea de înălțimi, contrastul dintre horizontale și verticale constituie nota dominantă la ora actuală. După ce copăceii abia plantați vo-

18 m³ de apă pe secundă: stația de pompare nr. 1 Medgidia.

filtrare și deversare, lacuri de rezervă sînt instalate încă de pe acum de-a lungul principalelor canale ale complexului sistem Carasu. Este un program de mare anvergură, cîntind în final modificări ce nu tîin exclusiv de climat.

URBANISM ȘI ARHITECTURĂ MODERNĂ...

Dobrogenii au căpătat deprinderea planurilor ample și complicate. Întregul proces de populare și urbanizare a litoralului o demonstrează. Cele cinci orașele înșirate între Mangalia și Eforie Sud au necesitat studii complexe antrenînd cîteva zeci de specialități. Specificul terenurilor și relieful lor le reclamau. Plaja spre nord, de pildă, e plată de la Constanța pînă la deltă. Spre sud, țărîmul se ridică cu faleze înalte pînă la 20 de metri. De aici, spre interior, elemente naturale ca izvoare mezotermale (cu o temperatură de 22 de grade), cu puternice efecte terapeutice în bolile reumatice, glandulare și renale, lacuri cu apă sărată sau dulce, altele sulfuroase, păduri, zone cu nămol de turbă, izvoare subte-

imediat după ele Neptun, pentru ca în 1970 să apară Olimpul.

Neptun, cu generoasa lui ambianță, incluzînd pădurea Comarova, lacuri cu apă dulce și o plajă largă, e conceput într-un sistem de construcții ce descinde treptat de la hoteluri cu 14 etaje pînă la vile cu unul sau două etaje și apoi la satul de vacanță constituit din bungalowuri. E un fel de amfiteatru cu coline înverzite, în care totul, natură și construcții, coboară către mare.

Jupiter, cu o pădure încă nedezvoltată, dată fiind vîrsta ei, 20 de ani, și cu luciul de apă al unui lac creat pe baza unor izvoare subterane, este structurat pe baza acestor principale elemente naturale. Clădiri ample, joase, cu curți și spații interioare generoase, sînt apte să creeze o atmosferă calmă, cu o anumită tentă patriarhală. Totul concurează la aceasta: hotelurile Tismana și Cozia, barul Paradis, satul de vacanță cu tencuielile lui albe. Numai hotelurile înalte, de la 8 la 13 etaje, sînt cam rigide. Totuși, ochiul arhitectului șef, atent la efectul general și de ansamblu, a temperat notele prea discordante introducînd unele volume simple, cu o plastică inedită, ca de pildă hotelul Scoica

crește, efectul va fi probabil altul.

Olimpul, cea mai tînără stațiune, constituită numai din blocuri foarte înalte, din elemente prefabricate și cu tîmplărie de aluminiu, se impune prin aspectul său puternic citadin, prin densitatea sporită (cea mai mare de pe litoral). Evoluția lui ulterioară către lacul Tatlageac, extinderea plajei și a spațiilor verzi îi vor accentua personalitatea.

Amenajările de hoteluri apte să funcționeze tot anul, piscinele acoperite, bazinele de tratamente medicale etc. din celelalte stațiuni ale litoralului indică o evoluție a conceptului de concediu și cură medicală și depășirea actualului caracter sezonier al vacanțelor pe malul Mării Negre.

..ȘI VESTIGII ALE ALTOR CIVILIZAȚII

La aproximativ 200 de km de modernele stațiuni, în insula Păciul lui Soare, pe Dunăre, în apropiere de Ostrov, arheologii scot la iveală o cetate bizantină din secolul X. Singura construită aici din temelii și nu pe

de Gh. EPURAN

talent și valoare

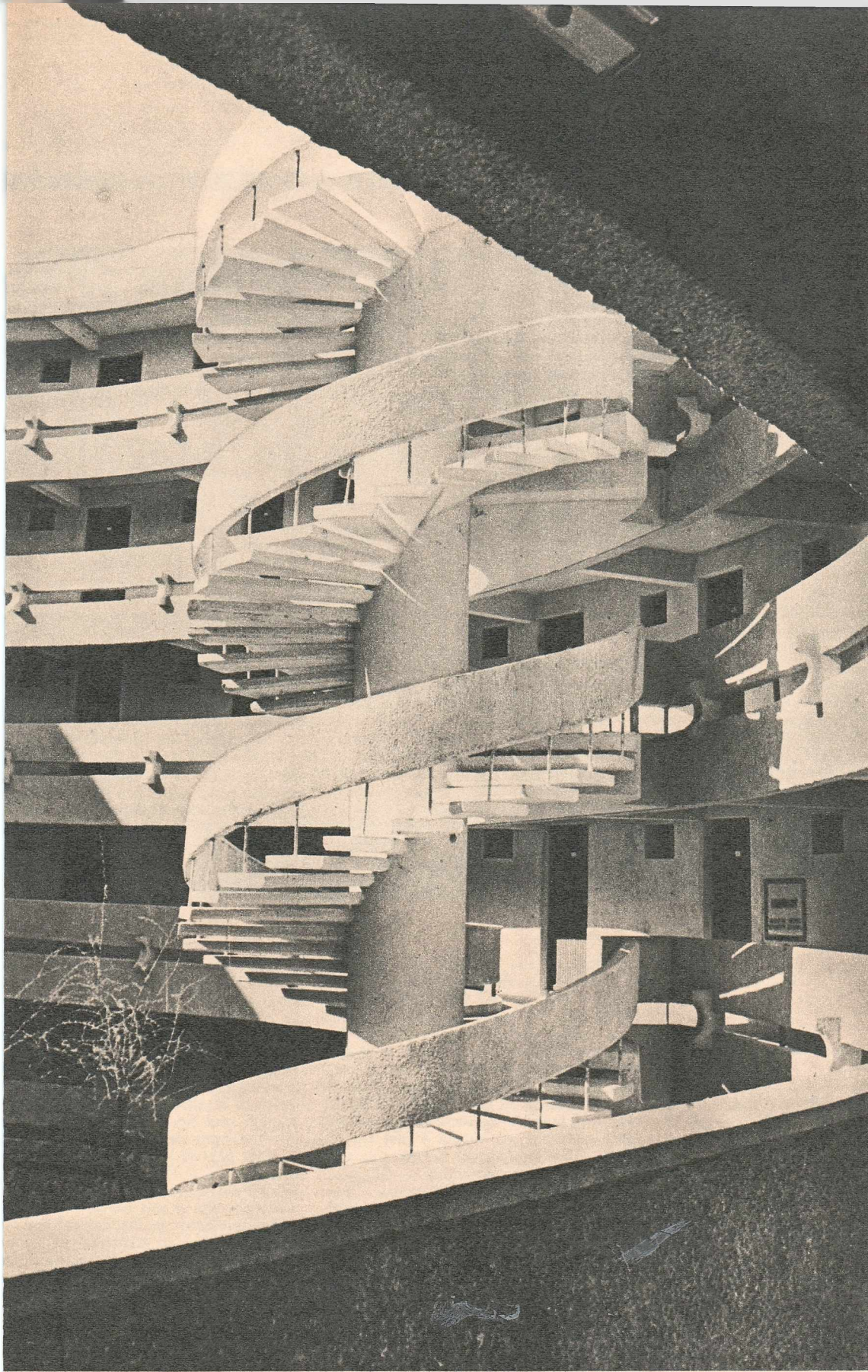
În săptămîna care a trecut, în săptămînile care vin, fotbalul este din nou pe primul plan. O serie de confruntări internaționale în care sînt angrenate cele mai bune echipe de club și un meci al echipei naționale sînt evenimentele care polarizează interesul numeroșilor iubitori ai acestui sport. Și mult ar dori ei să vadă echipele noastre de club depășind o dată primele tururi ale cupelor europene și reprezentativa confirmînd rezultatele anului mexican. Vor avea ei această satisfacție? Sînt desigur șanse pentru materializarea cărora se străduiesc toți cei ce țin în mînă unul din firele acestui joc care prin popularitatea lui devine uneori o problemă națională; se străduiesc antrenorii și — în felul lor — jucătorii. Sînt șanse, dar dincolo de rezultatele care vor depinde acum de precizia șutului cutărui atacant sau de fermitatea cutărui apărător, avem impresia că problemele fotbalului nostru vor rămîne, cel puțin un timp — imposibil de precizat — aceleași. Ele sînt uneori evidențiate și de întîlnirile internaționale, dar numai campaniile divizionare — și în special cel al diviziei A — ni le dezvăluie în toată amplitudinea lor, ni le subliniază săptămîna de săptămîna. Or, după primele etape ale actualului campionat, în afara unor schimbări de personaje, a altora de amănunt tehnic, nu putem constata, alături de aceeași mereu acerbă luptă pentru puncte, decît obișnuita fluctuație de formă sportivă de la o duminică la cealaltă a majorității echipelor și jucătorilor; același joc cenușiu, luminat doar ici-colo de strălucirile care încălzesc tribunele.

Dar în fond de ce toate acestea? De unde vin slăbiciunile fotbalului nostru? Care sînt problemele pe care el nu reușește să le dezlege? Căutînd esențialul, am porni de la faptele care se repetă cu o stăruință demnă de o cauză mai bună. Și acestea sînt — după umila părere a unui spectator rămas în afara cazanului clocotitor de pasiuni al jocului cu balonul rotund — trei: 1) Nerealizarea totală sau pierderea totală a celor mai talentați tineri fotbaliști care ajung înainte de 20 de ani în rîndul vedetelor. 2) Fluctuația de formă de la o săptămîna la alta a celor mai mulți jucători și echipe, fluctuație greu de explicat doar în cadrul procesului de antrenament tehnico-tactic. 3) Conflictul jucători-antrenori-cluburi (citiți conducători) rezolvate mai totdeauna în favoarea primilor dar nu și spre binele lor.

Fiecare din aceste aspecte ar merita să fie discutat amănunțit, dacă nu ar avea ca punct de plecare o cauză comună: o optică proprie, dar deformantă a acestui joc sportiv în care talentul și munca nu duc casă bună și în care regimul de viață al jucătorilor este prea adesea în contradicție cu aspirațiile lor de performanță.

Talentele nu se realizează total, sau se pierd fiindcă nu se conving și nu sînt convinse că doar prin muncă intensă se ajunge la valoare. Forma jucătorilor (și a echipelor) este fluctuantă fiindcă regimul de viață al lor cedează tentațiilor evadînd din regulile severe ale sportului de performanță. Conflictul antrenori-jucători-conducători tocmai din aceste cauze se nasc, dar nu sînt rezolvate principal fiindcă există creat — în fotbal — un mit al vedetei, al «marelui talent» cultivat de mulți (prea mulți) conducători ai echipelor care nu fac decît să perpetueze situația de ieri și de azi. Faptele dovedesc însă că oricît de uriaș ar fi talentul unui jucător el nu se realizează și nu este constant util echipei sale decît atunci cînd adaugă calităților tehnice munca și seriozitatea. Am putea da multe nume de jucători din trecutul apropiat care au strălucit la 20 de ani, dar s-au stins înainte de a se realiza deplin. Ne vom opri însă doar la două în plină actualitate: **Dobrin** și **Dumitrache**.

Cîte speranțe se puneau, cu doi ani în urmă, în acești tineri jucători, plini de talent! Ce stilpi ai echipei naționale ar fi putut fi astăzi! La vîrsta la care ei trebuiau să atingă apogeul, iată-i însă în pragul mediocrității. Din cînd în cînd mai sînt în stare să arate că într-adevăr au talent. Dar numai din cînd în cînd. Ni se pare că în aceste exemple (nu primele, dar să sperăm ultimele) se concentrează toate problemele fotbalului nostru, ale acestui joc pe care fiindcă îl îndrăgim prea mult, nu îl ajutăm cum trebuie. Dar poate totuși ne vom convinge că și pe gazonul stadioanelor doar munca, munca intensă, serioasă duce la valoare și că doar viața cu adevărat sportivă o poate menține; ne vom convinge că, fără o educație la înălțimea aspirațiilor, tehnica este sterilă.

locul altor cetăți anterioare. Deci un unicat — după cum explică arheologul Radu Popa, care sapă aici de 15 ani pentru a analiza strat cu strat, și pe detalii, vestigiile de o valoare incontestabilă. «Rigoarea științifică, exactitatea și metodele noastre sînt cele de pretutindeni — spune d-sa. Dar cine știe dacă peste o sută de ani, sau chiar mai devreme oamenii nu se vor mira de calitatea pregătirii și a sistemelor după care am lucrat». Se pare că aceasta este singura preocupare a omului de știință, în capul căruia se revarsă vară de vară torențele fierbinți ale soarelui dobrogean, care locuiește într-o colibă de lut pe malul fluviului, mîncînd cu întreaga echipă de săpători într-o cantină improvizată și trece de cîteva ori pe zi Dunărea, uneori și înot, pentru a depune la loc sigur elementele găsite pe insula unde a pătruns în urmă cu 15 ani, defrișînd cu topoarele pădurea ce-o acoperea. Acum totul e piatră, fierbinte și albă. Zidurile de șase metri lățime, puse pe piloți de stejar, coboară în apă. Unele intră adînc în interiorul insulei, altele au fost acoperite de fluviu în cursul celor 1 000 de ani care s-au scurs de la construirea cetății. În stra-

tururile ei dezgolite acum specialiștii citesc viața care a existat odată aici: construcție militară din secolul X după structura ei inițială, capătă caracter civil în secolul XI; răscoală sau asediu în secolul XII (straturile acestui secol indică urmele unui incendiu puternic). Cetatea este reutilată în secolul XIII. Ultimul nivel de locuire se situează în secolul XIV. Arheologul Petre Diaconu a emis ipoteza că cetatea ar fi celebra Vicina, cea mai importantă construcție bizantină sud-dunăreană, de unde a venit la curtea lui Basarab primul mitropolit al Țării Românești — lachint de Vicina. Ipoteză urmează a fi confirmată sau infirmată. Sigure sînt însă elementele descoperite aici: monede, podobe, vase bizantine, cruciulițe, unelte etc., care vor fi expuse la Muzeul de istorie din București.

Păciul lui Soare, unul din cele 14 șantiere și puncte de cercetare arheologică din Dobrogea, relevă încă o fațetă a preocupărilor oamenilor de aici. Peste cite am trecut oare fără a le menționa măcar? Probabil peste multe. Dar, în definitiv, cine ar putea cuprinde vreodată multiplele, infinitele aspecte ale vieții în continuă prefacere?

▲
Complexitatea factorilor naturali și logica economică au determinat structurarea orașelor de pe litoral după un plan coerent și totuși diversificat. La aceasta a concurat și bogata fantezie a arhitecților. În fotografie: hotelul tubular «Raluca» (Venus).

PE SCENĂ:

PROBLEME CARE NE ARD PE NOI, AZI, AICI, ACUM...

Anchetă
realizată
de Sanda FAUR

Gongul inaugural al stagiunii teatrale — pregătit întotdeauna în aceste săptămâni de septembrie cu o înfrigurare în care se deslușește și o anume grabă — impusă de dificila dezmoartire din inerțiile vacanțiere! — și destulă incertitudine repertorială, dar și o contaminantă, binefăcătoare emoție — gongul inaugural al actualei stagiuni, spunem, află teatrul nostru într-un moment de responsabilă confruntare cu sine însuși. Aprinsele dezbateri ce au urmat documentelor de partid din iulie, aprecierile critice, profund întemeiate, pe care însuși tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU le-a formulat cu privire la politica de repertoriu și la slăbirea fermității ideologice a scenelor noastre, au pus pe gânduri — cu reală gravitate — mișcarea teatrală și pe cei care o servesc, tocmai datorită faptului că aceasta era una din zonele noastre artistice cu cea mai mare densitate de talente, cu cele mai spectaculoase împliniri, cu cele mai credibile făgăduințe de viitor. Stagiunea trecută ajungea la potou — cu tot binevoitorul efort de a da zilelor dramaturgiei originale strălucirea și plenitudinea artistică ce li se cuvenea — destul de obosită și dezarticulată, de anemiata ideatic prin unele experimente formale, greu suportabile prin snobismul, prin lipsa lor de idei și sinceritate, prin precaritatea lor artistică. E drept că în proporția repertorială dramaturgia națională — prima care justifică și împlinește destinul unui teatru național — s-a bucurat cantitativ de fireasca-i pondere de 50%, e drept că am avut în stagiunea trecută și piese originale bune, excelent transpuse scenic; dar nedumeritor și supărător este faptul — arătat de altfel în această vară în multe discuții și articole — că în unele din aceste piese s-a remarcat — ca să citez din însuși referatul autocritic al C.S.C.A. — «o tendință de ocolire a dezbate: ii deschise, profunde, realiste, a problemelor actuale ale societății noastre și, în schimb, de cantonare într-un univers abstract, în medii convenționale, rupte de orice context social, pentru a trata o problemă vagă, cețoasă, confuză. Din dorința de a se înscrie în circuitul unor mode și curente estetice născute pe alte meleaguri, unii autori au împrumutat formule artistice gata fabricate și, o dată cu acestea, un mod de a gândi și a concepe omul și viața care contrazice concepția noastră despre lume și societate».

Se mai manifestase în teatrele noastre și o ciudată poziție concesivă față de tot soiul de comedioare străine, ieftine, de piese polițiste de mîna a doua, scoase direct dintr-un stoc comercial și strecurate în repertoriu în numele unei așa-zise apropieri de public, dar în fapt a unei coborîri spre un gust submediocru, compromițindu-se astfel rosturile educative, tradiționale și bine consolidate în teatrul românesc.

Arătate deschis și cinstit, cu o vehementă sănătoasă și cu un înviorat spirit partinic, aceste deficiențe constituie acum materialul de reflecție gravă și responsabilă a lumii noastre teatrale. Obișnuitul nostru raid-anchetă autumnal din preajma deschiderii stagiunii (a cărui publicare o vom continua și în numărul viitor) ne-a pus în fața unor oameni de teatru aflați într-o stare de spirit caracterizată printr-un spor de răspundere ideologică, prin dorința de a reda pe deplin scenei forța ei militantă, revoluționară, și de a o comunica printr-o expresie artistică superioară. Mai mult decît despre detaliile repertoriale am discutat deci despre liniile directoriale, despre programul de idei al repertoriului din această stagiune. Pe cei cîțiva directori de teatru, dramaturgi și regizori pe care i-am întîlnit, i-am incitat la vorbă cu întrebarea: «M-ar interesa foarte mult să aflu — pentru a putea apoi transmite răspunsul dv. și cititorilor noștri — cu ce gânduri, cu ce intenții vă apropiați de noua stagiune? Nu însă înainte de a afla cu ce gânduri v-ați despărțit de furtunosul sfîrșit al stagiunii trecute».

RADU BELIGAN,
directorul Teatrului Național bucureștean:

„TEATRUL ROMÂNESC A AVUT TOTDEAUNA O MARE DEMNITATE NAȚIONALĂ“

— Am plecat în vacanță cu satisfacția de a fi realizat ceea ce ne-am propus pentru stagiunea trecută...

— Pe deplin satisfăcuți? E cu puțință?

— Adevărul e că noi avem, aici, la Național, obiceiul de a lucra nu de azi pe mâine, ci într-o perspectivă mai îndelungată, pe care o împărțim și o urmărim pe etape. Pentru etapa pe care o presupune stagiunea trecută, avem niște rezultate concrete, precise, de participare excepțională a publicului la piesele originale (72%, dacă nu mă înșel), de succese care au adus din nou Naționalul în centrul interesului publicului, de izbînzii regizorale și actoricești ale unei generații care are acum sarcina dificilă de a înlocui pleiada strălucită care a făcut gloria ultimelor două decenii. Cred că putem vorbi de o etapă care a dat trupei Naționalului încredere în drumul ei și a dus la o revigorare a entuziasmului, fără de care orice instituție artistică se funcționarizează. Apariția documentelor din iulie ne-a dat un și mai puternic impuls, confirmînd că drumul ales de noi a fost just, ne-a ajutat să evităm unele erori care ne-ar fi tentat și să alcătui un repertoriu de înaltă ținută ideologică și artistică.

— Cînd mai lasă loc și unei fărîme de îndoială lucidă și sănătoasă, încrederea în sine este întotdeauna stimulativă... Ce putem deci aștepta anul acesta de la prima scenă a țării?

— Noi nu uităm nici o clipă că generații

întregi de tineri și-au făcut educația la faimoasa galerie a Naționalului, știm bine că nouă ne revine misiunea de a perpetua această tradiție și am socotit nu o dată că dacă fiecare din cei 300 000 de elevi și studenți ai Bucureștiului ar veni măcar o dată pe an la teatru, ar fi suficient pentru a umple sălile noastre. Ne preocupă intens atragerea acestui public tînr știind limpede, totodată, că rostul Naționalului a fost și a rămas acela de a fi punctul de întîlnire și fuziune a posibilităților de gîndire și creație ale dramaturgiei românești. Vom încuraja totdeauna acea dramaturgie națională care, potrivit unei mari tradiții, se inspiră din realitățile noastre, și nu vom fi niciodată de acord cu piese care încearcă să transplanteze situații și relații umane străine nouă. Teatrul românesc a avut totdeauna o mare demnitate națională și nu va fi niciodată sucursala culturală a unor producții străine.

— Și cum concretizați aceste frumoase și sănătoase gînduri?

— Repetînd, concomitent, cinci piese, din care patru aparțin dramaturgiei originale. Reluăm acum, într-o viziune și o distribuție complet nouă (în afară de Eugenia Popovici), «Surorile Boga», pe care o consider un pasionant document al momentului preluării puterii de către clasa muncitoare și a influenței pe care a avut-o acest eveniment epocal asupra destinelor umane. Celebra piesă a polonezului Leon Kruczkowski, «Prima zi de libertate», cred că

ești de acord cu mine că pune una din fundamentale probleme filozofice ale epocii noastre — cea a exercițiului libertății, ca ax al formării personalității umane și al creării unui univers moral nou. Se lucrează, de asemenea, asupra a două din cele mai strălucitoare piese ale dramaturgiei noastre interbelice, prima, «Tache, Ianke și Cadîr», cu care marcăm și 25 de ani de la moartea lui Victor Ion Popa (al cărui ultim loc de muncă a fost Naționalul), fiind interpretată de prestigioase nume ale scenei românești — Giugaru, Fintesteanu, Marcel Anghelescu, Costache Antoniu, și oferind astfel o înaltă școală de interpretare pentru tînăra generație.

— Știam că sinteți — și dv. personal — în repeliți avansate cu «Jocul de-a vacanța».

— Da, singura piesă a lui Mihail Se-

bastian care nu s-a jucat încă pe scena Naționalului întră firească în zestrea noastră artistică, într-o distribuție care sperăm să va da acestei încîntătoare comedii un plus de densitate, de gîndire și o prospețim neașteptată. Ne mai gîndim la montarea «Zodiei taurului» de Mihnea Gheorghiu la un Shakespeare, Cehov și Brecht, sputea ca în stagiunea aceasta să-mi vă împlinit unul din cele mai vechi visuri ale mele, «Cyrano de Bergerac», și, bineînțeles, am păstrat locuri libere pentru piese pe care ni le-au făgăduit și le au lucru Paul Everac, Ion Omescu, auto «Nic-Nic»-ului și alții. Și, de bună seamă, visăm permanent la deschiderea noii să pentru care am și comandat lui Mihnea Gheorghiu o piesă care să traseze drum glorios al teatrului românesc, împlinit permanent cu mișcarea revoluționară d țara noastră.

Cele trei «Surori Boga» în noua versiune spectacologică a Naționalului bucureștean: Tamara Crătuțescu, Eva Pătrășcanu, Aimée Iacobescu.

AUREL BARANGA:

ÎMPOTRIVA SUPERFICIALITĂȚII VINOVATE, A IMPROVIZAȚIEI PLECTICOASE ȘI PRETENȚIOASE

— Cred cu tărie că, împreună cu toate disciplinele artistice, se cuvine ca și teatrul să beneficieze de sporul calitativ la care ne cheamă recentele documente de partid. Poate mai mult decât poezia și proza, teatrul este o artă «la vedere»: excepția se face nemijlocit și uneori chiar instantaneu. E limpede deci că teatrul e chemat să urce o nouă treaptă de accesibilitate, profunditate și exigență artistică. Și este tot atât de clar că asemenea pretenții exclud schematismul, clișeul prefabricat, arta confecționată și, în special, piesa tristă prin plectiseala pe care o poate aduce în sala de spectacole. Devine deci obligatoriu ca teatrul nostru să excludă în continuare frivolitatea de gândire și sentiment, superficialitatea vinovată, improvizația pretențioasă și aridă. Într-un cuvânt, se așteaptă de la toți activiștii scenei — fiindcă eu consider că dramaturgul, regizorul, interpretul sînt activiști ai artei teatrale — se așteaptă de la ei o depășire în calitate, fantezie și imaginație creatoare a tot ce au realizat pînă acum.

— Ce v-a plăcut cel mai puternic în recruta stagiune?

— Dacă vei reciti articolele pe care le-am publicat în ultimii trei ani — și sînt cred peste o sută — vei remarca: m-am declarat împotriva inovației snoabe în scris și regie, împotriva falsei originalități, denunțînd cu aceeași, cred eu, îndrăzneală pretenție și textele alambicate, ininteligibile, de o falsă idee, și scriitura ușu-

ratică, lipsită de răspundere.

— Ne-ai învățat să fii prezent în fiecare stagiune cu o nouă piesă. Anul trecut ai lipsit. De ce?

— Fiindcă uneori gestația se face mai greu. La «*Interesul general*», piesa pe care o repet acum la Teatrul de Comedie, am lucrat șase ani și o săptămînă. Șase ani în care am purtat-o în minte și m-a chinuit cu rezolvările ei dificile, și o săptămînă de redactare.

— Ce comunicați prin această piesă?

— Este cea de-a patra comedie dintr-o tetralogie începută cu «*Mielul turbat*», continuată cu «*Sfîntul Mitică Blajinul*» și «*Opinia publică*» și, pentru cine cunoaște și celelalte lucrări, «*Interesul general*» va fi poate o concluzie și încheiere a ciclului. Oricum, țin să spun că am intenționat o satiră împotriva spiritelor obtuze, retrograde, rutiniere, anchilozate, pe de o parte în gîndirea lor depășită, pe de altă parte în năravul lor înrăit de a-și apăra scaunul cu orice mijloace.

— Se pare că dramaturgul Aurel Baranga manifestă o predilecție specială pentru regizorul Aurel Baranga...

— Nu fac regie din trufie. Dar piesele mele sînt piese de replică, de intonație și nuanță a cuvîntului exprimat; cred totuși că autorul știe cel mai bine felul în care trebuie comunicată fiecare silabă a piesei sale. De aceea mă și silesc să comunic interpretelor mei textul în integritatea lui intențională.

— În ce sens?

— În toate sensurile: opțiune repertorială, aplecare mai responsabilă asupra mijloacelor noastre de expresie scenică, consolidarea trupei. Am adus în teatru zece noi actori, dintre care cinci proaspeti absolvenți ai institutului, am invitat să ne monteze piesele stagiunii regizori cunoscuți — Emil Mandric (care repetă «*Jocul ieilor*» de Camil Petrescu), Ivan Helmer (pentru «*Săptămîna patimilor*» de Paul Anghel și «*Unchiul Vane*» de Cehov), precum și pe unul dintre cei mai doțai tineri regizori, Dan Micu («*Turandot*» de Gozzi).

— Am aflat cu această ocazie și unele din intențiile dv. repertoriale...

— Repertoriul celor două secții ale noastre este astfel alcătuit încît să permită publicului o cunoaștere reciprocă cît mai bună a dramaturgiei românești și a celei

de limbă maghiară. Secția maghiară, de pildă, și-a programat «*Interesul general*» de Aurel Baranga și «*Cînd revolverele tac*» de Tudor Negoită, în timp ce secția română va juca piesa maghiară «*Papa dolar*» de Gabor Andrei. De altfel, teatrul nostru, frecventat și la o secție și la alta atât de români cît și de maghiari, oferă imaginea limpede a acestei spiritualități înfrățite.

— Așadar, putem porni cu convingerea că la Tg. Mureș ne așteaptă o stagiune bună?

— O sperăm — și o vom — deosebită, efervescentă, înalt artistică, cu atît mai mult cu cît este o stagiune jubiliară — împlinim în octombrie 25 de ani de activitate — iar spre vară vom intra în noua clădire — splendidă! — a teatrului nostru, darul făcut nouă de partid și guvern, pe care noi trebuie să-l onorăm cum se cuvine.

EDUARD COVALI,
directorul Teatrului Tineretului din Piatra Neamț:

„TEATRUL, INSTRUMENT DE CUNOAȘTERE...”

— Știu că v-ați început stagiunea la... San Marino, prezentînd «*Harap Alb*» în cadrul Festivalului internațional de teatru al popoarelor care s-a desfășurat anul acesta sub titlul «*Să cunoaștem România*» și vă felicit că ați fost aleși să reprezentați teatrul românesc la o manifestare atît de prestigioasă. Dar ce pregătiți acasă, pentru noi, în anul teatral ce a început?

— Chiar dacă unii dintre noi am mai uitat, o vreme, că teatrul este în primul rînd instrument de cunoaștere și o tribună de luptă, chiar dacă și trupa noastră a acceptat cîte o lucrare slabă sau confuză, debaterile de partid din această vară ne-au scuturat din aceste pernicioase inerții de gîndire și ne-au clarificat cu atîta vigoare căile și finalitatea muncii noastre de artă încît acum, la acest început de stagiune, ne este foarte limpede ce avem de făcut.

— Cu atît mai mult cu cît sînteți un teatru al tineretului, deci cu sarcini sporite în direcția utilizării cuvîntului scenic ca o forță de înrîurire a tinerei generații.

— Lucrul acesta, să știți, nu a fost uitat nici o clipă de noi, chiar și atunci cînd am greșit. Acesta este și miezul politicii repertoriale din acest an, teatrul nostru făcîndu-și, de fapt, dintotdeauna un punct de onoare din a monta piese românești (cu care a și obținut, cum bine știți, în

repetate rînduri, distincții naționale și internaționale). Pornesc de la convingerea că o operă de artă este receptată mult mai ușor pe un fond apercipitiv deschis spre spiritualitatea pămîntului tău. Sentimentul de cultură îl ai mai puternic atunci cînd deslușești în respectiva piesă, să zicem, exprimate cu claritate gînduri vagi care îți aparțin și ție, spectator obișnuit. Al doilea gînd cu care pornim în această stagiune, și care nu e nici el nou, ar fi acesta: sîntem conștienți de faptul că și cea mai înțeleaptă politică repertorială este sărăcită în situația în care actul de creație spectacolică este ratat.

— Așadar, alegerea repertoriului este doar punctul de pornire.

— Un punct de vedere și de pornire, care refuză net derizoriul, superficialul, gratuitatea. Construind o societate nouă, ne interesează universul moral al omului nou. Și fie că e vorba de «*Ștafeta nevăzută*» a lui Everac sau de «*Ultima oră*» a lui Sebastian, de «*Mutter Courage*» a lui Brecht sau de «*Peer Gynt*» a lui Ibsen — ca să nu dau decît cîteva titluri — ne interesează în primul rînd raportarea la social, aluzia la contemporaneitate, la problemele care ne ard pe noi azi, aici, acum.

GHEORGHE HARAG,

director adj. artistic al Teatrului de Stat din Tg. Mureș:

„VREM UN ECHILIBRU DE PROFUNZIME”

— Am încheiat stagiunea noastră cu un sentiment contradictoriu. Pe de o parte, satisfacția în fața unui program repertorial inegal, în care au apărut și piese meritorii, comedioare anemice, amuzante în sensul cel mai precar al cuvîntului...

— La ce vă referiți?

— Să zicem la piesa «*Napoleon era atîtă*», jucată la secția română a teatrului, sau la spectacolul secției maghiare, «*Fata de la Maxim*», cu care efectiv nu puteam oferi publicului decît două satisfacții de pseudodeconectare. Pe de altă parte — ca să-mi continui ideea de mai sus — cu sentimentul de adîncă satisfacție în fața celor patru premii (pentru spectacol, regie, scenografie și interpreta principală) pe care le-a obținut, în cadrul Zilelor dramaturgiei românești, spectacolul nostru cu piesa lui Nagy Istvan «*Înainte de potop*», socotit de presă drept «un moment de antologie spectacolică». Satisfacțiile acrobatiche dintr-o extremă în alta a orientării repertoriale nu asigură cel echilibru de profunzime — singurul criteriu măsurat să redea teatrului eficiența sa educativă — pe care îndrumarea de partid, venită la timp, ne-a recomandat-o cu atîta îndrăzneală și energie. Ne-a înlocuit această puternică trezire din inerție și concesiile, fiiți fără grijă.

la masa de repetiții a «*Interesului general*» directorul Teatrului de Comedie — Lucian Giurchescu, dramaturgul-regizor — Aurel Baranga și actorii Marcela Rusu și Ștefan Apalagă.

CENTRALA INDUSTRIEI PIELĂRIEI ȘI ÎNCĂLȚĂMINTEI CLUJ

F.P.I. «CLUJANA» — Cluj
— încălțăminte

I.P.M. «SPORT» — Reghin
— materiale sportive

F.I. «ARDELEANA» — Alba Iulia
— încălțăminte

F.I.C. «LIBERTATEA» — Arad
— încălțăminte, calapoade

F.P.I. «CRIȘUL» — Oradea
— încălțăminte

F.I. «SOLIDARITATEA» — Oradea
— încălțăminte

F.I. «BIHOREANA» — Marghita
— încălțăminte

F.P.M. «13 DECEMBRIE» — Sibiu
— încălțăminte, marochinărie

F.P.I. «8 MAI» — Medias
— încălțăminte, art. tehnice

F.P.I. — Agnita
— încălțăminte

F.P.M. «CĂPRIOARA» — Sebes
— marochinărie

F.P.I. «STRĂDUINTA» — Suceava
— încălțăminte

F.I. «DRUM NOU» — Satu Mare
— încălțăminte

Produsele fabricate de unitățile aparținând de Centrala industriei pielăriei și încălțăminteii-Cluj sînt renumite atît în țară, cît și peste hotare.

dacă jucați câștigați...

LOTO

AUTOTURISME
EXCURSII
BANI

MOSCOVA • PRAGA • VIENA • ROMA • PARIS • VARSOVIA • BUDAPESTA

am câștigat!.. am câștigat!.. am câștigat!.. am câștigat!.. am câștigat!..

PRONOSPORT

și dv. puteți câștiga...

juccind la

PRONOSPORT

PRONEXPRESES

XCUR
AUTOT
B

100 BANCA N
100

LOZ
ALIC

ASE
RI IN
ME

O săptămână în lume

Zilele săptămânii căreia îi sînt consacrate rîndurile de față au înregistrat noi manifestări ale politicii externe profund internaționaliste a României. Vizita de prietenie în țara noastră a delegației Adunării Naționale a R.D. Vietnam, primirea ei de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU au constituit încă o afirmare a prieteniei frățești și colaborării internaționaliste româno-vietnameze, a solidarității poporului nostru cu lupta poporului vietnamez, a hotărîrii poporului român de a acorda și pe mai departe poporului vietnamez întregul său sprijin — material, militar, politic și diplomatic. De asemenea manifestările ce au avut loc în țara noastră cu ocazia sărbătorilor naționale ale R.P.D. Coreene și R.P. Bulgaria, precum și mesajul adresat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU tovarășului Todor Jivkov — care a împlinit 60 de ani de viață — constituie tot atîtea expresii ale solidarității cu aceste popoare frățești.

Internaționalismul ce caracterizează activitatea partidului și statului nostru se evidențiază și în solidaritatea militantă cu forțele ce luptă împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului. În acest cadru se înscrie și vizita pe care o delegația a P.C.R. a făcut-o într-o serie de țări africane — Tanzania, Zambia — întîlnirea de la Dar-es-Salaam a acestora cu reprezentanți ai mișcărilor de eliberare națională din Angola, Mozambic, Namibia, Africa de Sud și Rhodesia, în cursul cărora s-a relevat dorința reciprocă de a se extinde raporturile de solidaritate internaționalistă și colaborare dintre poporul român și aceste popoare. Acționînd astfel, România pornește de la concluzia majoră, de la cerința istorică obiectivă — reliefată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU în mesajul adresat oamenilor de știință participanți la cel de-al XIV-lea Congres internațional de studii bizantine, de la București — că se impune contemporaneității să-și consacre toate eforturile creării condițiilor care să permită fiecărui popor să-și exercite pe deplin și în mod nestîngherit dreptul sacru de a-și hotărî singur soarta. Așa cum sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, «desfășurarea istorică a evenimentelor a arătat că politica de oprimare a popoarelor, spolierea colonialistă, dominația imperialistă au putut întîrziia progresul unor comunități umane, au produs mari daune civilizației, dar n-au izbutit să oprească în loc procesul ireversibil de afirmare a voinței popoarelor de a trăi libere și independente, de a se dezvolta de sine stătător, ca națiuni suverane».

Obiectiv central al luptei întregii omeniri, promovarea cauzei păcii, securității și prieteniei dintre popoare se afirmă cu putere în diferite aspecte ale activității internaționale. În acest context se relevă cu pregnanță intensificarea eforturilor în direcția materializării ideii securității europene, deziderat al tuturor popoarelor continentului nostru. Manifestări internaționale ca întrunirea Uniunii interparlamentare de la Paris sau reuniunea miniștrilor de externe ai țărilor nordice, contacte diplomatice precum, de pildă, cele prilejuite de vizitele ministrului de externe francez în R.P. Ungară și R.P. Bulgaria, întrevederile dintre miniștrii de externe ai Ungariei și Austriei, ca și dintre reprezentanții Secretariatului Federal pentru Afacerile Externe al Iugoslaviei și Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei, ce au avut loc în aceste zile, au pus, toate, în evidență necesitatea stringentă a organizării conferinței general-europene ca instrument de edificare a securității pe continent. S-au înregistrat de asemenea importante acțiuni îndreptate în direcția promovării cauzei dezarmării. Între acestea se înscriu punerea la punct de către grupul de experți consultanți, numiți de secretarul general al O.N.U., a raportului privind consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și cheltuielilor militare. Elaborat în baza rezoluției inițiate de România la sesiunea precedentă a Adunării Generale a O.N.U., acest document urmează să fie prezentat spre dezbateri sesiunii ce-și va începe lucrările la 21 septembrie la New York. Tot problemei dezarmării îi este consacrată și scrisoarea adresată secretarului general al O.N.U., U Thant, de ministrul de externe al U.R.S.S. A. Gromiko, în care se cere includerea pe ordinea de zi a celei de-a 26-a sesiuni a Adunării Generale a chestiunii «Conferinței mondiale pentru dezarmare». De altfel, agenda apropiatei sesiuni — numărînd pînă-n prezent aproape 110 puncte — se anunță a aborda și alte teme deosebit de importante. Este vorba în primul rînd de restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze — problemă înscrisă pe ordinea de zi din inițiativa unui grup de 18 state, între care și România și în sprijinul căreia s-au și pronunțat explicit în aceste zile numeroase țări. Referitor la propunerea țărilor socialiste precum și a țărilor din Asia și Africa de a se include pe ordinea de zi a sesiunii problema retragerii trupelor străine din Coreea de Sud și a dizolvării Comisiei O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei, agenția A.C.T.C. a dat publicității o declarație în care se arată că guvernul R.P.D. Coreene și întregul popor coreean sprijină întru totul această propunere justă.

Agenda viitoare sesiuni — ce are în vedere și alte puncte majore: situația din Orientul Apropiat, problemele lichidării colonialismului, subdezvoltării etc. — se conturează deci ca oglindind complexa situație internațională actuală, eforturile popoarelor lumii îndreptate spre progres social și pace.

I. CIOARĂ

Marti, 14 sept. 1971

NODON SINMUN: „UN EVENIMENT FERICIT PENTRU POPORUL COREEAN“

La Panmunjon, la linia de demarcație dintre R.P.D. Coreeană și Coreea de Sud, au loc de citeva săptămîni primele contacte oficiale dintre reprezentanții societăților de Cruce Roșie, avînd drept scop găsirea unor modalități concrete pentru asigurarea unor legături elementare — contacte, vizite reciproce, libera circulație, corespondență — între rude și prieteni, despărțiți în mod artificial prin dezmembrarea Coreei ca rezultat al ocupării sudului acestei țări de către trupele americane.

Partidul Muncii din Coreea și guvernul de la Phenian, ca exponenți legitimi ai intereselor vitale ale întregului popor coreean, au desfășurat în anii care au trecut de la semnarea armistițiului o intensă activitate în scopul de a contribui, pe toate căile, la înlăturarea urmărilor nefaste ale dezmembrării Coreei și pentru reunificarea patriei. Primele întîlniri de la Panmunjon ale reprezentanților societăților de Cruce Roșie marchează în acest sens o răsplată a acestor eforturi constructive, fiind salutate de opinia publică internațională drept un pas important pentru normalizarea raporturilor în spiritul aspirațiilor firești ale coreenilor din

Nord și din Sud.

Exprimînd satisfacție deplină față de perspectiva reînnoțirii unor legături necesare menite să contribuie la normalizarea situației existente, ziarul «Nodon Sinmun» din Phenian scrie: «Primul contact direct realizat ca urmare a recentului consimțămînt al celor două organizații de Cruce Roșie din Nord și din Sud este un eveniment fericit pentru poporul coreean, care de 26 de ani cunoaște vitregiile dezmembrării teritoriului național și divizării națiunii».

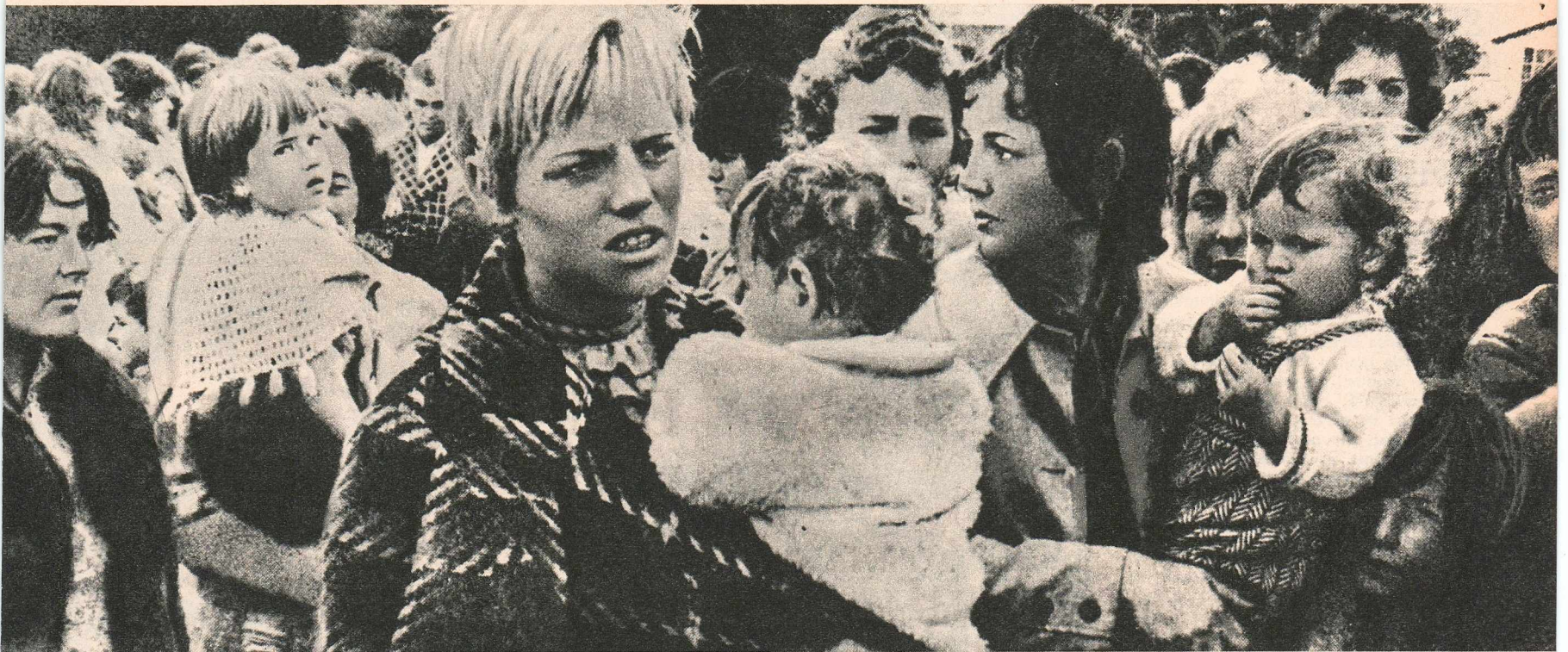
După cum se știe, opinia publică din țara noastră a salutat de asemenea cu satisfacție evenimentul de la Panmunjon, considerîndu-l ca un moment important în ansamblul actelor pozitive menite să ducă la crearea unei atmosfere propice pentru abordarea, în perspectivă, a problemei reunificării Coreei.

Fotografia pe care o publicăm are valoarea unui document istoric: pentru prima oară, la Panmunjon conducătorii delegațiilor societăților de Cruce Roșie din nordul și din sudul Coreei își dau mîna pentru a purcede la convorbiri cu profund caracter pașnic și constructiv.

san francisco → stagnare în port

Peste 100 de nave sînt blocate în porturile americane de pe coasta Pacificului — de la frontiera cu Canada și pînă la cea cu Mexicul. Greva celor peste 15 000 docheri, declanșată la 1 iulie și urmîrind dobîndirea unor condiții mai bune de muncă și salarizare — una din cele mai puternice acțiuni muncitorești revendicative din S.U.A. din această vară — a paralizat aproape în întregime activitatea în porturile de pe litoralul vestic — între care și cel al marelui oraș San Francisco.

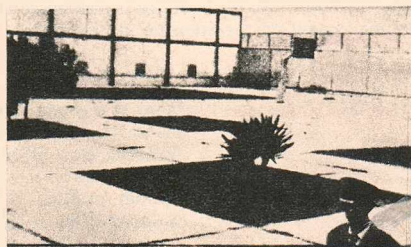

ÎN LAGĂRUL GORMANSTON

Atmosfera de tensiune persistentă din Ulster (Irlanda de Nord), răbufnirea explozivă a ciocnirilor violente, victimele din ce în ce mai numeroase și mai ales lipsa unei perspective apropiate de încetare a tulburărilor, obligă zeci și sute de familii să ia drumul refugiului. Fotografia aceasta, apărută pe prima pagină a ziarului londonez «Times», redă situația creată într-una din imaginile ei cele mai dramatice. Numărul refugiaților, majoritate mame și copii cazați în lagărul Gormanston din Republica Irlanda, crește din zi în zi, în timp ce tratativele purtate la Londra, Belfast și Dublin nu par să fi găsit soluția pentru a se pune capăt conflictului.

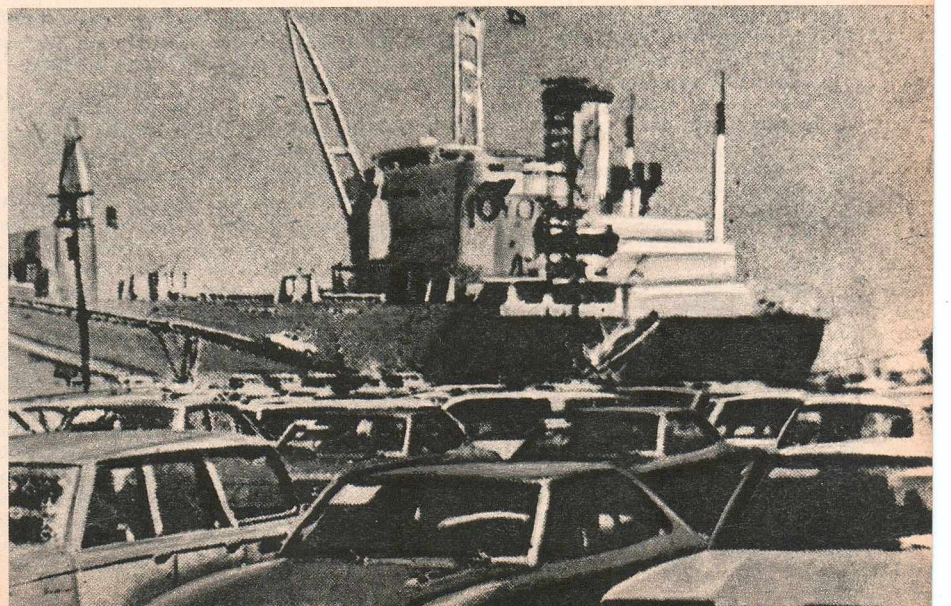
REALITĂȚI DIN LUMEA CAPITALULUI

o evadare
ca-n filme
și niște
culise
transparente

„stocări“ revelatoare

În portul Yokohama poate fi văzută o uriașă aglomerare de automobile, care suie pînă și pe acoperișurile blocurilor. Nu este vorba, cum s-ar putea crede, de un «ultim strigăt» în materie de gigantomanie a parkingurilor, nici de vreun alt aspect al incompatibilității oraș-mașină, ci despre o criză de cu totul altă natură. Mii de mașini sînt «stocate» în portul japonez de unde ar fi trebuit să pornească spre Statele Unite. Au rămas însă imobilizate aici, ca o exemplificare elocventă a impasului exporturilor japoneze spre piața americană după recentele măsuri financiare adoptate de S.U.A. Regăsim o imagine asemănătoare de cealaltă parte a oceanului, la Boston (în fotografie). Automobile japoneze stau nedescărcate în port, așteptînd ca prețul să le fie recalculat în funcție de suprataxa de 10 la sută fixată de S.U.A. asupra importurilor. După cum se știe, guvernul japonez a insistat ca Statele Unite să renunțe la suprataxă — «mașină de război deosebit de nocivă împotriva Japoniei» («Le Monde»), ale cărei exporturi se îndreptau în proporție de peste 30% spre piața americană. În condițiile create de noua politică economică a S.U.A. vechiul conflict comercial japono-american amenință, după cum se apreciază, să se transforme într-o criză politică.

Totul a durat cîteva minute. Un elicopter, în zbor pe planul zgomotos la mică altitudine, a aterizat pe neașteptate în curtea închisorii centrale din Mexico City. Înainte ca gardianii să se fi dumirit despre ce este vorba, mașina zburătoare s-a desprins de sol și s-a pierdut în zare. Cîteva minute mai tîrziu, directorul închisorii afla cu stupefacție că doi dintre deținuții aflați sub paza cea mai sigură — americanul Joel David Kaplan și venezuelanul Carlos Antonio Contreras Castro — au evadat cu... elicopterul. Știrea a creat senzație în cele două Americi și în lumea întreagă. A fost ordonată o anchetă, iar misterul straniei evadări a putut fi dezvăluit abia atunci cînd avocatul lui Joel Kaplan și soția lui Carlos Castro au făcut unele declarații senzaționale. Astfel, s-a putut afla că americanul, care își ispășea o condamnare pentru omucidere, era de fapt un agent secret al centralei americane de spionaj (C.I.A.), implicat într-o serie de operațiuni de spionaj. La rîndul său, deținutul venezuelan, înzestrat cu abilități de omorîre a unui portorică și cu un bogat cazier de crime, escrocherii, traficuri ilicite, lucrase pentru agenții de spionaj din America Latină, aflate în strînsă legătură cu C.I.A. Din relatările soției sale se află că a lucrat între altele pentru serviciul secret din Venezuela, că a fost pe rînd pilot personal al președinților Jimenez și Mujillo și că a îndeplinit importante misi-

uni secrete în zona Americii Centrale. Una dintre cele mai mari afaceri în care era implicat Carlos, înainte de arestare, a fost o masivă contrabandă de arme și droguri.

Avocatul lui Kaplan, — care cunoștea antecedentele clientului său — dîndu-și seama că după reușita evadării se poate absolvi de răspunderea tînuirii adevărului, a declarat textual: «Fără îndoială, Kaplan era agent al C.I.A. și numai C.I.A. l-a putut elibera». Ancheta oficială a putut să elucideze pînă la amănunte desfășurarea întregii operațiuni, care se înscrie în analele evadărilor ca una dintre cele mai ingenioase, dar și pline de tîlcuri străvezii. În fotografie, curtea «superînchisorii» în care a aterizat elicopterul evadării. Jos, Carlos Castro (în stînga) și Joel Kaplan.

GENEVA

„PENTRU BINELE OMULUI“

Corespondență specială de la Corneliu VLAD

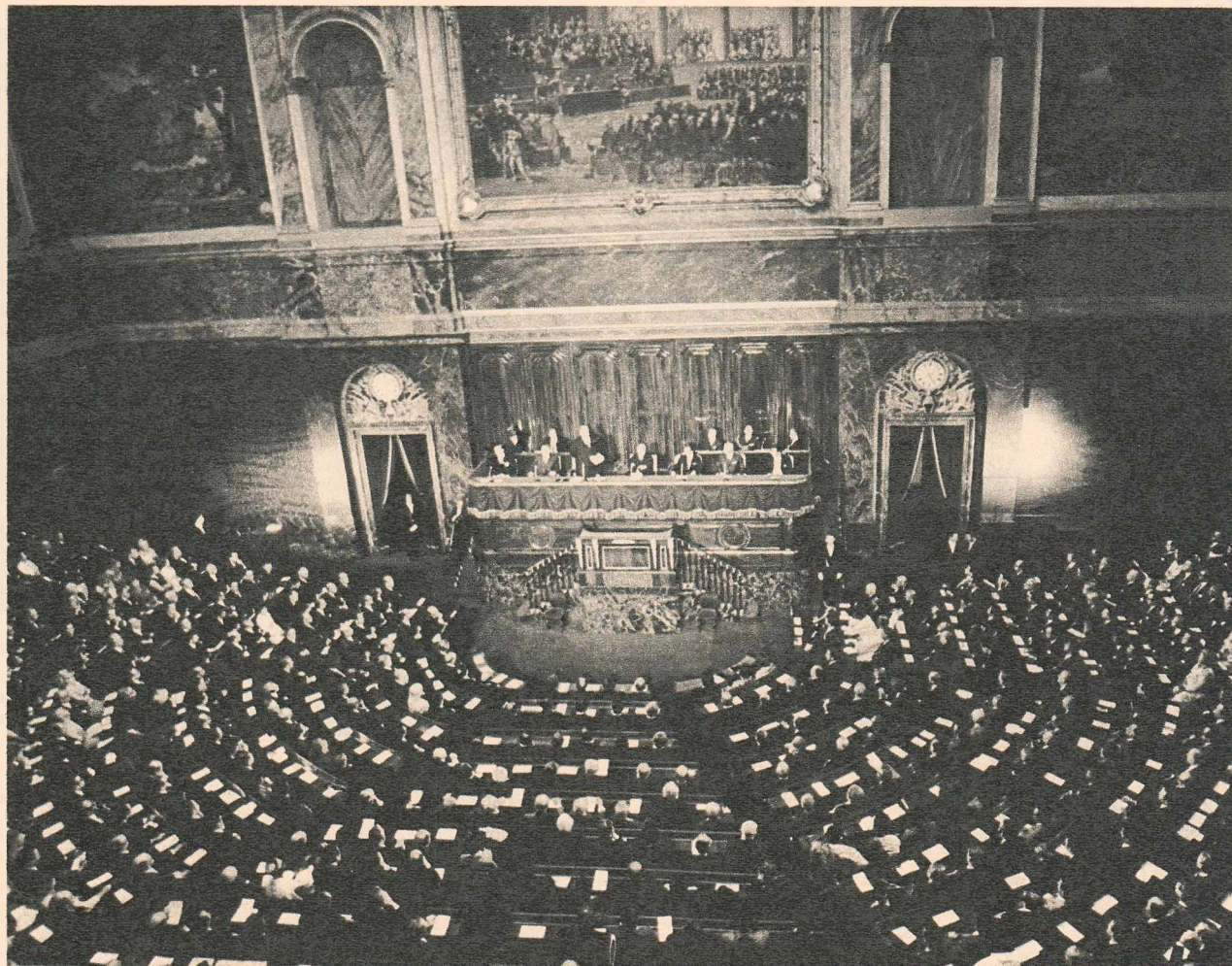
Sub această deviză Palatul Națiunilor din Geneva a găzduit, în decada 6—16 septembrie, lucrările celei de-a 4-a Conferințe internaționale pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice. Manifestare de mare anvergură, reuniunea de la Geneva a beneficiat de participarea a mai bine de 4 000 delegați din peste 80 de țări, între care și România, precum și a reprezentanților unor instituții specializate ale O.N.U., Agenției Internaționale pentru Energia Atomică etc. Este de remarcat faptul că la această sesiune, spre deosebire de cele trecute, la lucrări au luat parte — alături de savanți atomiști sau din alte domenii ale științei — și diplomați, oameni politici, economiști. Reuniunea de la Geneva se înscrie pe traiectoria unei tendințe semnificative a acestor ani, de extindere a cooperării internaționale. Încadrat în contextul general, domeniul aplicațiilor nucleare oferă un câmp tot mai larg de conlucrare și colaborare între țările lumii, pe baza progreselor înregistrate în cercetările asupra atomului și în aplicarea tot mai eficientă a tehnicilor nucleare în diferitele domenii ale producției sociale. În cercurile conferinței s-a menționat de altfel că dacă în momentul întrunirii primei conferințe internaționale pentru utilizarea pașnică a energiei nucleare, în urmă cu 15 ani, puterea nucleară instalată a lumii era de numai 5 MW, astăzi ea se ridică la 19 000 MW, urmând ca pînă în anul 2000 să atingă, după previziunile experților, circa 3 000 000 de MW.

Numeroase intervenții ale participanților la lucrări au reliefat importanța crescîndă ce revine aplicațiilor pașnice ale energiei atomice în cadrul procesului de transformări structurale pe care le trăiesc țările în curs de dezvoltare. Deviza «Atomul în slujba dezvoltării» — temă de bază a ordinii de zi — a figurat de altfel și pe frontispiciul Expoziției științifice internaționale deschise cu prilejul și în timpul conferinței.

Dezbaterea utilizării pașnice a energiei nucleare — problemă complexă care ilustrează unul din aspectele importante ale cooperării internaționale — a prilejuit însă participanților la lucrări și reflecții asupra contradicțiilor generate de caracterul bivalent al utilizării energiei atomice care — așa cum amintea și mesajul lui U Thant — «s-a manifestat pentru prima oară în forma unei arme militare». Sînt caracteristice unele opinii exprimate în plenum conferinței în sensul că extinderea aplicațiilor pașnice ale energiei atomice ar putea fi considerată drept o «dezarmare sui-generis».

Contribuția românească la dezbaterile atom-pace-dezvoltare de la Geneva s-a materializat atît în participarea la lucrările conferinței a delegației conduse de prof. Ioan Ursu, președintele Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară, cit și prin reprezentarea în expoziția «Atomul în slujba dezvoltării», împreună cu alte 18 țări din cele peste 80 reprezentate la lucrările conferinței.

Prezența României la marea întrunire de la Geneva a evidențiat o dată mai mult dezvoltarea rapidă a societății socialiste românești în toate domeniile de activitate, eforturile depuse în direcția cercetărilor nucleare și a utilizării energiei atomice în diferitele domenii ale producției și vieții sociale, precum și preocuparea consecventă pentru înlăturarea laturii distructive a acestei uriașe surse de energie, pentru ca atomul să servească progresului omenirii și nu să-i întunece perspectivele.

700 parlamentari, din 68 țări

S-au reunit între 2 și 10 septembrie la Paris — orașul în care în 1889 a fost creată Uniunea interparlamentară — în cadrul celei de-a 59-a Conferințe a Uniunii. Dezbaterile, începute în Sala Congreselor din Palatul Versailles și continuate la sediul Adunării Naționale Franceze — Palatul Bourbon — s-au axat pe probleme de deosebită importanță ale vieții internaționale: securitatea europeană și convocarea conferinței generale europene pentru securitate și cooperare, dezarmarea (îndeosebi cea nucleară, ca și crearea de zone denuclearizate), problemele dezvoltării, lupta împotriva colonialismului și discriminării rasiale, rolul comisiilor permanente în dezvoltarea activității parlamentelor etc.

LONDRA

SE PREFIGUREAZĂ O IARNĂ GREA

Corespondență specială de la Gordon SCHAFFER

La congresul sindicatelor britanice (TUC), întrunit la Blackpool, delegați reprezentînd peste 10 milioane de salariați britanici și-au exprimat îngrijorarea profundă pe care adoptarea proiectului de lege antisindicală o generează în rândurile oamenilor muncii. Această legislație întoarce timpul înapoi cu sute de ani în ce privește drepturile sindicatelor în Marea Britanie. Este unanim recunoscut faptul că, dacă guvernul conservator va încerca să o aplice cu toată greutatea, rezultatul va fi un haos economic. Congresul sindicatelor de la Blackpool a adoptat o rezoluție care respinge ideea aderării Angliei la Piața comună în condițiile negociate de guvern. Un mare număr de delegați au arătat dezavantajele pe care le implică acest act pentru Anglia: îngrădirea suveranității și independenței, creșterea prețurilor și a șomajului (în prezent peste 900 000 oameni nu au de lucru).

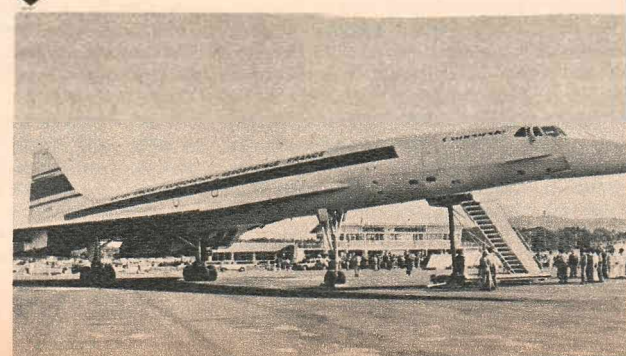
Teama de șomaj, adînc înrădăcinată mai cu seamă în regiunile slab industrializate, exacerbată de perspectivele apăsătoare deschise de noua legislație antisindicală și de consecințele nefaste ale aderării la C.E.E., dă naștere unor înfruntări ce se anunță din ce în ce mai dure între sindicate și patronat. Semnificativ în acest sens este acțiunea muncitorilor constructori de nave de la Upper-Clyde, care au declarat că vor rămîne la locurile lor de muncă pentru a-și exprima protestul împotriva planului guvernului de a închide un număr de șantiere, măsură ameninșînd 20 000 de muncitori cu șomajul și întreaga zonă industrială cu stagnarea.

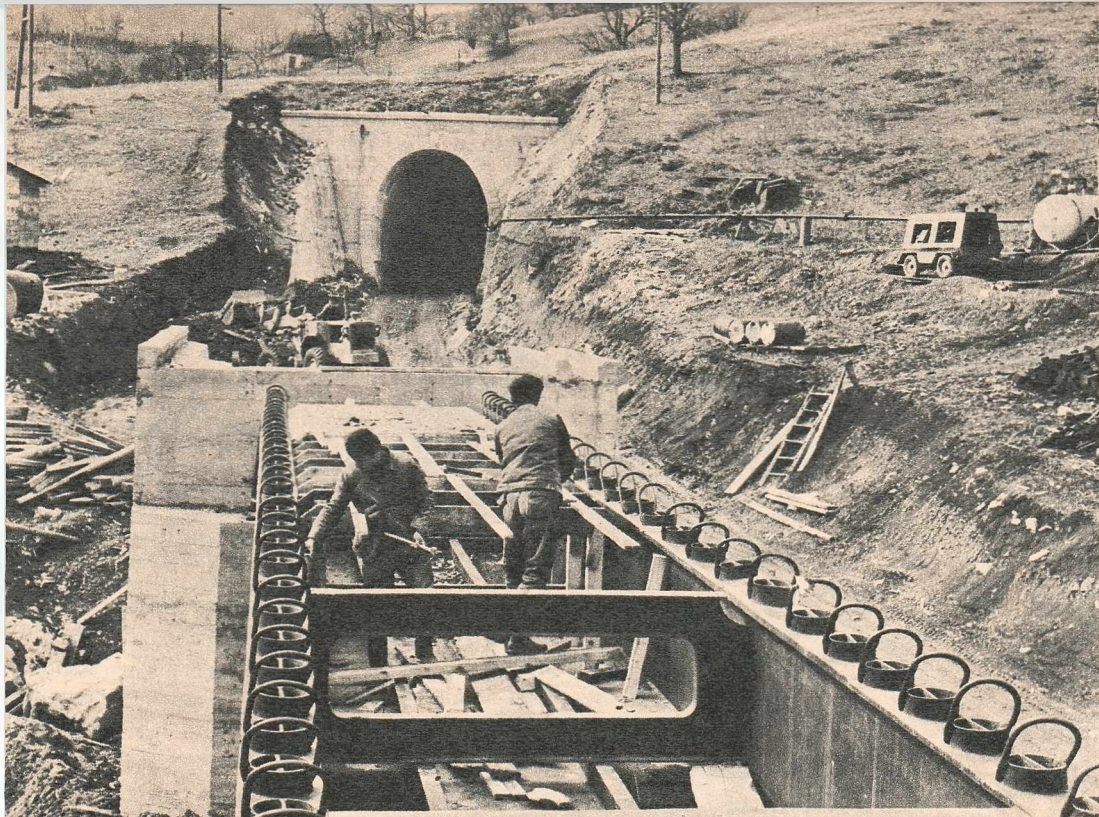
Acest «work-in» reprezintă o nouă armă în lupta clasei muncitoare. Și, de unde în alte împrejurări, acțiunea ar fi fost dezaprobată de conducerea partidului laburist, Harold Wilson și-a exprimat oficial sprijinul, iar Wedgwood Benn, un alt membru al fostului guvern laburist, a declarat muncitorilor de la Upper-Clyde că au avut dreptate să ceară naționalizarea șantierei și că fostul guvern

laburist a greșit refuzînd-o. «De ce ar fi Marea Britanie dispusă să plătească milioane ca să adere la C.E.E. și să-i salveze pe fermierii francezi, cînd refuză să-i ajute pe muncitorii scoțieni de la șantierele navale?» — a întrebat Wedgwood Benn, făcîndu-se ecou opiniei publice britanice, care și-a manifestat solidaritatea cu muncitorii de la Upper-Clyde și în cadrul unui mare miting desfășurat la Londra.

Opoziția organizată și tot mai fermă a sindicatelor, dificultățile pe plan intern — creșterea șomajului, extraordinara ridicare a costului vieții, situația explozivă din Ulster — anunță o iarnă lungă și grea pentru guvernul Heath.

«Concorde 001» pe aeroportul sud-american Cayenne (Guyana) (în fotografie). Traversînd pentru prima dată Atlanticul, prototipul francez al supersonicului a efectuat cel mai lung zbor din cariera sa: aproape 8 000 km — distanța Toulouse—Cayenne, în 4 ore și 40 de minute de zbor efectiv. După această «premieră transatlantică», Concorde a făcut o serie de zboruri de demonstrație pe rutele Rio de Janeiro — Sao Paulo — Buenos Aires, avînd la bord ca pasageri personalități braziliene și pe ministrul francez al finanțelor, Valéry Giscard d'Estaing, care a inaugurat în Brazilia expoziția «Franța '71». Alegerea Americii Latine pentru acest turneu aviatic a fost în parte determinată — după cum se afirmă — de faptul că în Statele Unite zborurile supersonice de pasageri sînt dezaprobatate în cercuri largi ale opiniei publice, precum și de interese economice franceze pe piețe sud-americane.

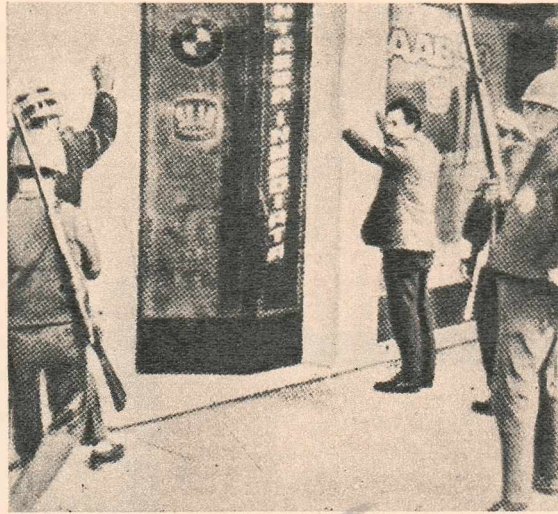

ntre belgrad și bar

aductul în curs de construire în apropiere de Titovo Uzice (Serbia), tunelul cu care va face legătura — iată o părticică din șantier pe care ia ființă unul dintre cele mai mari proiecte în curs de realizare în R.S.F. Iugoslavia: linia ferată Belgrad-Bar, care va asigura legătura directă dintre capitala Iugoslaviei (implicit țările din estul și centrul Europei) și modernul port în extremitatea sudică a litoralului iugoslav adriatic.

perațiune tupamaros la punta carretas

În toul campaniei electorale pentru alegerile prezidențiale, fixate pentru data de 28 noiembrie, s-a produs la Montevideo (Uruguay) încă o spectaculoasă evadare în masă. După ce la începutul lui august au evadat din închisoarea de femei 38 deținuți, membre ale organizației de guerilă Tupamaros, zilele trecute un nou grup de 111 deținuți, în marea lor majoritate membri ai aceleiași organizații, au reușit să scape din închisoarea Punta Carretas — considerată ca fiind cea mai bine păzită — printr-un tunel lung de 36 metri săpat sub zidurile închisorii. În urma acestei evadări, directorul închisorii a fost demis. Totodată, străzile Montevideo au fost împinzite cu unități ale armatei și poliției (vezi fotografia), iar traficul pe căile ce leagă orașul de restul țării a fost întrerupt în încercarea de a-i prinde pe evadați. În același timp, s-a anunțat că ambasadorul britanic la Montevideo, Geoffrey Jackson, răpit în urmă cu opt luni de zile de membri ai organizației Tupamaros, a fost pus în libertate.

cronica de trei secunde

DECI...

Deci: era bătrână, avea 74 de ani, se numea Sara Kranshof — toate acestea nu dezleagă nimic. Era bună, avea un nepot, 14 ani, Mitchel — aici parcă începe să se lumineze ceva. Pe urmă există avioane, există Atlanticul, există aeroporturi, există oazele numite puncte de tranzit. Aeronautica și avioanele au inspirat poezi — de ce n-ar fi inspirat și gândirea unei bunici? Oricum, ideea ei nu era cu nimic mai prejos decât trecerea Atlanticului, de unul singur, într-o barcă. Poate chiar mai adânc.

Deci: pentru că bunica nu accepta ca nepotul să fie terorizat de tatăl său — bătrâna l-a răpit pur și simplu de-acasă — începând din luna aprilie a acestui an trecea cu el apa mării, zburind cu avionul. Așa a ținut-o din aprilie până în septembrie. S-au numărat vreo 160 de zboruri transatlantice; a cheltuit vreo 150 000 de dolari cu avioanele. Caracteristică a zborurilor — acolo unde socotea ea că poliția americană nu o poate găsi — după care se întorceau la New York. S-a socotit că Mitchel dormea în avion — bunică și nepot — vreo 150 de nopți în aeroporturi. Formau un cuplu pitoresc — zic unii — sau o pereche stranie — zic alții, într-atât au ajuns să se confundă ceea ce e pitoresc cu ceea ce e straniu. Tuturor celor care au intrat în discuția cuplului lor — Mitchel le răspundea imperios: «Bunicii îi place grozav să zboare cu avionul».

Și deci a murit. Doamna Sara Kranshof a murit într-un spital olandez, la capătul unuia din zborurile ei exaltate. Inima nu i-a mai suportat nebunia. Inima — deci.

...Dar ce-o fi fost în mintea ei? Cum a luat naștere în capul ei acest gând, ce și-a închipuit ea, cât credea că va

ține asta, de ce nu s-a gândit la inima ei, de ce, de ce nu, de ce, de ce nu... — m-ar interesa la fel de mult cât nașterea ideii de comic, de tragic, de tragicomic și a altor studii fundamentale din domeniul vast al tragerilor la țintă. Dar nu se dau explicații. După o anumită vîrstă nu se mai dau explicații, mai ales dacă nu ești decât o bunică, pierdută printre avioanele și stelele lumii, între cer și pămînt.

FIORUL

Dintre toate expresiile folosite în lunga listă de revendicări financiare, morale și sociale redactată de corporația manechinelor din Danemarca, din cuvintele cu care domniile lor s-au răscolat împotriva ziarelor, fotografiilor, agențiilor publicitare etc., din toată mînia lor care amenință deschis cu greva — nu atît «mărirea salariului» și nici pretenția la anumite «drepturi de autor» m-au furnicat, ci cererea de garanții împotriva «uzurii rapide și premature a imaginii lor».

Deși nu sînt manechin, deși detest ideea c-aș putea fi vreodată, mărturisesc că această expresie precisă e cea mai corectă formulare a ciudatului, a extrem de ciudatului, a inefabilului și a inexprimabilului sentiment care mă încearcă de cel puțin 20 de ani, în fiecare dimineață, cînd mă duc la baie să mă bărbieresc. Ceea ce talentul meu de scriitor n-a putut niciodată defini, acel fior cu care mă privesc în oglindă — nu se poate numi decît așa: cererea de garanții împotriva uzurii rapide și premature a imaginii mele.

Nu voi uita niciodată contribuția adusă de manechinele daneze la clarificarea noțiunilor mele filozofice.

agendă

Ministrul afacerilor externe al Uniunii Sovietice, ANDREI GROMIKO, a adresat în numele guvernului său o scrisoare secretarului general al Organizației Națiunilor Unite prin care se cere ca pe ordinea de zi a celei de-a XXVI-a Adunări Generale a O.N.U. să fie înscrisă problema «Conferința mondială pentru dezarmare». Scrisoarea a fost înmînată lui U Thant de către reprezentantul permanent al U.R.S.S. la Organizația Națiunilor Unite.

Organizațiile sindicale ale corpului didactic din școlile medii italiene au anunțat că vor declara grevă la începutul anului școlar (1 octombrie) și că vor participa la acțiuni care vor împiedica asupra bunului mers al procesului de învățămînt, dacă guvernul nu le va satisface revendicările privind mărirea salariilor și statutul juridic. Înainte de 1 octombrie urmează să aibă loc o întîlnire, în această problemă, între reprezentanții ai sindicatelor profesorilor italieni și premierul Colombo, care va fi asistat de ministrul de finanțe Ferrari-Aggradi și ministrul învățămîntului RICARDO MISASI.

În vederea reuniunii Consiliului special G.A.T.T. (Acordul general pentru tarife și comerț), convocată pentru 16 septembrie la Geneva, a fost elaborat un raport consacrat problemelor balanței de plăți a S.U.A. și mai ales consecințelor suprataxei de 10 la sută la importurile americane și altor măsuri de protecție a dolarului anunțate recent de S.U.A., măsuri ce contravin principiilor de nediscriminare și reciprocitate în relațiile comerciale ce stau la baza programului pus la punct de noul director general al G.A.T.T., OLIVIER LONG — fost ambasador elvețian la Londra — și de secretariatul său.

AMALIA FLEMING, văduva descoperitorului penicilinei, a fost arestată la Atena sub acuzarea de a fi participat la organizarea unui plan de evadare ținînd eliberarea lui Alecos Panagulis (condamnat la moarte în august 1968 pentru atentat împotriva primului ministru grec Papadopoulos). Ambasada Marii Britanii la Atena a intervenit pe lângă primul ministru grec în favoarea Amaliei Fleming, cetățeană britanică de origine greacă, rezidentă în Grecia.

Într-un interviu acordat revistei «Panorama» din Katowice, STANISLAW OSTROWSKI, directorul Departamentului de turism din cadrul Comitetului pentru cultură fizică și turism din R.P. Polonă, se referă la perspectivele dezvoltării acestei activități în Polonia: «Pentru prima oară — declară domnia-sa — turismul are o șansă reală de a deveni un element al economiei, și în actuala situație problema eficienței investițiilor turistice capătă o deosebită importanță. De aceea vom investi în primul rînd în hoteluri care pot fi utilizate 300—320 de zile pe an. Alocăm pentru aceste construcții peste 2 miliarde zloti (...) Nu este exclusă valorificarea unor credite externe de tip «Intercontinentals». Pentru următorii ani se prevede creșterea numărului, în unități statistice, a turiștilor străini în Polonia de la 124 la 300 milioane».

de Teodor MAZILU

modestie bătătoare la ochi

W e modest... Nu se poate să nu-i recunoști modestia... Chiar dacă ai vrea, n-ai reuși... Are o modestie bătătoare la ochi... Duhnește a modestie cum duhnesc alții a băutură... De la o poștă îți dai seama că omul din față ta e înzestrat cu această calitate atât de rară... Își poartă modestia cu mândrie, ca pe-o floare la pălărie.

Dacă nu-i recunoști modestia se supără însă... Aici începe ciudătenia... Te trage de mîneacă, se ține scai de tine și nu te lasă pînă nu-i recunoști modestia. Vrea să smulgă de la fiecare om o declarație care-i omologhează această sublimă calitate.

— Vezi ce modest sînt? Spune drept, ai mai văzut om înzestrat cu atîta aleasă modestie?...

Dacă nu-i recunoști modestia e în stare să te ucidă, e ca și cum nu i-ai recunoaște diploma de studii. Modestia nu e numai virtutea lui de bază, e și metoda lui de bază. El a observat la un moment dat că orgolioșii nu sînt bine primiți; atunci s-a orientat și-a mers pe «calea modestiei».

Dar modestia lui e agresivă, înaintează maiestuos și sălbatic ca un tanc și distruge totul în calea ei. Chiar dacă i se nega competența, i se recunoștea modestia. Avea deci întotdeauna o virtute care nu putea fi pusă la îndoială.

— E drept, e incapabil, dar e modest...

— Are omul ăsta o modestie...

Și-a făcut din modestie un capital. Modestia e marea lui afacere, cu modestia a dat lovitură cea mare. E dispus oricînd să-ți recunoască geniul, dacă tu în schimb îi recunoști modestia. Își respectă lungul nasului cu fanatism. Ține la modestia lui cu ghearele și cu dinții. Să nu cumva să-l decretați orgolios că e în stare să facă moarte de om.

◀ **nu serviți
o pipă?**

Nu știm dacă e cea mai mare pipă lume; poate că există și mai mari. I nici cu asta nu ne e rușine: 3,65 m l gime, 15 kg greutate! În coșul pipei, ir de 80 cm, încăp 23,5 kg tutun; pentru face plinul sînt necesare 470 pachete tutun a cite 50 grame fiecare.

Nu putem preciza cît timp ar fi nece pentru a consuma o șarjă, nici ce ap cancerigen ar aduce asemenea vitejie casa omului.

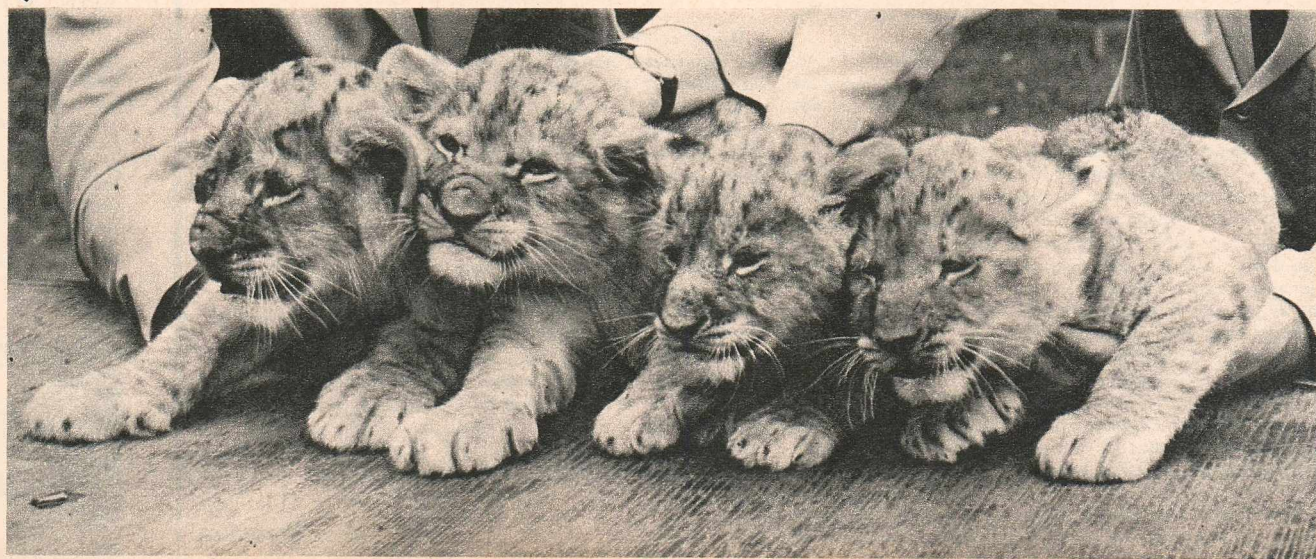
Locul de parcare: Düsseldorf. Scop Bineînțeles, reclamă pentru... iarba dra lui!

de zăpadă, ne putem lipsi...

Gstaad, o așezare montană din Elveția (2 000 m altitudine), a găzduit la mijlocul lunii august Concursul internațional de schi dotat cu Cupa Europei. Da, ați citit corect: concurs de schi în luna august. Numai că — precum o atestă și fotografia — schiul nu-i schi, ci un soi de role atașate la tălpile bocancilor, iar de lunecat nu se lunecă pe zăpadă, ci pe iarbă. Viteza de coborîre nu diferă însă prea mult de cea a schiului de iarnă, iar probele concursului constau și ele din coborîri, slalom special și slalom urias.

premieră cu patru personaje la london zoo

În ziua de 10 iunie a acestui an, la Grădina zoologică din Londra, perechea de lei Kim (ea) și Singh (el) s-a îmbogățit cu patru exemplare: trei femele — Leonie, Lottie și Liza, și un mascul — Leon. Timp de două luni, cei patru pui de lei, nedespărțiți de mama lor, au primit îngrijiri speciale într-o încăpere anume rezervată și izolată. Ziua în care au fost aduși în cușca lor și prezentați publicului vizitator a fost considerată o adevărată premieră excepțională a faimoasei grădini zoologice londoneze.

carte

● În editura Cartea Românească a apărut volumul **Corabia de fum** al lui Vlaicu Bârna. Volumul antologic de anul trecut «Cupa de aur» ne-a dat prilejul să cunoaștem mai îndeaproape lirica unui poet de aleasă sensibilitate și de inconfundabile mijloace de expresie. În **Corabia de fum** aflăm menținută aceeași elevată stare poetică prin care se exprimă un dens univers interior identificat cu acela al transilvanilor păduri natale populate de figuri nimbate de istorie și legendă.

● O carte ce se cere nu citită, ci studiată: **Literatura română și expresionismul** de Ov. S. Crohmalniceanu (Editura Eminescu).

● Semnalăm apariția în Editura Minerva a volumului **Contribuții la istoria culturii românești** de P.P. Panaitescu. Ediție îngrijită de Silvia Panaitescu. Prefață, note și bibliografie de Dan Zamfirescu.

● Barbu B. Berceanu: **Sistemul gramatical al limbii române**. În aprecierile pe care le face asupra acestei lucrări în al său «Cuvint înainte», Al. Graur ne spune printre altele: «În orice știință trebuie respectate două principii contradictorii: cercetătorul trebuie să-și însușească și să respecte achizițiile datorate înaintașilor săi și în același timp să se abată de la ceea ce se știe, pentru a aduce idei noi, care să corespundă mai exact situațiilor reale... autorul a înfruntat cu succes ambele dificultăți pomenite: exprimă vederi personale în multe probleme ale gramaticii, dar nu ignoră nimic din ce s-a afirmat până acum» (Editura Științifică).

● Tot în aceeași editură a apărut ediția a II-a a **Dicționarului de buzunar maghiar-român** de Bela Kelemen.

● Adrian Păunescu: **Viață de excepții**. Poetul adună între copertele cărții poeme selectate din volumele: «Ultrasentimente» (1965); «Mieii primii» (1966); «Fintina somnambulă» (1968). Tumultuos sau calm, exploziv sau melancolic, imaginativ sau direct, Adrian Păunescu e, în toate ipostazele sale lirice, creatorul unei poezii de izbitoare autenticitate. E aici, credem, pecea distinctă a acestui poet. Cu atât mai distinctă și mai ușor de detectat în particularitatea ei, cu cât aceasta s-a încheat într-o vreme când mulți dintre confracții săi, mai tineri sau mai vîrstnici, navigau pe ape străine, arborînd viziuni sau formule ce nu erau ale lor și nici ale poeziei noastre... Ne place să credem că această antologie e pornită dintr-o imperioasă necesitate interioară, că ea e un popas de scrutare lucidă a drumului parcurs. (Editura Albatros).

cinema

● **Aeroportul**. Între coordonatele unui film de maximă și justificată tensiune, cineastul George Seaton elogiază solidaritatea umană în luptă cu disperarea și irresponsabilitatea. O distribuție de zile mari: Dean Martin, Burt Lancaster, George Kennedy, Van Heflin, Jean Seberg, Jacqueline Bisset, Hellen Hayes.

● **Încrederea**. Raporturile dintre generații, răspunderea maturilor față de destinul celor tineri — văzute de un cineast pe cât de neliniștitor, pe atât de măgălos: Borislav Saraliev. În distribuție — Kosta Tonev, Maia Dragomanskaia, Ani Toneva, Iavor Miluşev, Sofia Vilcova.

● **După vulpe**. O stagiune care-l primește pe De Sica cu brațele deschise: după dramă și melodramă i-a venit rîndul — pe ecranele noastre — și unei comedii agreabile, un fel de haz de necaz pe

Maria-Grazia Buccella

marginea unora dintre poncifurile mitologiei cinematografice. Interpret — Peter Sellers, Victor Mature (parcă au trecut secole de la «Draga mea Clementine»), Britt Ekland, Maria-Grazia Buccella, Vittorio de Sica.

● Documentaristii sovietici Roman Karmen și Aleksandr Kocetkov realizează un lung metraj care are drept obiectiv istoria și cultura Americii Latine.

● Mario Monicelli — anunță agenția italiană ANSA — se pregătește pentru «un film politic de ficțiune cu aluzii precise la regimul actual din Grecia».

● Actrița germană Hildegard Knef este autoarea unui volum de memorii intitulat, sugestiv, «Calul de dar».

disc

● «Tu, eu și o umbrelă», «Cu mașina», «Tu nu-ntelegi că te iubesc?», «Să cîntăm ghitara mea!» — patru din cîntecele lansate de filmul lui Francisc Munteanu «Cîntecele mării» (cu Dan Spătaru în rolul principal) apar și pe disc. Așteptăm și restul melodiilor lui Temistocle Popa din citatul film (45 — EDC — 10 194).

● După gingașa și tulburătoarea interpretare a pieselor folclorice «Ionel Duminecuță» și «Lasă, lasă, măi neicușă» (dintr-o imprimare mai veche — EPC/987), **Polina Manoilă** ne prilejuiește o nouă întâlnire. Acompanied de orchestra Marin Cioacă, dăruita artistă cîntă de astă dată: «Cine-a zis dorului dor», «Unde-aud cucul cîntînd», «Urca neicușă pe deal» și «Nu știi, Doamne, ce să fac» (EPC — 10 187).

● **Gheorghe Zamfir** — excepționalul nostru naist — este prezentat discografilor cu o nouă înregistrare. Însoțit de formația pe care o conduce, alcătuită din instrumentiști de mîna întii, Gheorghe Zamfir interpretează «Am o mîndră mititică», «Șirba de la Găiești», «Șapte vâi și-o vale-adîncă», «Suta de sirbe oltenesti» (EPE — 0589 — Mono).

muzică

David Oistrach

● Cu patru zile înainte de deschiderea oficială a stagiunii de concerte 1971—1972, Filarmonica bucureșteană își reia activitatea într-o notă «fortissimo»: concert extraordinar dirijat de **Mircea Cristescu**, solist **David Oistrach**, program la înălțime. Ascultăm Uvertura festivă de Sigismund Toduță, Concertul pentru vioară și orchestră de Beethoven și cea de-a doua simfonie de Brahms (20 sept., Sala Palatului).

● **David Oistrach** ne oferă și un recital extraordinar, acompaniat fiind de pianista **Frida Bauer**. În program, lucrări din trei autori preferați ai ilustrului violonist sovietic: Mozart, Bartok, Brahms (22 sept., Ateneu).

● Sub cupola Ateneului, deschiderea oficială a stagiunii: Oratoriul «Tudor Vladimirescu» de Gheorghe Dumitrescu pentru cor, soliști și orchestră. Dirijează **Mihail Brediceanu**, soliști: **Octav Enigărescu**, **Valentin Teodorian**, **Mariana Stoica**, **Cornel Rusu**, **Gheorghe Crăsnaru**. Corul Filarmonicii este dirijat de animatorul său, maestrul **Vasile Pântea** (24 și 25 sept.).

plastică

● **Cultura bizantină în România**. Expoziție prilejuită de recentul Congres internațional de studii bizantine. Icoane, epitafuri și aere de procesiune, bijuterii și icoane vechi, piese de arhitectură și vase ceramice etc., materiale care ilustrează existența pe teritoriul României a unor importante vestigii de cultură bizantină, dar, în același timp, și preocupările arheologice ale cercetătorilor români (Muzeul de artă).

● În actuala expoziție a **Rodică Marinescu** descoperim o remarcabilă consecvență: aceeași preocupare spre valorile folclorice și aceeași exuberanță cromatică. O unitate de viziune care încheie o etapă de creație laborioasă și atestă o deplină împlinire artistică, dar și virtuale deschideri spre noi zone de investigație plastică (Simeza, bd. Magheru 20).

● Tot la **Galeriile Simeza** pictorița **Corina Lecca** expune o serie de peisaje din Franța, locuri pe unde numeroși pictori s-au oprit deseori și pe care artista, fără prejudecată, le reinterpretează sentimentale și cu o stăruitoare dorință de a le reproduce veridic.

● Este în pictura lui **Ștefan Călția** ceva straniu. O atmosferă insolită domină aceste tablouri în care trama figurativă degeajă înțelesurile umane eterne. Două personaje trec din tablou în tablou, dialoghează, se pierd, revin — un bărbat și o femeie, purtători ai unor semnificații simbolice. Dislocate din mediul lor, personajele trăiesc cosmic gesturile lor simbolice, sînt semne care plutesc pe ecranele infinitului. Pămîntul e redus și el la un semn, totdeauna același: un segment de sferă cu copaci sau cu o aglomerare de case. Eliberat de localizări impure, pictorul își atinge țelul și poate să-și desfășoare impulsurile cromatice, acele ceruri cu multiple semnificații plastice care vestesc un coloristic subtil (Kalinderu).

● Tablourile lui **Mihai Crișmaru** sînt populate de personaje, dar despuiate de carnație sînt doar o aluzie la un univers individual. Vraja lor optică nu le-o dă biografia ci punctele cromatice de forță, modelările succesive ale pastei, intensitățile valorilor tonale, aparițiile neașteptate ale unor tensiuni luminoase. Culoarele stinse, cu nuanțe creșteri și descreșteri tonale creează o atmosferă fascinantă (Kalinderu).

● **Grafica lui Gh. Tofan** are un suport puțin obișnuit: aluminiul. Inventivitatea artistului a făcut posibilă colorarea policromă a ecranelor metalice. Bogatele valențe decorative ale exponatelor își pot găsi spații ideale de întrebuintare

în decorațiile arhitectonice (Galeriile Orizont, bd. N. Bălcescu, 23).

teatru

● **Vassa Jeleznova** de Maxim Gorki va vedea din nou lumina unei rampe bucureștene — cea a Teatrului Giulești — la o distanță de timp care nu ne-a șters definitiv din amintire creația Luciei Sturdza-Bulandra. Pe marea partitură dramatică își încearcă de astă dată forțele o altă actriță de intens suflu dramatic: **Marga Angheliescu**. Regia: **Geta Vlad**.

● **N-a fost în zadar** de Al. Mirodan și Al. Șiperco — dramatizare după romanul cu același nume — va aduce pe scena Teatrului «Creangă», în regia lui Barbu Dumitrescu, tensiune revoluționară și imagini, sperăm vii și convingătoare, ale luptei din ilegalitate a uteciștilor. Un spectacol cit se poate de binevenit pentru rosturile educative ale unui teatru de tineret.

● **Cadrilul** este numele musicalului adaptat — după piesa lui Oscar Wilde «Ce înseamnă să fii onest» — de către Eugen Mirea, pe muzica lui H. Mălineanu. Spectacolul, prevăzut a fi pus în scenă de tele-regizorul Al. Bocăneț, cu colaborarea actorilor Al. Repan, Ștefan Iordache, Emil Hossu și Florian Pitciș (pe același rol), Ștefan Radof, Radu Dunăreanu, Valeriu Arnăutu, precum și Carmen Stănescu, Mariana Mihuț (ambele în reprezentație), Migri Avram Nicolau, Anda Caropol, face parte din programul noii stagiuni a Teatrului «Nottara».

Mariana Mihut

● **Cînd revolverele tac** — piesă sugerînd cu simț al «suspense»-ului momente din activitatea de contraespionaj a ofițerilor noștri de securitate — va face cunoscut, pe scena Teatrului «Ion Vasilescu», un dramaturg debutant: **Tudor Negoită**. Premiera — în regia **Olimpiei Arghir** și decorurile arh. **Damaschin Ivăneanu** — este anunțată pentru primele zile ale lui octombrie.

● Un oaspete valoros pe scena Teatrului «Constantin Tănase»: cîntărețul italian **Voncio Furnari**, cu o splendidă voce baritonă, cu un repertoriu de aleasă ținută și plasat în plină actualitate națională și internațională, ridicînd în mod simțitor calitatea muzicală a spectacolului («Sonatul lui»).

● **Sarmis**, festivalul cultural artistic al județului Hunedoara, și-a inclus în program, pentru după-amiază de astăzi, 18 septembrie, simpozionul «Teatrul de revistă — cerințe și tendințe contemporane». Inițiativă meritorie care urmează a fi însă ilustrată cu un spectacol îmbătrînit în mediocritate — «Fețe, fețe la revistă», al Teatrului de stat de estradă Deva. Probabil că și demonstrațiile «pe negativ» au folosul lor.

televiziune

REPORTAJ. Ne reține atenția titlul unuia din capitolele emisiunii economice **Stop cadru**: «Investiția de inițiativă» (luni). **Universitaria** își intitulează, firesc, reportajul din lumea studentescă:

«La început de drum» (marți). **OPINIIL, CONFRUNTĂRI**. «Dragostea de patrie» își intitulează Majtenyi Erik însemnările sale incluse în **Emisiunea în limba maghiară** (duminică). **Dinamica societății românești** programează o dezbatere esențială pentru obiectivele acestei rubrici: «Societatea socialistă multilateral dezvoltată și revoluția tehnico-științifică contemporană» (luni).

LITERATURĂ. **Petru Petrică**, **Ghiță Bălan-Șerban** și **Ion Frumosu**, trei țărani ale căror semnături, apariții frecvente în revistele bănațene, au trezit atenția redactorilor TV (duminică). **Cărți și idei** — **Gheorghe Achiței** și **Z. Ornea**, despre culegerea de studii și articole «Creație și ideea» (marți). **Biblioteca pentru toți** închină, cu concursul lui Șerban Cioculescu și Virgil Cîndea, o emisiune eminentului deschizător de drumuri al prozei românești — **Al. Odobescu** (joi).

TEATRU. Șantierele de creație ale celor cinci Teatre Naționale românești în obiectivul emisiunii **Scena** (luni). **Seră de teatru**: «Călătorie în noapte» de I. Șeitan (marți).

FILM. Săptămîna cinematografică TV este asigurată de producții ale studiourilor sovietice, italiene și japoneze: «Omul care nu poate fi acuzat» cu **Oleg Strijenov** (duminică) «Umberto D» — un film de **Victorio de Sica** (miercuri); «Flacăra devotamentului» de **Kokyoshi Kurahara** (vineri).

MUZICĂ. **Teatru liric** — inspirată de primul roman românesc «Ciocoi vechi și noi» de N. Filimon, opera «Kera Duduca» de **Mansi Barberis** (duminică). Se transmite, înregistrat (vezi rubrica «Muzică»), Concertul simfonic extraordinar al Filarmonicii, cu violonistul **David Oistrach** (marți). **Pașini din opere** cu selecțiuni din **Lopez**, **Offenbach**, **Kirculescu**, **Filaret Barbu**, **Florin Comișel** (miercuri).

FOLCLOR. Cîntec și joc vîrcean la **Vetre folclorice** (duminică). **Florica Ungur**, **Florica Bradu**, **Sofia Popa**, violonistul **Gheorghe Rada** în **Ritmuri bihorene** (marți).

DIVERTISMENT. Reîntîlnire cu surorile **Kessler** (duminică). **Șlagăre și interpreți de pretutindeni**. În lipsa altor precizări ne mulțumim și cu titlul care, oricum, făgăduiește (marți). În căutarea de soluții pentru **Teledivertiment**: alfabet muzical. Începe, desigur, cu litera A (sîmbătă).

PENTRU COPII ȘI TINERET. O anchetă, ale cărei concluzii ar putea fi extrem de prețioase: «Unde sînt eroii?» firește eroii literaturii adresați nevrstnicilor (marți). «Doi școlari năzdrăvani» sau voie bună cu **Iurie Darie** și **Mihaela Istrate** (vineri).

SPORT. Teleevenimentul sportiv al săptămîinii: meciul de fotbal **România-Finlanda**, în transmisie directă de la **Helsinki** (miercuri).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 38 — etapa din 19 septembrie 1971 —

- I. F.C. Galați-Dunărea Giurgiu 1
- II. Poiana-Metalul Plopeni 1
- III. Ceahlăul-Sportul stud. 1, x, 2
- IV. Porthul C.-Metalul Tg. 1, x
- V. Știința Bacău-Chimia Rm. V. 1
- VI. Progresul Br.-C.F.R. Pașcani 1
- VII. Gaz metan-Corvinul 1, x
- VIII. C.S.M. Sibiu-Minerul Anina 1
- IX. Olimpia S.M.-Vulturii Lugoj 1
- X. Gloria Bța.-Electroputere 1
- XI. Chimia Făgăraș-Polit. Timiș. x, 2
- XII. Minerul B.M.-C.S.M. Reșița 1, x
- XIII. Met. Cugir-Olimpia Oradea 1

FLACĂRA-ALBUM

După Z, Yves Montand revine pe ecranele noastre cu o altă creație impresionantă: **MARELE PREMIU**.

